

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO OBOR VZDĚLÁNÍ
ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ**

CHCEME ŽÍT S VÁMI

Zpracovaný podle RVP ZŠS

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ŽEBRÁK, HRADNÍ 67

Název vzdělávacího programu: *Chceme žít s vámi*

Název školy: *Základní škola, Žebrák, Hradní 67*

Adresa školy: *Základní škola, Žebrák,
Hradní 67
267 53 ŽEBRÁK*

Ředitel školy: *Mgr. Jana Křikavová*

Kontakty: *Telefon: 311 533 638
Web: <http://www.zszebrak.cz>
Email: reditelka@zszebrak.cz*

Zřizovatel školy: *Středočeský kraj*

Adresa zřizovatele: *Zborovská 11
150 21 PRAHA 5 – SMÍCHOV*

Kontakty: *Telefon: 257 280 561
Email: odborskolstvi@kr-s.cz*

Platnost dokumentu od 1.září 2023

Obsah

1. Identifikační údaje	
2. Charakteristika školy	5
a. úplnost a velikost školy	
b. vybavení školy	
c. charakteristika pedagogického sboru	
d. dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	
e. spolupráce školy s rodiči a jinými subjekty	
f. spolupráce s poradenskými zařízeními	
3. Charakteristika ŠVP	7
a. zaměření školy	
b. výchovné a vzdělávací strategie	
c. zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení	
d. začlenění průřezových témat	
4. Učební plán pro žáky se středně těžkým mentálním postižením	12
a. učební plán pro 1. stupeň	
b. učební plán pro 2. stupeň	
c. poznámky k učebnímu plánu	
5. Učební osnovy pro žáky se středně těžkým mentálním postižením	
a. Čtení	15
b. Psaní	23
c. Řečová výchova	31
d. Počty	37
e. Informatika	47
f. Věcné učení	52
g. Člověk a příroda	63
h. Člověk a společnost	71
i. Hudební výchova	81
j. Výtvarná výchova	87
k. Tělesná výchova	93
l. Pracovní výchova	103
m. Smyslová výchova	115
6. Učební plány pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	119
7. Učební osnovy pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	
a. Rozumová výchova	121
b. Komunikační výchova	129
c. Smyslová výchova	133
d. Hudební výchova	142
e. Výtvarná výchova	145
f. Pohybová výchova	149
g. Zdravotní tělesná výchova	152
h. Terapie	155
i. Pracovní výchova	157
8. Projekty	164
9. Hodnocení žáků a autoevaluce školy	174

Přehled plnění projektů od 1.9.2016 do 30.6.2022 ZŠ speciální

školní rok	1.stupeň	2.stupeň
2016/17	Ochrana přírody a kulturních památek	Moji přátelé
2017/18	Místo, kde žiju	Průmysl a životní prostředí
2018/19	Půda	-
2019/20	Koncert	Jak se k sobě máme chovat
2020/21	Les	Moji přátelé
	Já a moji spolužáci	-
2021/22	Co nás o světě zajímá	Průmysl a životní prostředí

Plánované plnění projektů od 1.9.2022 do 30.6.2028 (ZŠ speciální)

školní rok	1.stupeň	2.stupeň
2022/2023	Ochrana přírody a kulturních památek	Jak se k sobě máme chovat
2023/2024	Místo, kde žiju	Moji přátelé
2024/2025	Půda	Průmysl a životní prostředí
2025/2026	Koncert	-
2026/2027	Les	Jak se k sobě máme chovat
	Já a moji spolužáci	-
2027/2028	Co nás o světě zajímá	Moji přátelé

Charakteristika školy

Obsah

1. Úplnost a velikost školy
2. Vybavení školy
3. Charakteristika pedagogického sboru
4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
5. Spolupráce školy s rodiči a s jinými subjekty
6. Spolupráce s poradenskými zařízeními

Úplnost a velikost školy

Základní škola, Žebrák, Hradní 67 je státní plně organizovaná škola malého typu.

Sdružuje: Základní školu

Základní školu - speciální

Školní družinu

Školní jídelna – výdejna

Škola je úplná, s prvním až pátým ročníkem základní školy, s prvním až devátým ročníkem základní školy praktické a s prvním až desátým ročníkem základní školy speciální.

Škola i školní družina má kapacitu 37 žáků. Škola má šest tříd v rozpětí čtyř až osmi žáků.

Žáci jsou sváženi školním autobusem z celého okresu Beroun. Bez fungování školní dopravy, by většina žáků neměla možnost školu navštěvovat.

Základní škola je určena pro žáky s příznými podpůrnými opatřeními, kteří pro zdárné zvládnutí školní docházky potřebují pracovat v malé skupině nebo podle individuálního vzdělávacího plánu.

Důraz je kladen na praktický život. Po skončení ZŠ mohou pokračovat v dalším vzdělávání.

Základní školu speciální navštěvují žáci se středním až hlubokým mentálním postižením. Při výuce vycházíme z individuálních potřeb jednotlivých žáků a podle individuálních programů. Usilujeme o to, aby zde děti získaly takové vědomosti a návyky, které jim umožní co nejnlehčí zapojení do společenského života. Důraz je kladen na sebeobsluhu, upevňování a rozvoj komunikačních dovedností, samostatnosti a nezávislosti na okolí.

Školní družina - ke svým činnostem využívá ŠD především větší učebnu ve druhém patře. V případě rozdělování na více oddělení se využívají další prostory školy jako tělocvična, počítačová učebna a ostatní učebny. V případě pěkného počasí upřednostňujeme pobyt na školním dvoře s herními prvky.

Školní jídelna – výdejna: škola má zřízení výdejny, která zajišťuje stravování žáků formou dopoledních svačín, obědů a pitného režimu. Stravu dováží ze ZŠ Žebrák, Sídliště.

Vybavení školy

Škola je umístěna ve městě Žebrák v rekonstruované budově bývalé prostorné vily. Prostorové podmínky nejsou s ohledem na původní dispozice ideální. Některé učebny jsou malé a ve všech učebnách chybí možnost výraznějšího členění na herní a pracovní prostředí. Také ředitelna a sborovna nejsou velikostí vyhovující. Je zde málo místa na technické zázemí – žádný kabinet, pouze 1 malý sklad a úklidová místnost.

Celá škola je bezbariérová, vybavena výtahem. Třídy jsou rozmístěny ve dvou podlažích. Téměř všechny učebny jsou vybaveny interaktivní tabulí, další vybavení místností závisí na typu postižení žáků dané třídy. Školní družina využívá ke své činnosti uvolněné prostory po vyučování. Vlastní prostory momentálně nemá.

Součástí školy je malá tělocvična a místnost pro individuální tělesnou výchovu vybavená na vysoké úrovni nejrůznějšími učebními pomůckami.

Mezi specializované učebny patří učebna výpočetní techniky, dvě dílny - jedna pro práci se dřevem a druhá keramická. Od listopadu 2021 využívají žáci multisenzorickou místnost.

V prvním patře je výdejna stravy a jídelna. Na každém podlaží jsou chlapecká i dívčí WC vybavena bezpečnostními dveřmi.

Malý školní pozemek slouží jako dětské hřiště. Je vybaven prostornou pergolou, trampolínou, tabulí a pískovištěm.

Okolí školy pro svůj historický význam, je využíváno k výuce vlastivědy, zeměpisu a dějepisu. Okrajová část města spadá do CHKO Křivoklátsko, což rozšiřuje možnosti pro výuku přírodopisu a environmentální výchovy.

Škola má vlastní autobus, který sváží žáky z celého okresu Beroun.

Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělání a výchovu žáků zajišťuje na škole celkem 17 pedagogických pracovníků – včetně vedení školy. Součástí pedagogického sboru jsou učitelé, vychovatelé, asistenti pedagoga. Téměř všichni učitelé jsou současně třídními učiteli. Vyučují ve svých třídách většinu předmětů. TV vyučují profesionální pracovníce na zdravotní tělesnou výchovu postižených žáků.

Technicko-hospodářský personál čítá 3 zaměstnance.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráci škola v současné době nenavázala.

V současnosti probíhá ve škole příprava opravy budovy z fondu zřizovatele.

Rádi bychom získali prostředky na úpravu posledního volného prostoru v budově na vybudování další učebny, popř. terapeutické místnosti, nebo herny.

Spolupráce školy s rodiči a jinými subjekty

Rodiče se mohou informovat o průběhu vzdělávání svých dětí a o dění ve škole telefonicky či pracovními maily zaměstnanců, při předem sjednaných návštěvách a v rámci pravidelných konzultačních hodin. Dále je jim k dispozici školní poradenské pracoviště – výchovný poradce a metodik prevence. Rovněž se mohou s dotazy a podněty obracet i přímo na vedení školy, nebo na členy školské rady. Pravidla pro návštěvy zákonných zástupců ve škole po dobu vyučování stanoví školní řád.

Škola se snaží rozvíjet a prohlubovat spolupráci s rodiči. Mimo třídních schůzek pořádá akce mimo výuku s účastí rodičů, nově zařazujeme workshopy pro rodiče zaměřené na předávání základů didaktiky a metod speciální pedagogiky.

Škola pořádá ve školním roce dny otevřených dveří. Na Vánoce připravují žáci pro rodiče i širokou veřejnost školní besídku.

Spolupráce s poradenskými zařízeními

Jsme školou pro žáky s různými typy postižení z poměrně velké oblasti středočeského kraje. Z toho důvodu spolupracujeme s několika poradenskými zařízeními. Nejde o stálou neměnnou situaci – toto se odvíjí od žáků, kteří se zrovna ve škole vzdělávají.

S pracovníky PZ komunikují především pedagogové školního poradenského pracoviště a dále třídní učitelé. Spolupráce probíhá v několika rovinách, primárně při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a při supervizi.

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Naše škola je zřízena podle § 16 Školského zákona (2004). Je určena pro žáky s různými typy zdravotního postižení, kteří jsou přijímáni na základě doporučení ŠPZ. Vyučuje podle vzdělávacích programů zpracovaných podle RVP ZV a RVP ZŠS – je tedy vhodná pro žáky s lehkou mentální retardací až po hlubokou MR a kombinované vady. Škola je bezbariérová a poskytuje fyzioterapeutickou péči, poskytuje tedy komplexní služby žákům s fyzickým postižením.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence pracovní – SMP

- prioritou jsou každodenní činnosti, týkající se základní sebeobsluhy, prací v domácnosti, které postupně rozvíjíme, pravidelným opakováním fixujeme
- upřednostňujeme základní pracovní dovednosti, týkající se péče o ostatní, i o své okolí
- u všech činností zdůrazňujeme spojení s praktickým životem, uplatňujeme nabyté dovednosti v praxi
- trváme na splnění pracovní povinnosti, dokončení daného úkolu, dbáme na včasnou a samostatnou přípravu pomůcek i samostatný úklid
- před každou činností opakovaně ověřujeme znalost zásad pro bezpečné používání daných nástrojů
- převládající je individuální práce (respektování individuálního tempa a schopností žáka), při vhodných činnostech učíme týmové práci
- používáme strukturu a vizualizaci pracovních postupů, fázujeme do jednotlivých kroků
- pracujeme s pojmy, znaky a symboly, které jsou přiměřené žakovým schopnostem; používáme jednotnou terminologii

Kompetence pracovní – TMP

- prioritou jsou každodenní činnosti, týkající se základní sebeobsluhy, které postupně rozvíjíme, pravidelným opakováním fixujeme
- upřednostňujeme základní pracovní dovednosti, týkající se péče o ostatní, i o své okolí
- u všech činností zdůrazňujeme spojení s praktickým životem, uplatňujeme nabyté dovednosti v praxi
- trváme na splnění povinnosti, dokončení daného úkolu, včasnou přípravu pomůcek i zapojení do provedení úklidu
- nácvik usnadňujeme případnou individuální pomocí, zavedením daných stereotypů, stálým pracovním místem, vizualizací a strukturalizací daných pracovních úkonů, fázováním do jednotlivých kroků
- soustavným opakováním usilujeme o osamostatňování

Kompetence občanské – SMP

- zjednodušenou formou seznamujeme se základním děním ve společnosti, na vhodných konkrétních příkladech seznamujeme s právy a povinnostmi občanů – převádíme na práva a povinnosti žáků ve škole (co smím, co nesmím), vysvětlujeme, proč se musí chodit do školy, do zaměstnání apod.
- zadáváme žákům drobné povinnosti, denně kontrolujeme školní potřeby žáků – vedeme je k tomu, že je to jejich zodpovědnost
- rozvíjíme znalosti, dovednosti a návyky směřující k samostatnosti

- vyzdvihujeme silné stránky žáka a pověřujeme ho přiměřenými úkoly, na které stačí. všichni žáci se pravidelně prezentují při vystoupení na školních besídkách.
- neustále opakujeme a upevňujeme základní zásady slušného chování a respektování dohodnutých pravidel
- využíváme vhodné umístění školy na okraji města, v blízkosti CHKO k výuce v přírodě, poukazujeme na konkrétní ekologické problémy
- třídíme odpad
- při výletech, školních akcích, exkurzích, návštěvách muzeí a podobně, pomáháme žákům poznávat naše tradice, kulturní i historické dědictví; žáky se snažíme aktivně zapojovat do kulturního dění a sportovních
- vedeme žáky k zaujetí odpovědného vztahu k práci a k učení, především formou volby přiměřené činnosti individuálně každému žákovi

Kompetence sociální a personální – SMP

- seznamujeme žáky s hierarchií ve společnosti na příkladech ze školního života a jejich okolí
- vytváříme vhodné podmínky pro to, aby při naší práci ve třídě panovala co nejpříjemnější nálada a atmosféra - po splnění úkolů mají děti k dispozici relaxační a hrací koutky
- pověřujeme žáky samostatnými úkoly, na které stačí, následně nešetříme pochvalou a jejich úspěchy vyzdvihneme i v rámci kolektivu – rozvoj sebeúcty a sebevědomí
- sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech, společných činnostech vyžadující spolupráci (např. při hodinách TV, školních výletech, různých akcích)
- v maximální míře využíváme hru – děti rozvíjejí schopnost zaujmout roli ve skupině, vzájemně se respektovat, spolupracovat
- volba týmové práce je podmíněna přiměřeností a předpokladem ke zvládnutí jednotlivých činností
- ve škole organizujeme třídní a školní oslavy, besídky, akce s řadou soutěží a her
- seznamujeme žáky se situacemi, při kterých by mohlo dojít ke zneužití jejich osoby, procvičujeme fráze a vzorce chování, které vedou k obraně žáka

Kompetence sociální a personální – TMP

- vedeme žáky k dodržování nejzákladnějších sociálních rutin ve zjednodušené formě (pozdrav, prosba...)
- snažíme se respektovat přání žáka, jestliže je to možné a vhodné
- dbáme na ohleduplné chování vůči cizím osobám, nevhodné chování usměrňujeme a zároveň respektujeme, vhodné oceníme a podpoříme např. odměnou
- ve výuce dostatečně procvičujeme orientaci ve svém nejbližším okolí i v rodině (osoby, prostředí apod.)

Kompetence k učení - SMP

- organizujeme naučné poznávací programy (návštěvy knihovny, divadel, výstav, zoologické zahrady, historické památky a jiná zajímavá místa)
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, posuzujeme výsledky s ohledem na předcházející výkony žáka, respektujeme výkyvy ve výkonnosti

- vedeme žáky k dodržování správných hygienických návyků při učení (rozvržení odpočinku, klid, vhodné místo na učení apod.), u některých žáků napomáháme k dodržování školního režimu strukturovaným učením, vizualizací zadaných úloh
- část zadaných úkolů je žákovi natolik přiměřená, že je schopen jí vykonat samostatně - posilujeme sebevědomí
- individuálně vedeme žáka k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály (např. internet)
- umožňujeme alternativní možnosti psaní (hůlkové písmo, počítač..), používání procesních schémat
- upřednostňujeme metody opakování, názoru, prožitku, praktické činnosti, spirálového učení
- výuku často provádíme formou hry, využíváme didaktické hry a pomůcky
- pracujeme individuálně i ve skupinách
- snažíme se vést žáky k sebekontrolě a k dovednosti zhodnocení své práce

Kompetence k učení - TMP

- organizujeme naučné poznávací programy (návštěvy divadel, výstav, zoologické zahrady, historické památky a jiná zajímavá místa)
- upřednostňujeme využití praktické činnosti, multisenzorické metody
- učivo dlouhodobě procvičujeme a jeho trvalé osvojení kontrolujeme častým opakováním
- upřednostňujeme individuální výuku – vzhledem k velmi rozdílným možnostem a potřebám našich žáků; snažíme se motivovat úlohami s oblíbenými motivy
- pro snadnější přivykání a dodržování školního režimu sjednocujeme pracovní postupy učitelů, vizualizujeme jednotlivé úkoly, rozvrh hodin žáků je ve všech dnech velmi podobný

Kompetence komunikativní - SMP

- umožňujeme žákovi dostatečný prostor k vyjádření
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými ve škole i mimo ni, využíváme modelové situace na nácvik základních komunikačních modelů a frází
- snažíme se, aby se žáci dokázali jednoduše vyjádřit i písemně (pohledy, dopisy, vzkazy...)
- využíváme hodiny ŘV k rozvoji komunikačních dovedností a pro nápravu vadné výslovnosti
- praktickými činnostmi učíme žáka poznávat a správně používat technické, informační a komunikační prostředky (mobil, internet)

Kompetence komunikativní - TMP

- vedeme žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace (piktogramy, komunikační tabulky, znaková řeč, mimika, gesta...), v těchto oblastech spolupracujeme s rodinou na jednotném komunikačním systému
- praktickými činnostmi vedeme žáka ke spojování pojmů se skutečností
- podporujeme všechny formy sebevyjádření a poskytujeme k němu dostatečný prostor
- při vyjádření potřeby, prosby, dotazu zachováváme jednotný postup

Kompetence k řešení problémů - SMP

- upozorňujeme na problém, učíme ho rozpoznat
- navozujeme modelové situace, při kterých děti vnímají problémy jako samozřejmou součást života a učení, učí se požádat o pomoc, vyjádřit nesouhlas, odmítnout – učíme a opakujeme základní společenské fráze, nacvičené reakce a odpovědi
- seznamujeme žáky s chováním a možnými situacemi v obchodech, na poště, na úřadech..., navozujeme modelové situace, ve kterých mají možnost volby
- sledujeme a snažíme se napravit dlouhodobě neadekvátní projevy chování, nastavujeme hranice, upozorňujeme na důsledky vlastního chování
- preventivně seznamujeme žáky se zvláštními a zátěžovými situacemi

Kompetence k řešení problémů -TMP

- soustavným opakováním nacvičujeme stereotypy a společenské fráze, které mohou žáci využít při řešení problému (poprosit, upozornit na něco, vyjádřit přijatelnou formou nesouhlas...)
- sjednocenými postupy a pokyny všech učitelů upevňujeme pracovní návyky a reakce na dané pokyny – při tomto spolupracujeme s rodinou
- žáci mají rozvrh hodin velmi podobný ve všech dnech v týdnu, což jim usnadňuje orientaci v prostoru i v čase; přispíváme tak jistotě žáka, sebevědomí při vlastním vyjádření

Zabezpečení žáků s kombinací postižení

Naše škola je určena pro tyto žáky. Jejich výchově a vzdělávání přizpůsobujeme podmínky materiální, personální, organizační atd. (rozvedeno v kapitolách Charakteristika školy a Charakteristika ŠVP – část Zaměření školy).

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata realizujeme formou integrací do předmětu a projekty.

Řada témat je naplňována průběžně, během výuky ve všech ročnících – zaznamenáno v tabulce souhrnně (sloupcem první stupeň, druhý stupeň, první až desátý ročník).

Vzhledem ke složení tříd z žáků více ročníků nejsou projekty určeny do výuky předem daného ročníku, ale podle potřeby a situace je zařazujeme alespoň jedenkrát za šest let na prvním stupni, jedenkrát za čtyři roky na druhém stupni.

Osobnostní a sociální výchova

Název tematického okruhu	1. - 3.	4. -6.	7. -8.	9. -10.	1. stupeň	2. stupeň	1. -10. ročník
Rozvoj schopností poznávání	I-SV				I-VU	I-ČaP I-ČaS	I-Čt, I-Ps, ŘV HV, VV, PV,PO
Sebepoznání a sebepojetí					I-VU	I-ČaS	I-VV, PV, TV
Seberegulace a sebeorganizace					I-VU	I-ČaS	I-VV, TV

Psychohygiena					I-VU	I-ČaS	I-HV, TV
Poznávací schopnosti	I-SV				I-VU	I-ČaS	I-ŘV
Mezilidské vztahy					I-VU	I-ČaS P-Moji přátelé	I-ŘV
Komunikace					I-VU P-já a moji spolužáci	I-ČaS	I- Čt,Ps, ŘV HV
Spolupráce a soutěživost					I-VU	I-ČaS	I-ŘV, PV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					I-VU	P – Jak se k sobě máme chovat	I-PO
Hodnoty, postoje a praktická etika					I-VU	I-ČaS	

Environmentální výchova

Název tematického okruhu	1. - 3.	4. -6.	7. -8.	9. -10.	1. stupeň	2. stupeň	1. -10. ročník
Ekosystémy					I-VU	I-Člověk a příroda	
Základní podmínky života					I-VU P-Pole	I-ČaP	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					I-VU P- Ochrana přírody a kulturních památek	P- Průmysl a životní prostředí	
Vztah člověka k prostředí					I-VU	I-ČaP I-ČaS	I-TV

Mediální výchova

Název tematického okruhu	1. - 3.	4. -6.	7. -8.	9. -10.	1. stupeň	2. stupeň	1. -10. ročník
Vnímání mediálních schopností							I-ŘV Informati ka
Interpretace vztahu mediální sdělení a reality						P- Co nás o světě zajímá	I-ŘV Informati ka PO
Fungování a vliv médií ve společnosti							I-ŘV Informati ka I-HV

Učební plán SMP

První stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročníky						Z toho disponibilní	Celkem	Součet za oblast
			1.	2.	3.	4.	5.	6.			
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	2	2	3	3	3	3	0	16	39
	Psaní	Psaní	1	2	2	2	2	2	1	11	
	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	0	12	
Matematika a její aplikace	Matematika	Počty	2	2	2	2	3	3	2	14	14
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	1	1	1	1	3	3
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Věcné učení	2	2	3	3	3	3	0	16	16
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	2	2	2	2	2	2	0	12	18
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	0	6	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	0	18	18
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	3	3	3	4	4	4	0	21	21
Integrovaný předmět	Čtení, řečová výchova, matematika	Smyslová výchova	2	2	2	0	0	0	6	6	6
Celkem			20	21	23	23	24	24	10	135	135

Druhý stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročníky				Z toho disponibilní	Přesunuto z jiné oblasti	Celkem	Součet za oblast
			7.	8.	9.	10.				
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	3	3	3	3	0	0	12	28
	Psaní	Psaní	2	2	2	2	1	0	8	
	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	4	0	8	
Matematika a její aplikace	Matematika	Počty	3	3	3	3	0	0	12	12
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	2	2	2	0	6	6
Člověk a příroda	Člověk a příroda	Člověk a příroda	3	3	3	3	0	0	12	20
Člověk a společnost	Člověk a společnost	Člověk a společnost	3	3	2	2	0	+2	10	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		Tělesná výchova	3	3	3	3	0	0	12
	Tělesná výchova									
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	2	2	2	2	4	0	8	12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	0	0	4	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	5	5	6	6	0	0	22	22
Celkem			28	28	29	29	11	2	114	114

Poznámky k učebnímu plánu

Všechny předměty jsou povinné. Škola nezařadila žádný nepovinný ani povinně-volitelný předmět.

Na prvním stupni jsme vytvořili předmět speciálně pedagogické péče „**Smyslová výchova**“ určený pro žáky 1. až 3. ročníku. K jeho realizaci jsou využity disponibilní hodiny. Zaměřuje se na rozvoj smyslového vnímání, přípravu na čtení, rozvoj matematických představ. V jeho obsahovém vymezení jsou zařazeny okruhy z oblasti „Jazyková komunikace“, „Matematika a její aplikace“, tematické okruhy průřezového tématu „Osobnostní a sociální výchova“.

Další disponibilní hodiny na prvním stupni posilují výuku Informatiky, Počtů a Psaní; na 2. stupni pak především Řečovou výchovu, dále pak z důvodu vysoké obliby žáků Hudební výchovu a Informatiku.

Na druhém stupni jsme vytvořili předmět „Člověk a společnost“, který slučuje obsah vzdělávacích oborů „Člověk a společnost“ a „Výchova ke zdraví“.

Ostatní předměty vycházejí z obsahu vzdělávacích oborů, učivo na sebe vzájemně navazuje a prolíná se.

U předmětů „Čtení“ a „Psaní“ dochází především na 1. stupni k dělení vyučovacích hodin do kratších bloků rovnoměrně rozvržených v průběhu týdne.

Průřezová témata se nevyučují samostatně, jsou realizována buď formou projektů nebo integrací do předmětů.

Vzhledem k malému počtu žáků ve škole, malému počtu tříd a rozdílným typům postižení žáků jsou všechny třídy složené ze žáků více ročníků běžné ZŠ i ZŠ speciální. Dochází tedy k tomu, že v jedné vyučovací hodině se vyučuje jeden předmět v rozdílných ročnících nebo rozdílné předměty.

Organizace dne je ovlivněna skutečností, že žáci jsou vzhledem ke svému zdravotnímu stavu snadno unavitelní. Vždy 2 vyučovací hodiny jsou spojeny do bloků tak, aby přestávky časově odpovídaly požadavkům Školského zákona. Vzhledem k rozdílné schopnosti soustředění žáků učitelé zařazují drobné odpočinkové chvilky během vyučovacích bloků podle potřeby – skupinově i individuálně u každého žáka.

ČTENÍ

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP-ZŠS – oblast „Jazyková komunikace“, obor „Čtení“. Velmi úzce souvisí s obory ze stejné oblasti – „Psaní“ a „Řečová výchova“. Výuka předmětu je z části realizována i v předmětu „Informatika“. V předmětu „Smyslová výchova“ jsou rozvíjeny dovednosti zaměřené na zrakové a sluchové vnímání a rozlišování, analyticko-syntetické činnosti.

Výuka je většinou realizována metodou analyticko-syntetickou, nebo globální. Osnovy v jednotlivých obdobích obsahují část, která je společná pro obě metody a dále části určené pouze pro danou metodu. V případech, že se výuka čtení podle těchto metod nedaří, přistupujeme ve vyšších ročnících k výuce metodou sociálního čtení – osnovy zpracovány pro druhý stupeň, popř. jí využíváme jako průpravu před globálním čtením. Jelikož výstupy sociálního čtení jsou z části na nižší úrovni než výstupy RVP, musí být tento způsob výuky zpracován v IVP. Pokud je pro výuku čtení žáka zvolena ještě jiná metoda (např. genetická, metoda 3 startů, sfumato...), bude postup, výstupy a učivo konkretizováno v IVP – pokud je podle něj žák vzděláván.

Časové vymezení

Předmět je vyučován ve všech ročnících – v 1.-2.r 2 hodiny týdně, ve 3. – 10.r. 3 hodiny týdně. Výuka je během týdne rozdělena do pravidelných každodenních kratších bloků.

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné učebně. Škola má dostatek pomůcek pro výuku čtení – PC učebnu s vhodným softwarem, mnoho druhů čítanek, slabikářů, dětských časopisů, notebooky, tablety, komunikátory. Mnoho pomůcek vyrábějí pedagogové – individuální čítanky, materiál pro čtení vycházející ze zájmu žáků, osob v rodině apod.

Začlenění průřezových témat do výuky

Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - cvičení schopnosti zapamatování

realizace: rytmižace slov a říkanek, nácvik básniček, logopedická cvičení, práce s textem, reprodukce textu, poslech textu, hry na zapamatování

1.7 Sociální rozvoj – komunikace – komunikace v různých situacích (informování, omluva, pozdrav, prosba)

realizace: nácvik modelových situací (sociální komunikace, naslouchání, řešení problému), dramatizace, společná práce

Témata jsou naplňována a spirálově rozšiřována ve všech ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence k učení

- využíváme základů čtení pro upevnění učiva jiných předmětů
- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, piktogramy apod. – ve spojení s využitím v každodenních běžných situacích
- žáci se setkávají s informacemi ze všech možných zdrojů – slovní komunikace, alternativní komunikace; tištěné, mediální, digitální prostředky
- pracujeme především formou individualizované výuky

Klíčové kompetence komunikativní

- při výuce procvičujeme praktické činnosti potřebné pro komunikaci – čtení vzkazů, textů na pohlednice, SMS zpráv, emailů apod.; využíváme prostředky alternativní komunikace a sociálního čtení
- procvičujeme komunikaci v terénu – označení obchodů a jiných zařízení nápisy, piktogramy, logy apod.; popisy zboží, základní pokyny a informace...

Klíčové kompetence k řešení problémů

- využíváme písemné poznámky v různých situacích (podpora paměti, krizový lístek se základními údaji pro případ úrazu, zabloudění apod.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1.stupeň - 1.období

Očekávané výstupy

Žák by měl:

- 1.1 dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- 1.2 číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik
- 1.3 tvořit věty podle obrázků
- 1.4 orientovat se na stránce i řádku
- 1.5 chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem

Očekávané výstupy 1.stupeň - 2.období

Očekávané výstupy

Žák by měl :

- 1.6 zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen
- 1.7 rozlišit stejně znějící slova podle významu
- 1.8 umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek
- 1.9 orientovat se ve větě
- 1.10 číst s porozuměním jednoduché věty
- 1.11 přednášet krátké říkanky a básničky

1.– 3. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakuje po učiteli hlásky, slova, věty, popř. souvětí, napodobuje intonaci - reaguje na výzvu učitele k opravě výslovnosti, změně tempa - provádí dechová cvičení podle pokynů učitele, reaguje na pokyny učitele, koriguje a zdokonaluje svou činnost <p>OVO 1.3, 1.5, 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje osoby, zvířata a předměty na obrázcích - s pomocí uvede název činnosti či děje, který probíhá - tvoří slovní spojení (sloveso + podstatné jméno, přídavné a podstatné jméno), krátké věty – ve spojení s obrázkem - s pomocí nacvičených přídavných jmen popíše osobu, zvíře, věc <p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - řadí obrázky, karty apod. při různých činnostech zleva doprava - ukazuje umístění na stránce, obrázku, tabulce apod. – nahoře, dole, začátek a konec řádku - umístí dle pokynu daný tvar, obrázek, písmeno apod. na tabulku, papír ..... <p>OVO 1.5, 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyposlechne krátkou pohádku či příběh s oporou obrázků či maňášků - sleduje obrázkové zobrazení současně se čtením - uvede hlavní postavy z textu, činnosti, které vykonávaly nebo jejich vlastnosti - odpoví na jednoduché otázky <p>Analyticko-syntetická metoda</p> <p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší, vyhledá a přečte vyvozená písmena, rozliší dlouhé a krátké samohlásky - rozliší sluchově první hlásku ve slově - rozliší sluchově dlouhou a krátkou samohlásku, najde je v textu - přiřadí k sobě stejné slabiky, stejná jednoduchá slova, vyhledá je v textu - s pomocí učitele vytleská jednoduchá slova s dělením na slabiky, dodrží délku samohlásek - čte obrázky, písmena, slabiky, slova zleva doprava - čte slovní spojení se spojkami A, I - složí otevřenou slabiku, jednoduché dvouslabičné slovo, přečte je - vyhledá danou slabiku či jednoduché slovo, přečte je, objasní význam slova, přiřadí ke správnému obrázku - čte věty doplněné obrázky 	<ul style="list-style-type: none"> - gymnastika mluvidel, komunikační cvičení, dechová cvičení, párové čtení, říkadla a jednoduché verše - rozšiřování slovní zásoby - komunikační cvičení - slovesa - přídavná jména (dlouhý – krátký, velký – malý, studený – teplý, tvrdý – měkký...) - obrázkové čtení - cvičení na rozvoj plošné orientace - pojmy „nahoře, dole, uprostřed“ - rozvoj komunikace - levo-pravý směr čtení - poslech textu - komunikační cvičení - zraková a sluchová cvičení - hlásky, písmena a jejich fixace (multisenzoriální procvičování) - samohlásky, souhlásky M, L, V, T, S, J - čtení písmen, otevřených slabik, jednoduchých slov z osvojených písmen - rytmizace říkanek, vytleskávání slov - levo-pravý směr čtení - obrázkové čtení se spojkami A, I - skládání slabik, slov <p>čtení s porozuměním</p> <p>věty se slovesem MÁ, JÍ, PIJE, UMÍ</p>	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>HV – rytmizace</p> <p>SV</p> <p>ŘV</p> <p>SV – zrakové a sluchové vnímání Ps – fixace tvaru písmen a slov</p> <p>HV rytmizace</p> <p>ŘV</p>
---	---	--

<p>Globální metoda</p> <p>OVO 1.2, 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoří dvojici stejných předmětů, stejných fotografií, obrázků...; předmět pojmenuje (zopakuje po učiteli) - rozliší a přiřadí podle obsahu k sobě předmět, fotografii, obrázek a piktogram - vyhledá předmět, fotografii, obrázek nebo symbol na slovní pokyn (podle potřeby AAK) - vyhledá a přečte vyvozená písmena, rozliší dlouhé a krátké samohlásky - rozliší sluchově první hlásku ve slově - rozliší sluchově dlouhou a krátkou samohlásku, najde je v textu - používá písmena A,I ve formě spojek při obrázkovém čtení - osvojí si vybraná slova globální metodou: s pomocí vzoru přiřadí k sobě nacvičená stejná slova, přiřadí k obrázku, slovo podle svých schopností přečte, případně zopakuje po učiteli, naznakuje - slova skládá z písmen podle vzoru (popř. bez něj) - z nacvičených slov skládá slovní spojení a krátké věty, podle schopností používá vzory a obrázky 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání předmětu, obsah fotografie, obrázku, piktogramu, pojmenování - spojení předmětu a jeho zobrazení fotografií, obrázkem, nebo symbolem - pojmenování předmětů - zraková a sluchová cvičení - hlásky, písmena a jejich fixace (multisenzoriální procvičování) <p>samohlásky, první písmena z některých nacvičených slov</p> <p>obrázkové čtení se spojkami A,I</p> <p>15 – 30 slov – výběr individuálně podle žáka (jméno, rodina, oblíbené předměty, potraviny, činnosti z denního režimu...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoření dvojic slov - přiřazování slova k obrázku se vzorem, popř. bez vzoru - čtení slova (s obrázkem, popř. bez něj) - tvorba slovních spojení a krátkých vět 	<p>ŘV</p> <p>Ps – fixace tvaru písmen a slov SV – zrakové a sluchové vnímání</p> <p>ŘV</p>
--	---	--

4. - 6. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 1.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukáže správný obrázek patřící významem k danému slovu, - s pomocí obrázků objasní význam slov <p>OVO 1.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyposlechne krátkou pohádku či příběh - uvede postavy z textu - odpoví na otázky týkající se čteného textu - popíše doprovodné obrázky k textu <p>OVO 1.11</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyposlechne krátké říkanky, básničky, říkanky, opakuje po učiteli, samostatně přednáší - rytmičuje říkadla, básně <p>Analyticko-syntetická metoda</p> <p>OVO 1.6</p> <p>vyhledá, rozezná a přečte vyvozená písmena</p> <p>rozliší sluchově první a poslední hlásku ve slově, hlásky v otevřené slabice, sestaví slabiku podle diktátu čte slova z otevřených slabik, sestavuje je z písmen a slabik</p> <p>slova a věty přiřadí k obrázkům odpovídajícího významu</p> <p>zrytmizuje a vytleská slovní spojení</p> <p>OVO 1.9, 1.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá ve větě dané slovo - ukáže začátek a konec věty - napodobí správnou intonaci podle druhu věty - sestaví ze slov jednoduchou větu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření slovní zásoby – slova více významů - komunikační cvičení - poslech předčítaného textu (pohádky, příběhy o dětech...) - komunikační cvičení - poslech veršů, a říkadel, jejich přednes - poslech CD – hudební, mluvené slovo) - hlásky, písmena – zbývající souhlásky (mimo X,W, Ď, Ť, Ň, F, G, CH), dvouhlásky AU, OU - diferenační cvičení (zrakové a sluchové vnímání) - čtení jednoduchých slov a vět - skládání slov a vět - rytmičace slovních spojení a vět - čtení vět - skládání vět ze slov podle významu (s pomocí obrázků) - rozlišení interpunkčních znamének 	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>SV – zrakové a sluchové vnímání Ps – fixace tvaru písmen a slov</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - zodpoví otázky týkající se obsahu textu <p>Globální metoda</p> <p>OVO 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje nacvičená slova, skládá je z písmen, vyhledá je v textu - osvojí si nová slova - porozumění slov ověřuje tříděním slov podle logických souvislostí, podle prostředí - rozpozná a přečte písmena, která jsou v nacvičených slovech frekventovaná - vyhledá ve slově známá písmena, společné části slov <p>OVO 1.9, 1.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičená slova sestaví do slovních spojení a vět – význam podle obrázku - vyhledá ve větě dané slovo - ukáže začátek a konec věty - napodobí správnou intonaci podle druhu věty - zodpoví otázky týkající se obsahu textu 	<ul style="list-style-type: none"> - procvičování různou formou s omezením, nebo vypuštěním vzorů a obrázků - nácvik nových slov podle potřeb a zájmů žáka (do 60 slov) - třídění slov, situační obrázky - vyvození nových písmen (podle nacvičených slov) - zraková cvičení – vyhledávání písmen a částí slov - čtení vět - skládání vět ze slov podle významu (s pomocí obrázků) - rozlišení interpunkčních znamének 	<p>SV – zrakové a sluchové vnímání Ps – fixace tvaru písmen a slov ŘV</p> <p>ŘV</p>
---	--	---

Očekávané výstupy 2.stupeň

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák by měl</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 číst všechna tiskací a psací písmena 2.2.zvládat čtení krátkého jednoduchého textu 2.3.orientovat se ve čteném textu 2.4.zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 2.5.přednášet říkanky a básničky 2.6.získat pozitivní vztah k literatuře 2.7.orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků
--

7. - 8. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 2.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyslechne krátké texty, říkadla a básničky - reprodukuje z paměti říkanky a básničky formou čtení a opakování po učiteli s obrázkovou oporou, nebo s oporou znakového jazyka <p>OVO 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte, popř. pouze prohlíží knihy podle vlastního výběru - vytváří čtenářský deník s obrázky, omalovánkami <p>OVO 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje podle procesních schémat, zobrazení strukturovaných činností 	<ul style="list-style-type: none"> - četba, nácvik a přednes říkanek a básní - hádanky, vtipy - časopisy, noviny, dětské knihy, obrázkové čtení - čtenářský deník - návštěva knihovny - procesní schémata 	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p>
--	---	-------------------------------

<p>Analyticko-syntetická metoda</p> <p>OVO 2.1, 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nově vyvozená písmena - osvojuje si a upevňuje známá písmena - čte uzavřené slabiky – samostatně v jednoslabičných slovech, na různých pozicích ve slově - rozliší hlásky v uzavřené slabice, složí jednoslabičné slovo tvořené uzavřenou slabikou - čte slova se shlukem souhlásek - skládá slova se shlukem souhlásek - nacvičuje čtení slov slova se shlukem souhlásek a slov se skupinami di,ti,ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě mě - čte přiměřeně hlasitě, pravidelně dýchá <p>OVO 2.2, 2.3, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte slova, věty a obsahově přiměřené snadné texty s porozuměním - čte jídelníček, denní režim - čte názvy obchodů, úřadů apod. - orientuje se v kalendáři - přečte svoji adresu - vyhledá v textu dané slovo - třídí slova, která do textu patří - třídí obrázky, které s textem souvisí - nesouvisí - odpoví na otázky týkající se čteného textu - přečte a opakuje přímou řeč, dialog, zapojí se takto do dramatizace 	<ul style="list-style-type: none"> - písmena F, G, CH, - hra s písmeny - rychlé čtení a skládání uzavřených slabik a krátkých slov -doplňování chybějících písmen a slabik ve slovech - slova se shlukem souhlásek - měkké a tvrdé slabiky DI, TI, NI, DY, TY, NY - slabiky DĚ, TĚ, NĚ - slabiky BĚ, PĚ, VĚ, MĚ -vyhledávání určitých slov v textu -tajenky a doplňovačky - krátké texty s obrázky - internetové stránky, dětské časopisy - PC - výukové programy, vhodné hry - malované čtení - popisky v letáčích, jídelníček - přísloví a lidová rčení, hádanky - SMS, emaily, zprávy a vzkazy, adresa - rýmování, vyhledávání rýmů v textu - čtení v terénu, v praxi - práce s textem – vyhledávání, ověření porozumění obrázky - dokončování vět podle nápovědy - otázky a odpovědi - dramatizace pohádky – přímá řeč - komiksy - kouzelné čtení 	<p>SV – zrakové a sluchové vnímání Ps – fixace tvaru písmen a slov</p> <p>Informatika ŘV</p>
<p>Globální metoda</p> <p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje nacvičená slova, skládá je z písmen, vyhledá je v textu, čte s podporou obrázků bez vzoru textu - seznamuje se se změněnou podobou nacvičených slov (koncovky), s pomocí použije v odpovídajících slovních spojeních a větách rozpozná nacvičená slova se změněnou grafikou - osvojí si nová slova - z částí nacvičených slov skládá nová slova (podpora vzoru, obrázků) - porozumění slov ověřuje tříděním slov podle logických souvislostí, podle prostředí, podle tematických okruhů <p>OVO 2.2, 2.3, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše obrázek slovy, slovním spojením, krátkými větami; vybere vhodná slova k obrázku - nacvičená slova sestaví do slovních spojení a vět – význam podle obrázku - vyhledá ve větě dané slovo - ukáže začátek a konec věty - napodobí správnou intonaci podle druhu věty - zodpoví otázky týkající se obsahu textu - ve snadných úlohách nacvičuje tiché čtení 	<ul style="list-style-type: none"> - procvičování různou formou – bez vzorů - třídění slov, situační obrázky, změna grafiky, doplňování písmen do slov - zraková cvičení – zaznamenání změněné koncovky, čtení nebo opakování po učiteli - sestavování vět a slovních spojení se správným tvarem slova - nácvik nových slov podle schopností, potřeb a zájmů žáka – zapamatováním nového slova, složením slova ze známých částí - vyvození nových písmen (podle nacvičených slov) - PC výukové programy, word - popis obrázku - čtení vět - skládání vět ze slov podle významu (s pomocí obrázků) - rozlišení interpunkčních znamének - tiché čtení 	<p>SV – zrakové a sluchové vnímání Ps – fixace tvaru písmen a slov</p> <p>ŘV Informatika</p> <p>ŘV SV – zrakové a sluchové vnímání Ps – fixace tvaru písmen a slov</p>

<p>Sociální čtení</p> <p>OVO 2.1, 2.2, 2.3, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s obrázky, piktogramy, symboly, popř. napsanými slovy: přiřazuje je ke skutečným předmětům vyhledá je v tiskovinách, v knize, v kalendáři.... vyhledá je v terénu – škola, obchod, vycházka.... třídí je podle kategorií, podle prostředí, podle logických souvislostí - používá fotografie, obrázky, symboly, popř. slova ve větách, ve slovních spojeních; rozvíjí tak komunikaci - využívá nacvičené dovednosti v praktickém životě (nákup, orientace v průběhu dne, jídelníček, pošta, orientace v dopravě ....) - využívá nacvičené dovednosti k větší samostatnosti, k orientaci v různém prostředí, osvojování sociálních norem, odpovídajícímu chování a jednání v daných situacích - využívá nacvičené dovednosti pro rozvoj vlastních koníčků a zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> - fotografie, obrázky, symboly a piktogramy na téma: <ul style="list-style-type: none"> rodina, osoby potraviny činnosti v denním režimu praktické sebeobslužné činnosti orientace v čase – dny v týdnu, roční období, počasí nákup, obchody instituce a služby v obci dopravní značení vybavení domu a bytu - kalendář, jídelníček, rozvrh, časové přehledy - procesní schémata - strukturované činnosti - sebeobslužné činnosti - modelové situace - zájmy a koníčky žáka 	<p>ŘV</p> <p>SV – zrakové a sluchové vnímání</p> <p>Ps – fixace tvaru písmen a slov</p>
--	---	---

9.- 10. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 2.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nebo poslouchá krátké básničky, říkadla a texty písní a učí se je zpaměti - orientuje se v kalendáři <p>OVO 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nebo poslouchá četbu knížek pro děti a mládež (povídky i pohádky, komiksy) - poslouchá a reprodukuje text - popíše své pocity z četby a poslechu - rozlišuje základní literární pojmy <p>OVO 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje podle přiměřeného návodu tištěného textu s obrázky - pracuje podle procesních schémat, zobrazení strukturovaných činností - najde obsah v knize, podle něj s knihou pracuje <p>Analyticko-syntetická metoda</p> <p>OVO 2.1, 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nově vyvozená písmena - osvojuje si a upevňuje známá písmena - procvičuje čtení slov se shlukem souhlásek - nacvičuje čtení slov se slabikotvorným R,L - čte přiměřeně hlasitě s přirozenou intonací ve větě, dodržuje začátky a konce vět, pauzy, pravidelně dýchá - vytleská na slabiky víceslabičná slova <p>OVO 2.2, 2.3, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte přiměřené texty s porozuměním - seřadí věty v jednoduchém textu podle správného pořadí - vyhledá danou pasáž, slovo, větu - s pomocí reprodukuje přečtený text, odpoví na otázky, týkající se textu 	<ul style="list-style-type: none"> -návčik básní í písní k jednotlivým příležitostem (Vánoce, Velikonoce, Den matek, konec školního roku apod.) -čtení obrázkových knih encyklopedické povahy (květiny, zvířata...) - využívání žákovské knihovny -výukové programy na PC - návštěva či zhlédnutí na TV - divadelní či filmové představení (herec, spisovatel. film, divadlo...) -jednoduché recepty - návody s obrázky a symboly k použití výrobků a k různým činnostem - procení schémata -čtení návodů k použití na obalech výrobků ve spojení se symboly - písmena W, X, Q - slova se shluky souhlásek - slova se slabikotvorným R,L - hra s písmeny -doplňování chybějících písmen a slabik ve slovech -vyhledávání určitých slov v textu -tajenky a doplňovačky - přiměřené texty s obrázky - internetové stránky, dětské časopisy - PC - výukové programy, vhodné hry - malované čtení - popisky v letácích, jídelníček 	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>SV – zrakové a sluchové vnímání</p> <p>Ps – fixace tvaru písmen a slov</p> <p>ŘV</p>
---	---	---

<p>- vyslechne v klidu text čtený učitelem, s pomocí jej reprodukuje, odpoví na otázky</p> <p>- vyjádří svůj názor na obsah textu, vlastnosti postav, popíše své pocity při čtení</p> <p>- nacvičuje tiché čtení – vyhledává slova, informace, věty</p> <p>- zapojí se do skupinového čtení, respektuje projev ostatních</p>	<p>- přísloví a lidová rčení, hádanky</p> <p>- SMS, emaily, zprávy a vzkazy, adresa</p> <p>- rýmování, vyhledávání rýmů v textu</p> <p>- čtení v terénu, v praxi</p> <p>- práce s textem – vyhledávání, ověření porozumění obrázky</p> <p>- doplňování slov do vět podle významu</p> <p>- otázky a odpovědi</p> <p>- dramatizace pohádky – přímá řeč</p> <p>- komiksy</p> <p>- kouzelné čtení</p>	
<p>Globální metoda</p>		
<p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje nacvičená slova, čte bez vzoru a obrázku - čte a používá slova ve správném tvaru (se změněnou koncovkou), v různé grafické podobě - osvojí si nová slova – zrakovou paměť, skládáním částí známých slov - třídí slova podle různých kritérií - rozpozná některá slova v podobě malého tiskacího písma, tvoří dvojice slov (velké a malé tiskací písmo) 	<ul style="list-style-type: none"> - procvičování různou formou – bez vzorů - třídění slov, situační obrázky, změna grafiky, doplňování písmen do slov - sestavování vět a slovních spojení se správným tvarem slova - nácvik nových slov podle schopností, potřeb a zájmů žáka – zapamatování nového slova, složením slova ze známých částí - vyvození nových písmen (podle nacvičených slov) 	<p>ŘV</p> <p>SV – zrakové a sluchové vnímání</p> <p>Ps – fixace tvaru písmen a slov</p>
<p>OVO 2.2, 2.3, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše obrázek slovy, slovním spojením, krátkými větami; vybere vhodná slova k obrázku, sestaví z nich krátké věty - nacvičená slova sestaví do slovních spojení a vět – význam podle obrázku - složí věty související s obrázkem - vyhledá ve větě dané slovo - ukáže začátek a konec věty - s obrazovou oporou řadí věty podle dějové posloupnosti - napodobí správnou intonaci podle druhu věty - zodpoví otázky týkající se obsahu textu - vyhledá známá slova v letácích, tiskovinách, nápisech v terénu - provádí snadné procvičovací úlohy metodou tichého čtení 	<ul style="list-style-type: none"> - popis obrázku - čtení vět - skládání vět ze slov podle významu (s pomocí obrázků) - rozlišení interpunkčních znamének - řazení vět podle dějové posloupnosti (s obrazovou oporou) - otázky a odpovědi - čtení v terénu - tiché čtení 	<p>ŘV</p>
<p>Sociální čtení</p>		
<p>OVO 2.1, 2.2, 2.3, 2.4</p> <p>- pracuje s obrázky, piktogramy, symboly, popř. napsanými slovy: přiřazuje je ke skutečným předmětům</p> <p>vyhledá je v tiskovinách, v knize, v kalendáři....</p> <p>vyhledá je v terénu – škola, obchod, vycházka....</p> <p>třídí je podle kategorií, podle prostředí, podle logických souvislostí</p> <p>- používá fotografie, obrázky, symboly, popř. slova ve větách, ve slovních spojeních; rozvíjí tak komunikaci</p> <p>- využívá nacvičené dovednosti v praktickém životě (nákup, orientace v průběhu dne, jídelníček, pošta, orientace v dopravě ....)</p> <p>- využívá nacvičené dovednosti k větší samostatnosti, k orientaci v různém prostředí, osvojování sociálních norem, odpovídajícímu chování a jednání v daných situacích</p> <p>- využívá nacvičené dovednosti pro rozvoj vlastních koníčků a zájmů</p>	<p>- fotografie, obrázky, symboly a piktogramy na téma:</p> <p>rodina, osoby</p> <p>potraviny</p> <p>činnosti v denním režimu</p> <p>praktické sebeobslužné činnosti</p> <p>orientace v čase – dny v týdnu, roční období, počasí</p> <p>nákup, obchody</p> <p>instituce a služby v obci</p> <p>dopravní značení</p> <p>vybavení domu a bytu</p> <p>- kalendář, jídelníček, rozvrh, časové přehledy</p> <p>- procesní schémata</p> <p>- strukturované činnosti</p> <p>- sebeobslužné činnosti</p> <p>- modelové situace</p> <p>- zájmy a koníčky žáka</p>	<p>ŘV</p> <p>SV – zrakové a sluchové vnímání</p> <p>Ps – fixace tvaru písmen a slov</p>

PSANÍ

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Obsah předmětu vychází z obsahu RVP-ZŠS – oblast „Jazyková komunikace“, obor „Psaní“. Velmi úzce navazuje na další obory ze stejné oblasti – „Čtení“ a „Řečová výchova“. Pořadí písmen při nácvičování, typ písma a tempo výuky je závislé na zvolené metodě výuky čtení. Osnovy psaní v jednotlivých obdobích obsahují část společnou pro všechny metody a dále části určené pouze pro metody analyticko-syntetickou a globální – což jsou metody, podle kterých vyučujeme čtení nejčastěji. Pokud je pro výuku čtení žáka zvolena jiná metoda (např. genetická, metoda 3 startů, sfumato, sociální čtení ...), nebo jiná forma písma (např. comenia script), bude postup, výstupy a učivo psaní konkretizováno v IVP – pokud je podle něj žák vzděláván.

Náplň předmětu Psaní přesahuje i do předmětu „Informatika“ – při výuce psaní žáci nacvičují orientaci na klávesnici a nácvičování psaní na počítači. Tyto dovednosti zdokonalují a rozvíjejí po celou dobu školní docházky. Nácvičování psaní číslic probíhá především v předmětu Počty.

V předmětu Smyslová výchova se zaměřujeme na procvičování jemné motoriky, vizuomotorické koordinace a celkově na rozvoj a souhru základních mozkových funkcí a motoriky.

Časové vymezení

Předmět je vyučován ve všech ročnících – v 1.r. 1 hodinu týdně, ve 2. – 10.r. 2 hodiny týdně. Výuka je během týdne rozdělena do pravidelných každodenních kratších bloků.

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné učebně. Škola má dostatek pomůcek pro výuku psaní – velké tabule i malé stíratelné tabulky, pískovnice, vybavení PC učebny, notebooky a tablety, mnoho druhů písanek a návrhů cvičení pro rozvoj grafomotoriky, jemné motoriky apod.

Začlenění průřezových témat do výuky

Osobnostní a sociální výchova

1.1 Osobnostní rozvoj - cvičení schopnosti zapamatování

realizace: grafomotorická cvičení, uvolňovací cvičení, vizuomotorická cvičení, poznávání tvarů písmen

1.7 Sociální rozvoj – komunikace – komunikace v různých situacích (předání informace a porozumění obsahu, omluva, pozdrav, prosba)

realizace: přepis a opis krátkého vzkazu, sestavování krátkých vzkazů, práce s digitálními komunikačními prostředky

Témata jsou naplňována a spirálově rozšiřována ve všech ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence k učení

- využíváme základů psaní pro upevnění učiva probíraného v jiných předmětech (zápis klíčových slov, vyplňování jednoduchých pracovních listů apod.)

Klíčové kompetence komunikativní

- při výuce procvičujeme praktické činnosti potřebné pro komunikaci – slova související s každodenními pravidelnými činnostmi, zápis vzkazů, textů na pohlednice, SMS zpráv, emailů apod.

Klíčové kompetence k řešení problémů

- využívá drobné zápisky v různých situacích (podpora paměti, krizový lístek se základními údaji pro případ úrazu, zablouzení apod.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1.stupeň - 1.období

Očekávané výstupy

Žák by měl

- 1.1 dodržovat správné držení psacího náčiní
- 1.2 vyvodit písmena podle obrázků
- 1.3 odlišovat délku samohlásek
- 1.4 psát velká hůlková písmena
- 1.5 psát a spojovat písmena a tvořit slabiky
- 1.6 zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním
- 1.7 napsat hůlkovým písmem své jméno

Očekávané výstupy 1.stupeň - 2.období

Očekávané výstupy

Žák by měl

- 1.8 psát, písmena, která umí číst
- 1.9 opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova
- 1.10 ovládat psaní hůlkového písma
- 1.11 psát písmena a slabiky podle diktátu
- 1.12 opsat číslice

1. - 3. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 1.6, 1.1, 1.4, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na upozornění učitele při korekci základních návyků při psaní, pod dohledem učitele dodrží základní návyky - provádí přípravná grafomotorická cvičení, podle potřeby používá vzory a šablony - orientuje se na stránce a v řádku podle základních pojmů (nahore, dole, začátek řádku...) - provádí uvolňovací cvičení, cvičení na rozvoj percepčně motorické koordinace - provádí průpravná cvičení pro nácvik úchopu - napodobí po učiteli správný úchop psacího náčiní <p>OVO 1.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše své jméno podle předlohy nebo podle hláskování učitele <p>Analyticko-syntetická metoda čtení</p> <p>OVO 1.2, 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná tiskací i psací malá i velká písmena vyvozená ve čtení s pomocí obrázků, říkadla - uvede jméno či slovo začínající na dané písmeno - opíše či obtáhne písmeno, popř. slabiku i s čárkou nad samohláskou (hůlkově, či psacím písmem) - dodrží řádek a okraje - přečte napsané písmeno (psace i tiskace) se správnou délkou - v psaném textu ukáže samohlásky různé délky čtené učitelem <p>OVO 1.4, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - opíše či obtáhne hůlkové písmeno, popř. slabiku či slovo napsané hůlkovým písmem - s pomocnými prvky obtahuje a píše průpravné cviky pro nácvik psacího písma - nacvičuje sklon písma s pomocným podkladem (mřížka, šikmé linie...) - s pomocí šablon a pomocných bodů píše osvojená malá písmena psacího písma, popř. velká písmena podobná tvarem (známá z výcviku čtení). 	<ul style="list-style-type: none"> - základní návyky při psaní (sezení, náklon sešitu) - grafomotorická cvičení, cviky na rozvoj zručnosti při provádění psaní základní cviky: <ul style="list-style-type: none"> čárání, kroužení, kresebné cviky linie, čáry, ovály, kruhy klíčky, oblouky, vlnovky ve vymezeném prostoru řadové cviky prvky písmen prostředky: <ul style="list-style-type: none"> tabule, pískovnice pískoviště, velké balící papíry, psací náčiní s výraznou stopou práce na svislé i vodorovné ploše, ve stoje i v sedě - uvolňovací cviky – protažení drobných svalů ruky, uvolnění kloubů ruky, masáže rukou, cvičení mluvidel - koordinace pohybů ruky a oka, obtahování obrázků, ornamentů, písmen - cviky nácvik správného držení psacího náčiní - cviky na rozvoj jemné motoriky - podpis hůlkovým písmem – obtahování, opis, zápis - vyvozování hlásek a písmen souběžně s nácvikem čtení, fixace tvarů a hlásky - zraková cvičení (vyhledávání písmen v textu, v obrázcích – figura a pozadí...) - náslovné hlásky - délka samohlásek - opis písmen a slabik - čtení napsaného textu - psaní hůlkových písmen a slabik z nich spojených, krátkých slov – probíhá souběžně s nácvikem čtení - tvarové prvky písmen: <ul style="list-style-type: none"> ovály a kružnice horní a dolní klíčky a oblouky horní a dolní zátrhy vlnovky, srdcovky, hadovky obraty a závitě - nácvik psacího písma, spoje písmen 	<p>SV</p> <p>SV, ŘV</p> <p>ŘV, SV, Čtení</p> <p>Čtení</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - nacvičená písmena s dopomocí spojí do slabik - přečte napsaná písmena i slabiky dodrží mezery mezi jednotlivými písmeny a slabikami - písmena vyvozená ve čtení vyhledá na klávesnici, podle vzoru píše i slabiky a zná slova <p><i>žáci s dovednostmi nedostatečnými pro psací písmo se pouze seznamují s podobou psacích písmen, čtou je, píší však velkým hůlkovým písmem</i></p> <p>Globální metoda čtení</p> <p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná písmena vyvozená ve čtení s pomocí obrázků, říkadél - uvede jméno či slovo začínající na dané písmeno <p>OVO 1.4, 1.5, 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně píše průpravné cviky pro nácvik hůlkového písma - obsahuje, píše s pomocí šablon a pomocných bodů velká hůlková písmena, popř. slova známá ze čtení i se správnou délkou samohlásek - dodrží řádek a okraje - písmena vyvozená ve čtení vyhledá na klávesnici, podle vzoru píše známá slova 	<ul style="list-style-type: none"> - psaní na počítači - vyvozování hlásek a písmen souběžně s nácvikem čtení, fixace tvarů a hlásky - náslovné hlásky - délka samohlásek - průpravná cvičení pro nácvik hůlkového písma: <ul style="list-style-type: none"> respektování prostoru čáry různými směry, spoje čar ovály, části oválů a jejich spoje dolní oblouk spojení čar a oblouků - psaní velkých hůlkových písmen - délka samohlásek - psaní na klávesnici 	<p>SV</p> <p>Informatika</p> <p>SV, ŘV, Čtení</p> <p>ŘV, Čtení</p> <p>Informatika</p>
--	---	---

4. - 6. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 1.6, 1.1, 1.4, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - dbá na dodržování základních návyků při psaní, pod dohledem učitele - provádí náročnější grafomotorická cvičení, podle potřeby používá vzory a šablony, postupně zmenšuje velikost, zpřesňuje provedení orientuje se na stránce a v řádku podle základních pojmů (nahore, dole, začátek řádku...) - samostatně provádí nacvičená uvolňovací cvičení, cvičení na rozvoj percepčně motorické koordinace - dodržuje funkční držení psacího náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> - základní návyky při psaní (sezení, náklon sešitu) - grafomotorická cvičení, cviky na rozvoj zručnosti při provádění psaní: <ul style="list-style-type: none"> řadové cviky – vlny, spirály, smyčky, zuby na pile, girlandy, arkády prvky písmen prostředky: <ul style="list-style-type: none"> střídání různého druhu psacího náčiní práce na různém formátu (A1 – A5) - uvolňovací cviky – protažení drobných svalů ruky, uvolnění kloubů ruky, masáže rukou, cvičení mluvidel - koordinace pohybů ruky a oka, obtahování obrázků, ornamentů, písmen - cviky nácvik správného držení psacího náčiní - upevňování - cviky na rozvoj jemné motoriky 	<p>SV</p>
--	--	-----------

<p>Analyticko-syntetická metoda čtení</p> <p>OVO 1.8, 1.9, 1.11</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje tvarové prvky, písmen, postupně zmenšuje velikost a zpřesňuje je, dodržuje sklon - samostatně píše většinu malých psacích písmen, velkých písmen tvarově podobných malým; fixuje tvar již nacvičených písmen - píše jednotlivá písmena podle diktátu učitele (možnost použít vzor, samostatně vyhledávat) - opisuje a přepisuje podle vzoru jednoduchá slova a slabiky, dodržuje spoje - napsaný text po sobě přečte - přepíše slabiky a krátká slova na počítači malým i velkým písmem, používá mezerník a tečku <p><i>žáci s dovednostmi nedostatečnými pro psací písmo se pouze seznamují s podobou psacích písmen, čtou je, píší však velkým hůlkovým písmem</i></p> <p>OVO 1.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsahuje, opisuje a přepisuje hůlkovým písmem písmena, slabiky a slova nacvičená ve čtení <p>Globální metoda čtení</p> <p>OVO 1.8, 1.9, 1.10, 1.11</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičuje prvky hůlkového písma, zlepšuje správnost a čitelnost - fixuje tvar již nacvičených písmen - samostatně píše všechna hůlková písmena známá z výcviku čtení - podle diktátu učitele píše samostatná písmena a zařizovaná slova nacvičená při výcviku čtení; podle potřeby využívá vzory a obrázky - opisuje jednoduchá slova a krátké věty (popř. obtahuje), zápis po sobě přečte - vyhledá písmena na klávesnici, zapisuje je podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> - tvarové prvky písmen: složený zátrh, prodloužený zátrh smyčky, kapka - psací písmo: opis, přepis, diktát se vzory, autodiktát se vzory - čtení psacího písma - psaní na klávesnici - psaní hůlkového písma - prvky hůlkového písma - procvičování samostatných písmen - opis písmen a slov - diktát písmen - opis slov a vět - čtení psaného textu - psaní písmen na klávesnici 	<p>SV, ŘV, Čtení</p> <p>Čtení</p> <p>Čtení, SV</p> <p>ŘV</p> <p>Informatika</p>
---	--	---

Očekávané výstupy 2.stupeň

Žák by měl :

- 2.1 dbát na čitelný písemný projev
- 2.2. psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu
- 2.3. opsat slova a jednoduché věty
- 2.4. napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy
- 2.5. přepsat krátký jednoduchý text
- 2.6. podepsat se psacím písmem
- 2.7. napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru
- 2.8. psaní číslic i podle nápovědy

7. - 8. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadále upevňuje správné základní hygienické návyky při psaní, fixuje držení psacího náčiní při obtížnějších cvičeních - dodrží řádky a okraje - s pomocí učitele zaznamená chyby, označí, co se mu podařilo a co je naopak chybně, ohodnotí úpravu <p>OVO 2.3, 2.4, 2.5, 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - při opisu textu dodrží interpunkční znaménka, mezeru mezi větami - opisuje slova, věty, krátká sdělení pomocí komunikačních technologií <p>Analyticko-syntetická metoda čtení</p> <p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - při psaní zlepšuje vazebnost písma - dodrží velikost vysokých a nízkých písmen, části písmen pod linkou – s podporou pomocných linek <p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle diktátu učitele píše písmena a slabiky do sešitu – má k dispozici vzor, kde sám vyhledává diktované zadání; napsaný text po sobě přečteprocvičuje obtížnější spoje písmen, snadnější píše samostatně <p>OVO 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - podepíše se psacím písmem – samostatně křestní jméno, příjmení podle vzoru <p>OVO 2.3, 2.4, 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje slova a věty, která bezpečně zvládne přečíst - opíše krátká sdělení, související s běžným životem – žák sdělení rozumí, popř. pomůže sám sestavit předlohu - dodrží mezery mezi slovy a větami - opíše název obce, kde bydlí <p><i>žáci s dovednostmi nedostatečnými pro psací písmo se pouze seznamují s podobou psacích písmen, čtou je, píší však velkým hůlkovým písmem</i></p> <p>Globální metoda čtení</p> <p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle diktátu píše samostatná písmena, zacvičená slova (v případě potřeby využívá vzory – sám vyhledá) - opisuje slova známá z výcviku čtení <p>OVO 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně se podepíše křestním jménem hůlkovým písmem 	<ul style="list-style-type: none"> - kresebné cviky: <ul style="list-style-type: none"> jednotažky zvětšování a zmenšování tvaru ornamenty s využitím rovinných tvarů překreslení podle osy souměrnosti - úprava textu, práce s chybou - interpunkční znaménka - stavba věty - psaní na PC, tablet, telefon - fixace tvarů písmen - zlepšování úpravy a čitelnosti - diktát písmen a slabik se vzorem - čtení psaného textu - vazebnost písma, správnost spoje - podpis psacím písmem - opis čteného textu - opis – vzkaz, pozdrav, přání, pokyn, upozornění - jméno bydliště - diktát písmen a slabik se vzorem - opis slov - podpis – křestní jméno 	<p>ŘV</p> <p>Informatika</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV, Čtení</p> <p>Člověk a společnost</p> <p>ŘV, Čtení</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV, Čtení</p>
---	---	--

<p>OVO 2.3, 2.4, 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje slova a věty, která bezpečně zvládne přečíst; podle potřeby používá obrázky jako podporu - opíše krátká sdělení, související s běžným životem – žák sdělení rozumí, popř. pomůže sám sestavit předlohu – v případě potřeby s pomocí obrázků - dodrží mezery mezi slovy a větami - opíše název obce, kde bydlí 	<ul style="list-style-type: none"> - opis slov a vět s podporou obrázků - opis – vzkaz, pozdrav, přání, pokyn, upozornění - jméno bydliště 	<p>Člověk a společnost</p>
--	---	----------------------------

9.- 10. ročník

<p>Společná část</p> <p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadále upevňuje správné základní hygienické návyky při psaní, fixuje držení psacího náčiní při obtížnějších cvičeních - dodrží řádky a okraje - rozliší velikost a úpravu podle významu slov (nadpis, klíčové slovo...) - samostatně ohodnotí úpravu svého písemného projevu, označí chybné a správné psaní <p>OVO 2.3, 2.4, 2.5, 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - při opisu a přepisu textu dodržuje interpunkční znaménka, mezeru mezi slovy a větami - opisuje a zapisuje slova, věty, krátká sdělení pomocí komunikačních technologií; projeví potřebu komunikovat – objasní svůj záměr <p>Analyticko-syntetická metoda čtení</p> <p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - při psaní stále zlepšuje kvalitu písma <p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle diktátu učitele píše písmena a slabiky do sešitu – postupně omezuje vzory - napsaný text po sobě přečte - procvičuje spoje písmen, sám si kontroluje pomocí vzorů správnost <p>OVO 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - podepíše se psacím písmem – jméno i příjmení - používá podpis v odpovídajících písemnostech <p>OVO 2.3, 2.4, 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje slova a věty, která zvládne přečíst - opíše krátká sdělení, související s běžným životem, kterým rozumí, popř. je sám zformuluje - dodrží mezery mezi slovy a větami - s pomocí učitele vyhledá chyby a opraví je <p>OVO 2.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - přepíše krátký text (s podporou vzorů písmen) - dodrží mezery mezi slovy, větami, píše interpunkční znaménka - napsaný text po sobě přečte 	<ul style="list-style-type: none"> - kresebné cviky, jednotažky, řadové cviky - úprava sešitu, formát pohlednice - krátká sdělení - popis obrázků - úprava, práce s chybou - mezery mezi slovy - interpunkční znaménka - stavba věty - psaní na PC, tablet, telefon - fixace tvarů písmen - zlepšování úpravy a čitelnosti - diktát písmen a slabik se vzorem - čtení psaného textu - vazebnost písma, správnost spoje - práce s chybou - podpis psacím písmem - písemnosti vyžadující podpis - opis čteného textu - opis – vzkaz, pozdrav, přání, pokyn, upozornění, nákupní seznam, gratulace - úprava a správnost textu - práce s chybou - přepis – samostatná slova, slovní spojení, krátké věty - čtení psaného textu 	<p>ŘV, Čtení</p> <p>Informatika</p> <p>ŘV, Čtení</p> <p>Člověk a společnost</p> <p>ŘV, Čtení</p> <p>ŘV, Čtení</p>
--	---	---

<p>OVO 2.7, 2.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše svou adresu včetně číslic <p><i>žáci s dovednostmi nedostatečnými pro psací písmo se pouze seznamují s podobou psacích písmen, čtou je, píší však velkým hůlkovým písmem</i></p> <p>Globální metoda čtení</p> <p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - při psaní stále zlepšuje kvalitu písma - <p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle diktátu učitele píše písmena a zacvičená slova do sešitu – postupně omezuje vzory, obrázky - napsaný text po sobě přečte <p>OVO 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - podepíše se hůlkovým písmem – jméno i příjmení - používá podpis v odpovídajících písemnostech <p>OVO 2.3, 2.4, 2.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje slova a věty, která zvládne přečíst - opíše krátká sdělení, související s běžným životem, kterým rozumí, popř. je sám zformuluje, sestaví s podporou obrázků - dodrží mezery mezi slovy a větami - napsaný text po sobě přečte - s pomocí učitele vyhledá chyby a opraví je <p>OVO 2.7, 2.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše svou adresu včetně číslic 	<ul style="list-style-type: none"> - adresa bydliště, pohlednice - psaní číslic <ul style="list-style-type: none"> - fixace tvarů písmen - zlepšování úpravy a čitelnosti <ul style="list-style-type: none"> - diktát písmen a slov se vzorem - čtení psaného textu <ul style="list-style-type: none"> - podpis hůlkovým písmem - písemnosti vyžadující podpis <ul style="list-style-type: none"> - opis čteného textu - opis – vzkaz, pozdrav, přání, pokyn, upozornění, nákupní seznam, gratulace - čtení zapsaného textu - úprava a správnost textu - práce s chybou <ul style="list-style-type: none"> - adresa bydliště, pohlednice - psaní číslic 	<p>Člověk a společnost Počty</p> <p>ŘV, Čtení</p> <p>Člověk a společnost</p> <p>ŘV, Čtení</p> <p>Člověk a společnost Počty</p>
---	---	--

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

V předmětu Řečová výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace, oboru Řečová výchova.

Obsahové vymezení

Výchovně vzdělávací náplní předmětu je osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, který jim na základě jejich možností a schopností umožní vyjádření svých potřeb a přání. Dále rozvoj slovní zásoby, gymnastiky mluvidel, artikulačních cvičení a nácvik konverzačních dovedností. U žáků, kteří nemluví, nebo se nedokáží dostatečně slovně vyjádřit, se po celou dobu vzdělávání zaměřujeme na alternativní či augmentativní způsoby komunikace.

Časové vymezení

Předmět je vyučován na prvním i druhém stupni a hodinová dotace činí v každém ročníku prvního i druhého stupně vždy dvě hodiny týdně. Jednotlivé složky řečové výchovy jsou také nedílnou součástí všech vyučovacích předmětů ZŠ speciální. Během vyučovací hodiny se pracuje skupinově, frontálně a individuálně podle potřeb žáků.

Organizační vymezení

Výuka probíhá převážně v běžné třídě s využitím širokého spektra materiálního zázemí, včetně interaktivních PC programů a audiovizuálního vybavení. Při hodinách dochází ke spojení žáků z několika ročníků v jednu vyučovací hodinu.

Začlenění průřezových témat do výuky

Většina témat je naplňována ve výuce v průběhu celého roku ve všech uvedených ročnících.

Osobnostní a sociální výchova

- 1.1 Rozvoj schopnosti poznávání
realizace - rozvoj komunikace prostřednictvím modelových situací z praktického života
- 1.3 Seberegulace a sebeorganizace
realizace - rozvíjení rozhodovací schopnosti

Environmentální výchova

- 1.1 Ekosystémy
realizace – rozvoj slovní zásoby v dané oblasti
- 1.2 Základní podmínky života
realizace – rozvoj slovní zásoby v dané oblasti

Mediální výchova

- 1.1 Vnímání mediálních sdělení
realizace - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- 1.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
realizace - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou,
- 1.3 Fungování a vliv médií ve společnosti

realizace - vliv médií na každodenní život; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Všechny tematické okruhy jsou naplňovány a spirálově rozšiřovány ve všech ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence k učení

- upozorňujeme na každodenní využití a sepjetí předmětu s běžným životem, rozvojem slovní zásoby napomáháme porozumění dění, rozvoji možností poznání žáka
- do výuky zařazujeme smyslové hry, didaktické hry pro rozvoj paměti a porozumění řeči

Klíčové kompetence k řešení problému

- cíleně nacvičujeme komunikaci v opakujících se situacích, využíváme skutečné či modelové životní situace
- nezahlcujeme žáka množstvím informací, používáme krátké věty a jasné pokyny podpořené prostředky AAK, čímž se učí chápat a plnit jednoduché pokyny, příkazy a úkoly

Klíčové kompetence komunikativní

- dodržujeme jednotné formy a metody – individuálně u každého žáka
- využíváme metod AAK a sociálního čtení, čímž se žák učí aktivně i pasivně používat mimoslovní komunikaci
- cyklicky zařazujeme jazykové hry a komunikační situace a naučené komunikační dovednosti i vzorce chování přenášíme do jiných prostředí, tím se žák učí řešit známé situace na základě nápodoby či opakování

Klíčové kompetence občanské

- předmět má přímo v náplni rozvoj osobnosti, pomoci lepšímu začlenění do společnosti maximálním rozvinutím komunikačních schopností

Klíčové kompetence sociální a personální

- zařazujeme nejen individuální ale i skupinové aktivity, čímž se žáci učí tolerovat odlišné potřeby, přání, respektovat tempo ostatních

Klíčové kompetence pracovní

- zaměřujeme se na všechny sebeobslužné činnosti, zvyšujeme míru samostatnosti žáků maximálním rozvojem komunikace v těchto situacích, osvojením pojmů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - doplnění školních očekávaných výstupů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu I. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období (1.- 3.ročník)

- 1.1 reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
- 1.2 odpovídat na otázky slovem, větou, gesty
- 1.3 dokázat se koncentrovat na poslech pohádek, krátkých příběhů, říkadla či písničky
- 1.4 popsat jednoduché obrázky
- 1.5 reprodukovat krátký text podle otázek

Očekávané výstupy – 2. období (4.- 6.ročník)

- 1.6 reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy
- 1.7 vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek
- 1.8 vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku
- 1.9 popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek
- 1.10 domluvit se v běžných situacích
- 1.11 zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování
- 1.12 dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká

I. – III. ročník

<p>OVO 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.11 - dbá na pravidelné dýchání.</p> <p>- osvojí si základy gymnastiky mluvidel - Rozliší slova sluchem, popř. použitím metod AAK</p> <p>- osvojuje si základní společenské normy – pozdrav, prosba, poděkování</p> <p>OVO 1.3 - v rámci svých možností dodržuje klid při poslechu - prodlužuje koncentraci při poslechu krátkého jednoduchého textu či písně.</p> <p>OVO 1.4 - Pojmenuje předmět, osobu, živočicha či jejich zobrazení na obrázku - S pomocí a vizualizací určí základní vlastnosti skutečného předmětu, nebo jeho zobrazení obrázkem - Popíše předmět, obrázek s pomocí nacvičených vlastností, přívlastků</p> <p>OVO 1.1 - rozvíjí nápodobu intonace, tempa a rytmu řeči - podle svých schopností reprodukuje jednoduchá říkadla</p> <p>OVO 1.2 - Nacvičuje porozumění jednoduchým otázkám: Kdo? Co? Kde? - Podle vlastních schopností tvoří otázky samostatně - Odpoví na otázku slovem, jednoduchou větou či gestem</p> <p>OVO 1.5 - rozpozná jednoduché činnosti a děje na obrázcích - podle svých schopností reprodukuje krátký text podle otázek s pomocí obrázkové osnovy</p>	<p>Dechová cvičení Nádech nosem, výdech ústy Práce s tělem Cvičení jazyka a rtů Cvičení na rozvoj fonemického vnímání Cvičení na nápodobu zvuků a hlasů Přiměřený pozdrav, poděkování, prosba</p> <p>Poslech čteného textu Poslech CD, TV – písně, říkadla, pohádky</p> <p>Pojmenování činnosti, osoby, zvířata a předmětu v reálu či na obrázku Názvy vlastností, přívlastky Popis předmětu, činnosti Rozvoj slovní zásoby pomocí obrázků</p> <p>Cvičení verbální nápodoby Rytmizace říkadel Recitace říkadel Doplnění slova do známého říkadla</p> <p>Práce s otázkou Rozšiřování slovní zásoby Tvoření jednoduché věty – otázka a odpověď Mimoslovní komunikace Vyjádření souhlasu a nesouhlasu ANO-NE</p> <p>Práce s obrázkem, komunikační kniha Procesní schémata Obrázková osnova</p>	<p>Čt – dechová cvičení, cvičení rtů a jazyka</p> <p>ČT – artikulační cvičení na rozvoj správné výslovnosti SV</p> <p>VU – rozvoj slovní zásoby k danému tématu</p> <p>VU – rozvoj slovní zásoby k danému tématu</p> <p>HV – rytimizace říkadel, pohybové hry SV – sluchová paměť</p> <p>VU – popis pocitů, potíží</p> <p>VU – rozvoj slovní zásoby k danému tématu</p>
--	---	---

IV. – VI. Ročník

<p>OVO 1.11 - s kontrolou používá základní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování</p> <p>OVO 1.9 - určí základní vlastnosti skutečného předmětu, nebo jeho zobrazení obrázkem - popíše osobu, živočicha, předmět nebo jejich zobrazení na obrázku s pomocí nacvičených vlastností, přívlastků</p> <p>OVO 1.6, 1.7, 1.8 - rozšiřuje slovní zásobu novými slovesy vyjadřující především běžné životní situace - s kontrolou popíše náplň dne podle zobrazeného denního režimu - reprodukuje krátké texty s pomocí jednoduché osnovy a obrázků - Vypráví jednoduchý příběh ze svého života podle fotografií - převypráví několika větami filmový či divadelní příběh s pomocí návodných otázek a obrazové opory - uvede hlavní postavy v příbězích</p> <p>OVO 1.10 - vyřídí jednoduchý vzkaz - porozumí běžným pokynům, reaguje na ně - nacvičuje modelové situace a scénky - používá základní společenské normy - domluví se v běžných situacích</p> <p>OVO 1.12 - prodlužuje koncentraci při poslechu a následné reprodukce a dramatizace - s pomocí a podporou AAK dramatizuje píseň či báseň</p> <p>OVO 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12 - dbá na správnou výslovnost</p>	<p>Nácvik různého způsobu pozdravu podle situace (Ahoj, Dobrý den, Na shledanou...) Nácvik modelových situací, prosba, poděkování, pozdrav, loučení</p> <p>Rozvoj slovní zásoby Pojmenování a stručný popis předmětu či osoby s pomocí návodných otázek Vlastnosti a přívlastky Vyprávění o osobě či předmětu</p> <p>Slovní zásoba – slovesa Ranní kroužek – denní režim Procesní schémata Reprodukce malované písně Reprodukce obrázkového textu Reprodukce reálného zážitku dítěte – komunikační kniha Vyprávění obsahu příběhu, filmu Tvorba otázek a odpovědí Hlavní postavy</p> <p>Nácvik modelových situací Předání vzkazu jiné osobě ve škole Prosba o pomoc Vyjádření přání Sdělení zážitku jiné osobě Popis činnosti ve volném čase</p> <p>poslech Nácvik písně, básně s pohybovým vyjádřením Dramatizace modelových situací</p> <p>Upevňování správné výslovnosti Artikulační cvičení Dechová cvičení Hlasová cvičení Edukace a reedukace řeči</p>	<p>VU – základní pravidla slušného chování</p> <p>VU – povolání a jejich charakteristika</p> <p>VU – časový sled – teď, dříve, potom ČT – práce s textem</p> <p>VU – pomoc v nouzové situaci, popis cesty do školy</p> <p>HV – dramatizace básně, písně</p> <p>ČT – správná výslovnost</p>
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu II. stupeň

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 2.1 dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost
- 2.2 používat věty se správnými gramatickými strukturami
- 2.3 dbát na kulturu mluveného projevu
- 2.4 komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace
- 2.5 popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
- 2.6 vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- 2.7 převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- 2.8 dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku

VII. – X. ročník

<p>OVO 2.1, 2.3 Zná a vhodně používá neverbální prostředky Dbá o zřetelnou výslovnost Má srozumitelný mluvený projev</p> <p>OVO 2.2 - rozšiřuje slovní zásobu; fixuje správné tvary slov - podle svých schopností tvoří krátké věty nebo slovní spojení se správnými gramatickými strukturami - tvoří otázku, odpověď na otázku</p> <p>OVO 2.3 - při komunikaci udržuje oční kontakt - při komunikaci rozlišuje komunikačního partnera, podle toho uzpůsobí vlastní projev - dbá na kulturu mluveného projevu</p> <p>OVO 2.4, 2.5 - s kontrolou dodržuje základní pravidla komunikace - samostatně komunikuje v běžných situacích; vyjádří vlastní přání a potřebu - sestaví krátké sdělení, požádá o pomoc - porozumí běžným pokynům, reaguje na ně, přiměřeně se k nim vyjádří - pojmenuje osoby, zvířata a předměty na obrázku; uvede jejich vlastnosti - popíše známou situaci, děj, jev; používá vhodná slovesa - vyobrazení děj seřadí podle časové posloupnosti</p> <p>OVO 2.6, 2.7 - v rámci svých možností mluví s náležitou intonací, přízvukem, tempem a rytmem řeči - s obrazovou oporou vlastními slovy (popř. prostředky AAK) reprodukuje vlastní zážitky, příběhy z pohádek a filmů - nacvičuje a upevňuje pojmy: veselý-smutný, směje se, pláče, zlobí se... - vyjádří své pocity s vizuální pomocí (výrazové fotografie, smajlíci)</p> <p>OVO 2.8 - s oporou opakuje (popř. nacvičuje z paměti) hlavní fráze známého příběhu nebo pohádky - zapojí se do besídky</p>	<p>Práce se zrcadlem Nácvik modelových situací Dramatické hry – motorická a verbální nápodoba Dechová cvičení Gymnastika mluvidel. Artikulační cvičení Procvičování správné výslovnosti Reedukační cvičení Intonace a rytmizace</p> <p>Fixace správných tvarů slov Stavba věty Skládání vět ze slov Tvoření otázek a odpovědí</p> <p>Navozování očního kontaktu Odstraňování familiérnosti a nepřiměřeného kontaktu Odstraňování ostychu a nejistoty v komunikaci s novými lidmi Vyjádření pocitů vhodným způsobem</p> <p>Vhodné pozdravy, prosba, poděkování, oslovení Rozvoj slovní zásoby Sdělení vlastních potřeb Vzkazy, prosba pokyny Vyprávění podle fotografií a návodných otázek Komunikační cvičení v praxi: obchod, služby, úřad Modelové situace</p> <p>Popis zážitku, komunikační kniha Vyprávění vyslechnutého či shlédnutého příběhu Alternativní a augmentativní komunikace Pojmy související s emocemi Vyjádření nálad a emocí Mimojazykové prostředky – gesta, mimika</p> <p>Mimojazykové prostředky – gesta, mimika Divadelní ztvárnění příběhu či pohádky</p>	<p>ČT – artikulační cvičení na upevnění správné výslovnosti</p> <p>VU – známé osobnosti našich dějin</p> <p>VU – pravidla slušného chování</p> <p>VU – prosba o radu v mimořádné situaci</p> <p>Čt - pohádky</p> <p>VU – jak se žilo v minulosti Čt - pohádky</p>
---	--	--

POČTY

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti: „Matematika a její aplikace“ – obor „Matematika“. Na 1. stupni je část obsahu vyučována v předmětu „Smyslová výchova“ (třídění, prostorová orientace, rozvoj matematických představ...). V případě, že se očekávané výstupy v předmětu počty nedaří zcela naplnit, přistupujeme ve vyšších ročnících k výuce sociálních počtů. Osnovy pro výuku sociálních počtů jsou zpracovány pouze pro druhý stupeň. Výstupy sociálních počtů jsou z části na nižší úrovni než výstupy RVP ZŠS, proto musí být tento způsob výuky zpracován v IVP.

Časové vymezení

Předmět je vyučován v 1.-4. ročníku 2 hodiny týdně, v 5.-10. ročníku 3 hodiny týdně. Výuka je během týdne rozdělena do pravidelných každodenních kratších bloků.

Organizační vymezení

Předmět má komplexní charakter, vyučuje se v kmenové třídě.

Škola má dostatek pomůcek pro výuku počtů. Mnoho pomůcek si vyrábějí sami pedagogové. Individuální pomůcky vycházející především ze zájmu žáků.

Začlenění průřezových témat do výuky

Osobnostní a sociální výchova

– Rozvoj schopností poznávání - řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení.

realizace: práce s čísly, sčítání, odčítání, praktické úlohy

1.9 Řešení problémů a rozhodovací schopnosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů

realizace: slovní úlohy, tabulky

Mediální výchova

3.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou – práce s reklamními letáky – ceny, práce s penězi

realizace: hra Na obchod

Témata jsou naplňována a spirálově rozšiřována ve všech ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence k učení

- žáci používají kalkulačtor, jednoduché tabulky, číselné osy, přehledy, PC
- respektujeme individuální tempo žáků, věnujeme se opakování naučeného
- pracujeme s hodnocením a základním sebehodnocením výsledků práce žáka

Klíčové kompetence k řešení problému

- náplň předmětu obsahuje praktické a slovní úlohy, práci s penězi, měření a další témata spjata s praktickým životem.
- u často používaných praktických činností nacvičujeme jednoduché postupy řešení z paměti

Klíčové kompetence komunikativní

- při výuce používáme přesné pojmy

Klíčové kompetence občanské

- klademe důraz na praktické činnosti a úkoly, ukazujeme žákům přínos těchto dovedností pro život

Klíčové kompetence sociální a personální

- zařazujeme výuku hrou i skupinovou výuku.

Klíčové kompetence pracovní

- na konkrétních příkladech ukazujeme využití znalostí a dovedností získaných v předmětu v praxi
- žáci se učí organizovat svou práci
- dbáme na dokončení práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1. stupně (1.- 6. ročník)

ŘAZENÍ A TRÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ

Očekávané výstupy – 1. období

- 1.1 orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký
- 1.2 orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole
- 1.3 řadit předměty zleva doprava
- 1.4 třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu

Očekávané výstupy – 2. období

- 1.5 orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší
- 1.6 rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed
- 1.7 orientovat se na ploše
- 1.8 porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků
- 1.9 třídit předměty podle pořadí ve skupinách
- 1.10 přiřazovat předměty podle číselné řady

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

- 2.1 číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10
- 2.2 orientovat se v číselné řadě 1 až 10
- 2.3 sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5
- 2.4 znát matematické pojmy +, −, = a umět je zapsat
- 2.5 umět rozklad čísel v oboru do 5
- 2.6 psát číslice 1–5 i podle diktátu

Očekávané výstupy – 2. období

- 2.7 číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100
- 2.8 umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku
- 2.9 sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku
- 2.10 psát čísla do 100
- 2.11 zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku
- 2.12 zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu
- 2.13 řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- 2.14 umět použít kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

- 3.1 používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- 3.2 modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- 3.3 doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- 3.4 uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

- 3.5 používat výrazy vpravo – vlevo
- 3.6 rozlišovat pojmy rok, měsíc, den
- 3.7 určit čas s přesností na celé hodiny
- 3.8 znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram
- 3.9 doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- 3.10 uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

ZÁKLADY GEOMETRIE

Očekávané výstupy – 1. období

- 4.1 poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- 4.2 rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech
- 4.3 porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší

Očekávané výstupy – 2. období

- 4.4 kreslit křivé a přímé čáry
- 4.5 poznat rozdíl mezi čarou a přímkou
- 4.6 používat pravítko při rýsování přímek
- 4.7 změřit délku předmětu

1. – 3. ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy: všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký úzký - tvoří, třídí skupiny podle těchto kritérií, porovnává je a používá dané pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> - porovnávání prvků - tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií 	SV
<p>OVO 2.1, 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte a píše číslice od 1 do 5 i podle diktátu - počítá předměty v souboru 1-10, přiřadí správnou číslici - porovnává číslice 1-5 s použitím pojmů: více – méně – stejně 	<ul style="list-style-type: none"> - čtení a psaní číslic - počítání prvků v souboru, určování počtu - porovnávání 	Psaní
<p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - řadí číslice v oboru 1-10 do vzestupných řad i jejich úseků - doplňuje neúplné číselné řady - doplňuje a ukazuje číslice na číselné ose - při řazení číslic s pomocí používá pojmy: před - za 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné řady - číselná osa 	SV
<p>OVO 2.3, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje symboly +, -, =, s pomocí vysvětlí, co znamenají, používá pojmy „přidej“, „uber“ - sčítá a odčítá s názorem (popř. s použitím číselné osy) v oboru 1-5 - s pomocí zapíše příklad podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání v oboru 1-5 - diktát příkladů 	ŘV
<p>OVO 2.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - s názorem rozkládá čísla v oboru 1-5, výsledek doplní do zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozklad čísel 	
<p>OVO 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje dvojice, trojice... - pokračuje v sestavě podle započatého schématu - doplňuje schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 - vyplní jednoduchou tabulku 	<ul style="list-style-type: none"> - manipulační činnosti - tabulky 	SV
<p>OVO 3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a pojmenuje mince do 20 - s pomocí a názorem spočítá kombinace mincí 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s penězi - praktické úlohy 	ŘV
<p>OVO 4.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - všimá si rozdílů v tvarech předmětů - rozliší kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník, pojmenuje je 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění geometrických tvarů: kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník - pojmenování geometrických tvarů 	SV ŘV
<p>OVO 4.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší kulaté a hranaté předměty - dokáže je najít ve svém okolí a přiřadit k danému tvaru - pomocí srovnávání se vzorem určí tvary částí předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění předmětů podle geometrického tvaru do skupin 	SV
<p>OVO 4.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - formou přímého srovnání (při výrazném rozdílu odhadem) porovná délku 2 předmětů s použitím pojmů: kratší – delší - seřadí předměty od nejkratšího po nejdelší a opačně 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmy: dlouhý – krátký, nejdelší – nejkratší, kratší – delší - porovnávání délky 	SV ŘV

4. – 6. ročník

<p>OVO 1.5 - rozliší pojmy: větší – menší, kratší – delší, širší – užší - tvoří, třídí či pojmenuje a porovnává skupiny podle těchto kritérií</p> <p>OVO 1.6 - s pomocí rozliší pojmy: vpravo – vlevo – uprostřed - manipuluje s předměty podle těchto kritérií</p> <p>OVO 1.7 - pojmenuje obrázky či předměty na ploše a určí jejich polohu s použitím pojmů: nahoře – dole, nad – pod... - pokládá předměty či obrázky podle slovních pokynů - při uspořádání řadí prvky podle slovních pokynů</p> <p>OVO 1.8 - porovnává množství, používá pojmy: více – méně – stejně, všichni-nikdo - vytváří soubory prvků s využitím pojmů: více – méně – stejně, - vytváří skupiny prvků o daném počtu v oboru 0-20, k danému množství přiřadí správné číslo</p> <p>OVO 1.9, 1.10 - řadí čísla (0-20) do vzestupných řad i jejich částí, doplňuje chybějící úseky číselných řad - přiřazuje předměty podle číselné řady - řadí předměty či obrázky za sebou podle pořadí, určí první a poslední v řadě, používá pojmy: před – za</p>	<p>- tvoření, třídění a pojmenovávání skupin prvků - řazení předmětů podle dané vlastnosti</p> <p>- pojmy: vpravo – vlevo – uprostřed - manipulace s předměty</p> <p>- orientace na ploše</p> <p>- uspořádání</p> <p>- porovnávání - určování počtu - čísla 0-20</p> <p>- číselné řady</p> <p>- přiřazování čísel - počet - pojmy: první – poslední, před-za</p>	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p>
<p>OVO 2.7, 2.10 - čte a píše číslce do 20 i podle diktátu, číslce do 100 podle vzoru - počítá předměty v oboru do 20 (s pomocí do 100), přiřadí správnou číslci - porovnává číslce v oboru do 20 s použitím pojmů: více – méně – stejně - v oboru do 20 pracuje s číselnou osou, doplňuje a ukazuje číslce na číselné ose - s názorem porovná číslce v oboru do 100</p> <p>OVO 2.8 - s názorem rozkládá číslce v oboru do 20 bez přechodu 10, doplní výsledek do zápisu</p> <p>OVO 2.9, 2.12 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 20 s přechodem přes 10 - napíše příklad podle diktátu</p> <p>OVO 2.13 - s pomocí vyřeší praktickou úlohu, napíše zápis, používá pojmy: přibylo – ubylo - s pomocí vyřeší slovní úlohu na sčítání a odčítání do 20, napíše zápis</p> <p>OVO 2.11 - s názorem vypočítá příklady na sčítání a odčítání v oboru do 100 bez přechodu 10 (nejprve po 10, později i s jednotkami)</p> <p>OVO 2.14 - výsledky obtížnějších příkladů ověří na kalkulátoru</p>	<p>- čtení a zápis čísel do 100 - numerace do 100 - počítání prvků v souboru, určování množství - porovnávání do 20, do 100 - pojmy více-méně-stejně - práce na číselné ose do 20</p> <p>- rozklad čísel do 20</p> <p>- sčítání a odčítání v oboru do 20 - diktát příkladů</p> <p>- praktické a slovní úlohy</p> <p>- sčítání a odčítání v oboru do 100</p> <p>- práce s kalkulátorem</p>	<p>Psaní</p> <p>ŘV</p>

<p>OVO 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy: vpravo – vlevo – uprostřed - označí či ukládá věci, které jsou vpravo a vlevo vzhledem k jeho osobě - manipuluje s předměty podle těchto kritérií (vzhledem ke své osobě) 	<ul style="list-style-type: none"> - pravolevá orientace - úlohy na orientaci v prostoru 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí dnešní den, s pomocí popíše jeho průběh - s dopomocí či podle kalendáře určí včerejší a zítřejší den - s pomocí vizualizace vyjmenuje měsíce, určí aktuální měsíc - pojmenuje čtyři roční období, vnímá rok jako jejich souhrn 	<ul style="list-style-type: none"> - úlohy na orientaci v čase 	<p>VU</p>
<p>OVO 3.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - na ručičkových hodinách rozpozná velkou malou ručičku - na ručičkových hodinách určí čas ve dvanáctihodinovém čase (s dopomocí slov dopoledne, odpoledne, ráno, večer...) s přesností na celé hodiny - uvede, v kolik hodin vstává, v kolik začíná škola, chodí spát... - zná základní jednotku času „hodinu“ 	<ul style="list-style-type: none"> - měření času s přesností na celé hodiny - úlohy na orientaci v čase - práce s hodinami 	<p>VU</p>
<p>OVO 3.8, 4.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní jednotku hmotnosti „kilogram“ - uvede, které zboží se v obchodě váží - porovná dané váhy dvou předmětů s použitím pojmů: těžší – lehčí... - zná základní jednotku délky „metr“ - uvede příklady, kdy se používá měření délky - porovná dané míry 2 předmětů či vzdáleností s použitím pojmů: kratší – delší... 	<ul style="list-style-type: none"> - úlohy pro měření hmotnosti, praktické činnosti na poznávání jednotek - úlohy pro měření délky, praktické činnosti na poznávání jednotek - měření pomocí různých délkových měřidel 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.9</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí vyplní jednoduchou tabulku posloupnosti čísel do 20 	<ul style="list-style-type: none"> - tabulky 	
<p>OVO 3.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a pojmenuje padesátikorunu, stakorunu - s pomocí a názorem spočítá daný obnos (bez přechodu 10) - s pomocí porovná cenu a seznámí se s pojmy: drahý – levný 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s penězi - praktické úlohy s penězi 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 4.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná křivé a rovné čáry - nakreslí křivé čáry, rovné nakreslí i narýsuje - na různých předmětech určí, zda jsou jejich obrysy přímé, či křivé 	<ul style="list-style-type: none"> - křivé a přímé čáry - používání pravítka 	<p>Psaní VV</p>
<p>OVO 4.5, 4.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná přímku od čáry podle označení - drží správně pravítko 	<ul style="list-style-type: none"> - přímky - používání pravítka 	<p>VV</p>
<p>OVO 4.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří délku předmětu, s pomocí запиše údaj i s jednotkami délky 	<ul style="list-style-type: none"> - měření předmětů na centimetry a metry, zápis výsledku měření - měření různými druhy měřidel 	<p>Psaní</p>

Očekávané výstupy 2. stupeň (7.-10. ročník)

<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>Očekávané výstupy</p> <p>1.13 Psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1 000 po 100</p> <p>1.14 Orientovat se na číselné ose</p> <p>1.15 Sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru</p> <p>1.16 Používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky</p> <p>1.17 Umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy</p> <p>1.18 Pracovat s kalkulátorem</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>Očekávané výstupy</p> <p>2.1 Znat a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času a objemu</p> <p>2.2 Zvládat početní úkony s penězi</p> <p>2.3 Orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny</p> <p>2.4 Doplnovat údaje v jednoduché tabulce</p>
<p>ZÁKLADY GEOMETRIE</p> <p>Očekávané výstupy</p> <p>3.1 Umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami</p> <p>3.2 Používat základní geometrické pojmy</p> <p>3.3 Znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary</p> <p>3.4 Rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit</p> <p>3.5 Měřit a porovnávat délku úsečky</p> <p>3.6 Poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa</p>

7. – 8. ročník

<p>OVO 1.1, 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazí daný počet na počítadle, spočítá daný počet na počítadle - píše, čte čísla do 100, orientuje se na číselné ose - porovnává čísla, rozkládá je na desítky a jednotky - doplňuje úseky číselných řad <p>řadí čísla podle velikosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel do 100 - číselná osa - násobky čísla 10, číselná řada do 100 	
<p>OVO 1.3, 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá v oboru do 100 dvouciferné a jednociferné číslo bez přechodu přes desítku - běžným zápisem s názorem i písemně pod sebou - používá kalkulátor ke kontrole 	<ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání do 100 - práce s kalkulátorem 	Psaní
<p>OVO 1.4, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje násobky 2 a 5 s pomocí tabulky - počítá s názorem příklady násobení 2 a 5 s pomocí tabulky - používá násobky 2 a 5 s pomocí tabulky 	<ul style="list-style-type: none"> - násobilka 2,5 - práce s tabulkou 	
<p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší praktické úlohy s názorem, zapíše výpočet - manipuluje s prvky souboru podle pokynů učitele 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické úlohy - manipulační činnosti 	
<p>OVO 2.1, 1.5, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - měří na centimetry, porovná výsledky (delší – kratší) - odměřuje na litry, porovná 2 údaje (více – méně) - váží na kilogramy, porovná 2 údaje (těžší – lehčí) 	<ul style="list-style-type: none"> - základní jednotky délky, objemu a hmotnosti – praktické využití - jednoduché slovní úlohy - doplňování tabulky 	PV
<p>OVO 2.2, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - manipuluje s penězi - rozliší a pojmenuje drobné mince, desetikorunu, dvacetikorunu, padesátikorunu, storkorunu - spočítá daný obnos - sestaví daný obnos 	<ul style="list-style-type: none"> - praktická cvičení - slovní úlohy 	ŘV
<p>OVO 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - nastaví daný čas s přesností na půlhodiny - určí daný čas na ručičkových hodinách (s přesností na půlhodiny) 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky času (celé hodiny, půlhodiny) - praktické využití 	Čl př
<p>OVO 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší v tabulce řádky a sloupce - doplňuje do tabulky s pomocí 	<ul style="list-style-type: none"> - tabulky 	
<p>OVO 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá pravítko při spojování předkreslených bodů - zvolí vhodné tužky pro práci 	<ul style="list-style-type: none"> - používání rýsovacích pomůcek 	Psaní VV
<p>OVO 3.2, 3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší úsečku a přímku - ukáže a vyznačí body (samostatně i na přímce) 	<ul style="list-style-type: none"> - úsečka, přímka, body 	

<p>Sociální počty</p> <p>OVO 1.5, 1.6, 2.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vhodně zacházet s penězi (zachází s nimi pečlivě, ukládá je na bezpečné místo, udržuje pořádek v peněžence) - rozpozná výrobek podle obalu - umí přečíst některé ceny v obchodě - seznámí se s cenami některých služeb - s pomocí dokáže rozpoznat, které zboží je dražší a které levnější, s pomocí dokáže zaplatit přiměřenou bankovkou nebo mincemi a přepočítá peníze vrácené zpět - s pomocí sečte ceny položek nákupu na kalkulátoru 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s platidly - práce s fotografiemi, obrázky, symboly a piktogramy - modelové situace (obchod, doprava, divadlo...) - praktické procvičování v reálných situacích - práce s kalkulátorem 	Čl sp
---	--	-------

9. – 10.ročník

<p>OVO 1.1, 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplňuje číselnou řadu - počítá po 100 do 1000, porovnává tato čísla, vyhledá je na číselné ose <p>OVO 1.3, 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá čísla v oboru do 100 bez přechodu desítek - běžným zápisem s názorem i písemně pod sebou, kontrolu provádí kalkulaátorem <p>OVO 1.4, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje násobky 10 - počítá s názorem příklady násobení 10 s pomocí tabulky <p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší praktické a slovní úlohy s názorem, zapíše výpočet <p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná některé další jednotky délky, hmotnosti a objemu, rozliší, které předměty a látky se měří, váží, odměřují <p>OVO 2.2, 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a pojmenuje dvoustakorunu, pětisetkorunu, tisícikorunu - spočítá obnos do 1000, sestaví obnos do 1000 (násobky 100) - porovná čísla do 1000 na bankovkách <p>OVO 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s dalšími jednotkami času - přečte a nastaví čas s přesností ½ hodiny - s pomocí přečte digitální čas <p>OVO 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí počet řádek a sloupců v tabulce - samostatně zapisuje údaje <p>OVO 3.1, 3.2., 3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná, narýsuje a označí úsečku a přímku <p>OVO 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří úsečku - porovná délku úseček <p>OVO 3.2, 3.3, 3.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže znázornit a pojmenuje rovinné útvary - pozná a pojmenuje základní geometrická tělesa (prostorové útvary) 	<ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel do 1000 - číselná řada - číselná osa - sčítání a odečítání do 100 příklady typu $50 + 21$, $65 - 32 \dots$ - práce s kalkulaátorem - písemné sčítání a odčítání do 100 - násobky 10 - násobení čísel 10 - tabulky - praktické a slovní úlohy - základní a odvozené jednotky délky, hmotnosti a objemu - vážení, měření, určování objemu - praktické činnosti - manipulace s penězi - tematické hry: nakupování, prodávání - úlohy na určování času - užívání budíku - seznámení se s digitálním zápisem času - tabulky - úsečka, přímka - úsečka - rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnice, přímka, úsečka) - prostorové útvary (krychle, koule, válec) 	<p style="text-align: center;">Člsp</p> <p style="text-align: center;">Člpř</p> <p style="text-align: center;">VV PV</p>
---	---	--

<p>Sociální počty OVO 1.5, 1.6, 2.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vhodně zacházet s penězi (zachází s nimi pečlivě, ukládá je na bezpečné místo, udržuje pořádek v peněžence) - rozpozná výrobek podle obalu - umí přečíst některé ceny v obchodě - seznámí se s cenami některých služeb - s pomocí dokáže rozpoznat, které zboží je dražší a které levnější, s pomocí dokáže zaplatit přiměřenou bankovkou nebo mincemi a přepočítá peníze vrácené zpět - s pomocí sečte ceny položek nákupu na kalkulátoru 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s platidly - práce s fotografiemi, obrázky, symboly a piktogramy - modelové situace (obchod, doprava, divadlo...) - praktické procvičování v reálných situacích - práce s kalkulátorem 	<p>Čl sp</p>
---	--	--------------

INFORMATIKA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti „Informační a komunikační technologie“. Zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Zahrnuje část obsahu předmětu „Psaní“ a „Čtení“ - nácvik psaní na klávesnici a čtení napsaného textu.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu ve 4. – 8. ročníku 1 hodina týdně, v 9. a 10. ročníku 2 hodiny týdně. Oproti rámcovému učebnímu plánu jsme výuku posílili na 1. stupni o 1 disponibilní hodinu, na druhém stupni o 2 disponibilní hodiny.

Organizační vymezení

Předmět má komplexní charakter, vyučuje se v počítačové třídě. Je zde velké množství výukových, zábavných programů a přístup na internet. Mimo PC učebny je v každé běžné třídě alespoň jeden počítač - možné využití i při výuce jiných předmětů.

Začlenění průřezových témat do výuky

Uvedená témata jsou rozvíjena průběžně ve všech ročnících.

Osobností a sociální výchova

- 1.1 Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
realizace – výukové PC programy a hry

Mediální výchova

- 3.1 Vnímání mediálních sdělení - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
realizace – prohlížení tiskovin, reklamních letáků a hudebních videoklipů v elektronické podobě
- 3.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou
realizace – hra na hlasatele a diváky, vytváření reklamních letáků v programu malování
- 3.3 Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
realizace- sledování pořadů a filmů pro děti v médiích, motivační funkce, zábavná funkce, odpočinková činnost

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pracovní

- před každou činností opakovaně ověřujeme znalost zásad pro bezpečné používání daných nástrojů, učíme žáky šetrné práci s výpočetní technikou, údržbu a péči o zařízení

Klíčové kompetence občanské

- vedeme žáky ke třídění informací a sledování novinek ve společnosti

Klíčové kompetence k učení

- individuálně vedeme žáka k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou běžné výukové materiály

Klíčové kompetence komunikativní

- praktickými činnostmi učíme žáka poznávat a správně používat technické, informační a komunikační prostředky (mobil, internet)

Klíčové kompetence k řešení problémů

- při výuce nacvičujeme s žáky využití PC a internetu v běžném životě (vyhledání a ověřování informací, nákup po internetu...), poukazujeme na kontakty na internetu - krizové linky....
- seznamujeme žáky s možnostmi zneužití internetu, poukazujeme na nutnost kontroly a nutné údržby počítačů odborným servisem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – IV. – VI. ročník

- 1.1 zvládat základní obsluhu počítače
- 1.2 pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými předměty
- 1.3 zvládat psaní známých písmen na klávesnici
- 1.4 dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

IV. – VI. ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s počítačem - s dopomocí pojmenuje základní části počítače a seznámí se s jejich funkcí - na pokyn zapne a vypne PC - vyhledá kurzor na obrazovce - myší rozklikne vybraný soubor - myší přenesení vybraný soubor 	<ul style="list-style-type: none"> - základní části a popis počítače - základní uživatelská obsluha - práce s myší 	
<p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí dokáže otevřít, zavřít a pracovat v daném programu (ovládání myší i šipkami na klávesnici, používá mezerník) - samostatně vyhledá oblíbený program, hru - při obtížích požádá o pomoc - práce s výukovými programy na tabletu - Zvládnutí dotykového ovládání 	<ul style="list-style-type: none"> - výukové programy (herní a zábavné) - práce s tabletem 	
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základy práce s klávesnicí - je schopen napsat jednoduchá písmena na klávesnici PC - jednotlivá písmena oddělí mezerníkem - podle předlohy opíše jednoduchá písmena a slova - řádky odděluje enterem - s dopomocí a slovní nápovědou provede v textu jednoduché úpravy - dle předlohy opíše své jméno 	<ul style="list-style-type: none"> - textové editory 	<p>Psaní Čtení</p>
<p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen a dodržuje zásady bezpečného chování v počítačové učebně - nejí a nepije v blízkosti PC - při práci se řídí a dodržuje pokyny učitele - dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou - je seznámen se zásadami bezpečnosti práce při používání - řídí se uvedenými zásadami - fixuje správné sezení u počítače 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti práce s PC - zdravotní a jiná rizika - sezení u počítače 	

Očekávané výstupy – VII. – X. ročník

- 2.1 zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace
- 2.2 zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy
- 2.3 vyhledávat informace na internetu podle pokynů
- 2.4 dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou
- 2.5 zvládat základní funkce mobilního telefonu - přijetí hovoru, případně zprávy SMS

VII. – VIII. ročník

OVO 2.1 <ul style="list-style-type: none"> - podle předlohy a se slovní dopomocí napíše své jméno a příjmení - je schopen napsat jednoduchá diktovaná písmena (je seznámen s funkcí klávesy Caps Lock, Shift..) - na požádání tuto klávesu ukáže, používá ji k přepnutí malých a velkých písmen - s dopomocí používá tečku, čárku, otazník, vykřičník při psaní vět - používá písmena s diakritikou - je seznámen se symboly alternativní komunikace a práce s nimi - ovládá základní formátování textu 	<ul style="list-style-type: none"> - textový editor Word, Word PAD 	<p>Čtení Psaní</p>
OVO 2.2 <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se a podle svých možností pracuje a zvládne obsluhu vhodných programů určených pro výuku - programy samostatně spustí a vypne - při práci s herními a zvukovými programy správně používá sluchátka 	<ul style="list-style-type: none"> - výukové programy, zvukové programy, hry 	
OVO 2.3 <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s internetem a jeho funkcemi - je seznámen s internetovými vyhledávacími - vyhledává zadané obrázky na internetu - vyhledá oblíbené filmy, pohádky - vyhledá oblíbenou muziku, písničky 	<ul style="list-style-type: none"> - Internet 	<p>Čtení Psaní</p>
OVO 2.4 <ul style="list-style-type: none"> - při práci se řídí a dodržuje pokyny učitele - nahlásí chybu či závadu - je seznámen s potřebou odborného servisu 	<ul style="list-style-type: none"> - zásada bezpečnosti práce s PC 	
OVO 2.5 <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s mobilním telefonem - popíše mobilní telefon - zapne a vypne mobil - přijme hovor - přijme obrazovou, písemnou či hlasovou zprávu - reaguje na zprávu přiměřenou komunikací 	<p>Mobilní telefon a jeho základní funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - WhatsApp 	<p>Čtení Psaní</p>

IX. – X. ročník

<p>OVO 2. 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - dle svých možností ovládá základní funkce textového a grafického editoru (otevře a zavře okno, spuštění programu, typ písma, práce mezi okny, velikost a rozvržení textu...) - s dopomocí opíše svoji adresu a jednoduchou zprávu - je seznámen s tiskárnou a její funkcí - dle zadání a s pomocí provede jednoduché úpravy v textu (vymazání textu, uložení, tisk textu) - s pomocí napíše a odešle email 	<ul style="list-style-type: none"> - textový a grafický editor - email 	<p>Psaní Čtení</p>
<p>OVO 2. 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí zvládne obsluhu vhodných programů pro výuku (doplní, vyhledá, označí, spustí, vypne) - procvičuje základní prvky prostorových her - hry s robotickými předměty, hračkami 	<ul style="list-style-type: none"> - výukové programy - výukové předměty 	
<p>OVO 2. 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí napíše adresu nebo, krátký text do vyhledávače - s dopomocí vyhledá informace ve vyhledávači přepne reklamu - je seznámen s Internetem jakožto komunikačním kanálem s celým světem (E-mail, Skype, WhatsApp, Zoom a jiné) - je schopen s dopomocí vyhledat informace v internetových rubrikách 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání informací na internetu 	<p>Psaní Čtení</p>
<p>OVO 2. 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - při práci se řídí a dodržuje pokyny učitele - nahlásí chybu - s dopomocí uvede zásady práce na PC - je seznámen se zdravotními riziky - řídí se uvedenými zásadami - je seznámen s odborným servisem při problémech s PC 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti práce na PC 	
<p>OVO 2. 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe mobilní telefon jako prostředek komunikace - je seznámen s tlačítky pro přijetí a ukončení hovoru - tato tlačítka správně používá - s dopomocí je schopen říci tel. čísla na IZS (integrováný záchranný systém- 112) - podle předlohy tato čísla na telefonu ukáže - otevře právě příchozí SMS - je seznámen s aplikacemi např. mapy, fotoaparát, kalkulačka, časomíra, kreditní karta 	<ul style="list-style-type: none"> - mobilní telefon a jeho funkce 	<p>Psaní Čtení</p>

VĚCNÉ UČENÍ

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“, obor „Člověk a jeho svět“. Věcné učení seznamuje žáky s pojmy v oblastech běžného života, jako je rodina, škola, péče o zdraví a základy sexuální výchovy, o službách, trávení volného času. Seznamuje žáky s pojmy v oblasti poznávání přírody a její ochrany, lidské práce a orientace ve společnosti. Pomáhá orientovat se v sociálních rolích, pomáhá zlepšovat komunikativní dovednosti žáků. Získávané vědomosti navazují na ostatní předměty jako je pracovní výchova, tělesná výchova, čtení, psaní a počty. Lze je tematicky propojovat a kombinovat.

Časové vymezení

Předmět je vyučován v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. – 6. ročníku 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné třídě. Dalšími výchovnými formami jsou vycházky do přírody, exkurze, projektové vyučování, využití cvičné kuchyně, ICT.

Začlenění průřezových témat do výuky

Vzhledem k tomu, že všechna témata jsou opakována a rozšiřována v každém ročníku, jsou téměř všechna uvedená témata realizována ve všech ročnících.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

1.1. Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění;

Cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

realizace - sluchová cvičení, zraková cvičení, deskové hry tematicky pojené

k probíranému učivu, PC programy, interaktivní tabule, rozvoj slovní zásoby, práce s chybou

1.2. Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mě; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem

realizace - kresba postavy, hra se zrcadlem, práce s fotografiemi, začlenění se v rodině, ve třídě, rozdíly mezi spolužáky (chlapec- dívka, velký – malý...), nácvik společenského chování, vhodné a nevhodné chování

1.3. Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního volného času

realizace – nácvik her, pobyt na školním hřišti, tanečky, TV-ukázky sportů, nácvik rukodělných tvořivých činností, péče o květiny

1.4. Psychohygienu – hledání pomoci při potížích

realizace - nácvik relaxace, povídání ve skupinkách, pohádky a dětské příběhy, modelové situace

Sociální rozvoj

1.5. Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě

realizace - práce s obrázky a fotografiemi, pohybové hry (na schovávanou, na slepou bábu, zajíček ve své jamce, poznávání spolužáka podle doteku ruky...)

1.6. Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/ třída

realizace -v každodenních situacích důraz na kamarádství, vzájemnou pomoc, nácvik se rozdělit, sledování výchovných pořadů

1.7. Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích

realizace – ukázka pantomimy, poznávání zvuků zvířat, poznávání zvuků z okolí, LOTO, poznávání zvuků v přírodě na vycházce, nácvik sociální komunikace- modelové situace

1.8. Spolupráce a soutěživost – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci, rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci

realizace - práce ve skupinách, hry na rychlost, postřeh, paměť

Morální rozvoj

1.9. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a

rozhodování z hlediska různých typů problémů – problémy v mezilidských vztazích

realizace - práce s chybou, modelové situace, vycházky po okolí školy - názorné ukázky

1.10 Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne

realizace - pohádky a příběhy čtené i filmové, povídání a přehrávání každodenních situací ve škole, poukázání na vhodné a nevhodné chování spolužáků s danými následky

Environmentální výchova

2.1. Ekosystémy – les(les v našem prostředí, význam lesa); pole) význam změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinou ekologii); moře (význam pro biosféru); lidské sídlo – město – vesnice(umělý ekosystém, aplikace na místní podmínky);

realizace – vycházky do přírody, péče o školní květiny, ukázky vzdělávacích pořadů, práce s obrázky, kresba

2.2. Základní podmínky života – voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda); ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší); půda (zdroj výživy); energie (využívání energie); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické) realizace - výchovně vzdělávací pořady, PC , názorné ukázky v blízkém okolí, třídění odpadů

2.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí; doprava a životní prostředí (druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (zpracovávané materiály); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek)

realizace - obrázky dříve a nyní – výhody a nevýhody, vycházky do města i do přírody, návštěva místních kulturních památek

2.4. Vztah člověka k prostředí – naše obec (příroda a kultura obce a její ochrana); náš životní

Styl (odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví)

realizace - práce s mapou, rozdíly - kde děti bydlí a kam chodí do školy, druhy zaměstnání, zaměstnání rodičů, povídání - co dělají odpoledne, o víkendu, zdravá výživa, návštěva obchodu, příprava pokrmu

Mediální výchova

3.3. Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

realizace - Sledování pořadů a filmů pro děti na DVD, v TV, na Youtube, motivační funkce, zábavná funkce, odpočinková činnost

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence pracovní

- Žáci si osvojují znalosti a dovednosti s nimiž se setkávají v běžném životě
- Seznamujeme se světem práce – běžná povolání, možné uplatnění na trhu práce

Kompetence občanské

- Na příkladech z historie vedeme žáky k respektování přesvědčení jiných lidí
- Vytvářením modelových situací rozvíjíme vztahy k lidem i ke zvířatům
- Seznamováním s kulturou jiných národů vedeme žáky k respektování etnických skupin
- Provádíme praktické úkony spojené s ochranou životního prostředí, vedeme k aktivnímu zapojení

Kompetence sociální a personální

- Pověřujeme žáky samostatným plněním úkolů.
- Na modelových situacích i praktickými cvičeními seznamujeme žáky s chováním v různých institucích (u lékaře, při nakupování atd.)

Kompetence k učení

- Snažíme se o maximální propojení teorie a praxe; využíváme naučené, na konkrétních případech poukazujeme na souvislost
- Zařazujeme aktivní vyhledávání a třídění informací
- Při výuce vyvozujeme mnoho pojmů, které mají praktické využití
- Výuku obohacujeme praktickými činnostmi ve škole, v okolí školy, exkurzemi.
- Využíváním počítačových programů, názorných pomůcek, obrazového materiálu, naučných knih a encyklopedií, vedeme děti k získávání nových znalostí.

Kompetence komunikativní

- Během modelových situací vedeme žáky k obsahově správné komunikaci.
- Pomocí nových poznatků vycházejících u obsahu učiva rozšiřujeme u žáků slovní zásobu, nacvičujeme nové pojmy

- Seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech a vedeme je k jejich systematickému využívání

Kompetence k řešení problému

- Obsah učiva v předmětu vychází z oblastí, které poukazují na každodenní život – žák má možnosti sbírat zkušenosti, seznamovat se s možnými problémy a s jejich řešeními
- Na modelových situacích i v praxi vedeme žáky k vyjádření daného problému, popř. prosby o pomoc

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 1. období

Očekávané výstupy – Místo, kde žijeme

Žák by měl

- 1.5 Znat název své obce a adresu bydliště.
- 1.6 Zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí.
- 1.7 Poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí (domov, třída, škola)
- 1.8 Ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy

Očekávané výstupy – Lidé kolem nás

Žák by měl

- 2.1. Znat rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý) a blízké příbuzenské vztahy
- 2.2. Znat jména spolužáků a svých učitelů
- 2.3. Mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat
- 2.4. Poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti
- 2.5. Vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi

Očekávané výstupy – Lidé a čas

Žák by měl

- 3.1. Zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)
- 3.2. Znat rozvržení svých denních činností
- 3.3. Znat dny v týdnu
- 3.4. Rozlišit roční období podle charakteristických znaků

Očekávané výstupy – Rozmanitost přírody

Žák by měl

- 4.1. Popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- 4.2. Poznat nejběžnější druhy domácích zvířat
- 4.3. Pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny
- 4.4. Popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřku, vítr)
- 4.5. Znat základní zásady pohybu v přírodě

Očekávané výstupy – Člověk a zdraví

Žák by měl

5.1. Dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu

5.2. Pojmenovat hlavní části lidského těla

5.3. Dokázat upozornit na své zdravotní obtíže

5.4. Vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a při koupání

1. - 3. ročník

OVO 1.1., 1.2 <ul style="list-style-type: none"> - Zná jméno svého bydliště, podle svých možností ho sám řekne, popř. opakuje nebo sdělí formou AAK - Rozlišuje pojmy domov-škola - Je seznámen s nejbližším okolím školy a svého bydliště - Poznává známá místa podle obrázků - Poznává významné budovy v okolí školy a v místě bydliště - Seznamuje se s různými druhy obchodů - Využívá místa v okolí školy ke hrám a vycházkám - Seznamuje se s názvy a účelem jednotlivých učeben a jejich vybavením 	<ul style="list-style-type: none"> - jméno bydliště - domov-škola - vycházky, obrazový materiál - hlavní orientační body: výrazné přírodní a architektonické prvky známé budovy pro služby občanů obchody dětské hřiště - orientace v budově školy - přesuny v prostorách školy, vybavení školy 	<p>ŘV</p> <p>TV</p> <p>SV</p>
OVO 1.3. <ul style="list-style-type: none"> - Pozná své vlastní pomůcky, běžné předměty ve třídě, potřeby pro sebeobsluhu, podle svých je možností sám pojmenuje, popř. opakuje nebo sdělí formou AAK - Pozná vybavení učeben, roztřídí, které kam patří - Procvičuje základní vybavení domácnosti a zahrady, podle svých je možností sám pojmenuje, popř. opakuje nebo sdělí formou AAK 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní pomůcky a předměty - třídění předmětů a obrazového materiálu podle různých hledisek - vybavení školy a učeben - třídění předmětů a obrazového materiálu podle různých hledisek - vybavení domácnosti a zahrady - třídění předmětů a obrazového materiálu podle různých hledisek 	<p>PV</p> <p>ŘV</p>
OVO 1.4. <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen se základními pravidly pro chodce; procvičuje je v praxi - reaguje adekvátně na pokyny učitele při vycházce - respektuje pravidla při přecházení, při chůzi v útvaru - je seznámen se základními dopravními značkami pro chodce 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla pro chodce - hry s dopravní tematikou / vytváření modelových situací - praktická cvičení při vycházkách do okolí školy - dopravní značky 	<p>TV</p> <p>ŘV</p>
OVO 2.1. <ul style="list-style-type: none"> - zná své jméno a příjmení - zná jména a role své užší rodiny: máma, táta, děda, babička + jména sourozenců - je seznámen s pojmy: mladý – starý, používá je podle svých schopností; roztřídí obrázky osob podle tohoto kritéria 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s fotografiemi členů rodiny - fotografie – moje rodina dnes a dříve; naše rodina na výletě / na dovolené/ - stáří osob, třídění obrazového materiálu - pojmy starý - mladý 	<p>ŘV</p>

<p>OVO 2.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná své spolužáky, podle svých schopností je pojmenuje - rozpozná vyučující, se kterými se setkává 	<ul style="list-style-type: none"> - osoby ve škole - komunikační hry a knihy 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zná základní zásady společenského chování, s kontrolou je dodržuje v různých prostředích - Rozliší chování k dospělému a vrstevníkovi - Chování procvičuje v modelových situacích, rozvíjí slovní vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - pozdrav, oslovení, prosba, poděkování - modelové situace - praktické využití při komunikaci (běžná komunikace ve škole, doma, v obchodě, v knihovně...) - chování k rodičům, k sourozencům, dospělým, vrstevníkům 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientuje se v běžném režimu s pomocí každodenních pravidelných činností - uvede názvy nejběžnějších domácích prací - Seznamuje se základními profesemi, přiřadí běžné potřeby pro dané zaměstnání 	<ul style="list-style-type: none"> - denní režim, ranní kroužek - domácí práce - běžná povolání, základní potřeby pro činnost 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s možným nebezpečím v kontaktu s neznámými lidmi - Učí se požádat o pomoc v neznámém prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - setkání s cizím člověkem - sledování instruktážních filmů - práce s obrazovým materiálem - komunikační hry - modelové situace 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.1., 3.2, 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná činnosti, které vykonává v jednotlivých částech dne – s pomocí vizualizace, popř. AAK - s pomocí sestaví svůj obrázkový rozvrh - rozliší pojmy „ráno, poledne, večer“ – s pomocí vizualizace, popř. AAK - popíše činnosti, které se v uvedenou dobu pravidelně provádějí - orientuje se v týdnu, zná jména dnů v týdnu – slovně s podporou vizualizace, popř. AAK; podle náplně rozliší víkendové dny 	<ul style="list-style-type: none"> - denní režim, ranní kroužek - práce s obrazovým materiálem - praktické každodenní činnosti v oblasti hygieny - využívání časových pojmů v komunikaci, pojmenování základních částí dne - běžné každodenní činnosti - dny v týdnu - všední den, den volna 	<p>SV ŘV</p>
<p>OVO 3.4., 4.1, 4.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s hlavními znaky ročních období; s podporou a vizualizací je pojmenuje - Roztřídí jednoduchý obrazový materiál k ročním obdobím - Sleduje změny v přírodě, sezónní práce na zahradě a na poli - S pomocí zvolí vhodné oblečení, typické tradice a činnosti pro dané roční období - Sleduje aktuální počasí; podle svých schopností rozpozná a popíše – s pomocí vizualizace, popř. AAK 	<ul style="list-style-type: none"> - vytváření kalendáře přírody, ranní kroužek - názvy ročních období - třídění, práce s obrazovým materiálem, přírodnin - pozorování změn v přírodě - práce na zahradě a na poli - oblékání podle ročního období - činnosti a tradice - aktuální počasí, ranní kroužek 	<p>SV TV PV SV</p>
<p>OVO 4.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s druhy domácích zvířat - sestaví zvířecí rodinky - podle svých schopností je slovně či s podporou AAK pojmenuje (popř. i jejich mláďata) a určí jejich hospodářské využití 	<ul style="list-style-type: none"> - nejběžnější domácí a hospodářská zvířata, jejich názvy - zvířata a jejich mláďata - názvy zvířat - pozorování zvířat v přirozeném prostředí 	<p>ŘV TV</p>
<p>OVO 4.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny - rozliší základní druhy podle vzhledu chuti a vůně - Seznamuje se s přínosem ovoce, zeleniny ve výživě člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - názvy základních druhů ovoce a zeleniny - základní smyslové vjemy - zdravé stravování 	<p>ŘV SV</p>

<p>OVO 4.5., 5.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - S pomocí uvede základní zásady bezpečnosti a možná rizika při hrách a rekreačních sportech, při koupání a pobytu u vody - Zvolí správné ochranné sportovní pomůcky - S pomocí uvede pravidla chování při pobytu v přírodě - Seznamuje se s informačními symboly souvisejícími s pravidly chování v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti: koupání, pobyt u vody, jízda na kole, na lodi, orientace v lese - ochranné pomůcky při sportu - zásady při pobytu v přírodě, odpadky - setkání s volně žijícími zvířaty - symboly a piktogramy 	<p>TV PV</p> <p>ŘV</p>
<p>OVO 5.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - S kontrolou, popř. vizualizací dodržuje základní zásady osobní hygieny - Každodenně fixuje správné postupy a dovednosti - Pojmenuje základní pomůcky pro péči o osobní hygienu, vysvětlí jejich funkci, používá je 	<ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky - praktické procvičování - každodenní stereotyp během dne / mytí rukou po použití WC, před jídlem, správné použití WC, atd./ - základní pomůcky pro hygienu 	<p>PV TV</p>
<p>OVO 5.2., 5.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podle svých schopností pojmenuje (popř. s využitím AAK) a na sobě či na modelu ukáže základní části lidského těla - Rozliší pojmy: zdraví-nemoc - sdělí své potíže – ukáže místo bolesti na svém těle, popř. na modelu, chování v době nemoci 	<ul style="list-style-type: none"> - názvy částí lidského těla - pojmy související s nemocí: bolí, je mi špatně, průjem – nevolnost, sdělení potřeby na WC - návštěva a chování u lékaře, lékárna 	<p>VV TV ŘV</p>

Očekávané výstupy 2. období

Očekávané výstupy – Místo kde žijeme

Žák by měl

- 1.1. Popsat cestu do školy podle otázek
- 1.2. Znat nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště
- 1.3. Sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest
- 1.4. Dodržovat zásady bezpečnosti při hrách

Očekávané výstupy – Lidé kolem nás

Žák by měl

- 2.1. Dodržovat pravidla pro soužití v rodině
- 2.2. Projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků
- 2.3. Pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti
- 2.4. Rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- 2.5. Vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby
- 2.6. Reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – Lidé a čas

Žák by měl

- 3.1. Poznat, kolik je hodin (celé hodiny)
- 3.2. Rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)
- 3.3. Znat roční období a měsíce
- 3.4. Pozorovat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků
- 3.5. Seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji

Očekávané výstupy – Rozmanitost přírody

Žák by měl

- 4.1. Poznat rozdíly mezi stromy a keři
- 4.2. Poznat nejběžnější volně žijící zvířata
- 4.3. Rozlišit listnaté a jehličnaté stromy
- 4.4. Vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí
- 4.5. Znat základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí

Očekávané výstupy – Člověk a zdraví

Žák by měl

- 5.1. Uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy
- 5.2. Dokázat sdělit a popsat své zdravotní potíže
- 5.3. Vědět, na koho se obrátit o pomoc
- 5.4. Zvládnout ošetření drobného zranění
- 5.5. Uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- 5.6. Reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

4. – 6. ročník

OVO 1.1., 1.2 <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v nejbližším okolí školy a svého bydliště - podle svých schopností pojmenuje významné budovy, instituce, orientační body, obchody - při vycházce zná směr cestou tam i zpět, jestliže je seznámen s cílem (i vizuálně) - popsat pomocí návodných otázek často opakovanou cestu 	<ul style="list-style-type: none"> - vycházky, obrazový materiál - hlavní orientační body: výrazné přírodní a architektonické prvky známé budovy pro služby občanů obchody dětské hřiště - známé cesty k častým cílům, jejich popis 	TV ŘV
OVO 1.3. <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí (obrázky, symboly) sdělí základní informace o školních akcích, aktivitách rodiny; vyjadřuje své pocity na základě emocionálního zážitku - 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikační kniha - fotografie na webu školy, rodinné fotografie - symboly a piktogramy 	ŘV
OVO 1.4. <ul style="list-style-type: none"> - Dodržuje základní zásady bezpečnosti při hře, pobytu v přírodě - Reaguje na pokyny učitele při hře 	<ul style="list-style-type: none"> - hra a sporty – modelové situace - praktické činnosti na hřišti, při vycházce, v tělocvičně, v přírodě - seznamování s možným nebezpečím 	TV
OVO 2.1. <ul style="list-style-type: none"> - Dodržuje základní normy chování vůči dospělým i dětem v rodině - Respektuje postavení dospělých v rodině, jejich rozhodnutí, pokyny - Upevňuje vnímání a chápání své role v rodině - Je veden k zapojení do domácích prací 	<ul style="list-style-type: none"> - základní společenské normy - role v rodině, vztahy - kázeň - nácvik jednoduchých domácích činností 	PV
OVO 2.2. <ul style="list-style-type: none"> - Osvojuje si pojmy – popis vzhledu - Na známých příbězích se učí vyhledávat zásadní vlastnosti (s vizuální oporou – fotografie, smajlíci, osoby ze školy) - Seznamuje se s odlišnostmi lidí - Učí se pomáhat slabším spolužákům 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmy: hezký-ošklivý, velký-malý, štíhlý-silný, starý-mladý - vlastnosti: hodný, zlý, veselý, smutný - odlišnosti: barva pleti, postava, zdravotní postižení - pojem „jiný“ (odlišný) - pomoc ostatním spolužákům 	PV

<p>OVO 2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností uvede názvy běžných domácích a zahradních prací - provádí jednoduché pracovní činnosti, pojmenuje je - rozpozná základní profese, přiřadí běžné potřeby pro dané zaměstnání; podle svých schopností je pojmenuje 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní činnosti – ve škole, v domácnosti, na zahradě - pomoc dětí ve škole a v domácnosti - běžná povolání, pracovní potřeby a pomůcky 	PV
<p>OVO 2.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - s kontrolou dodržuje základní zásady společenského chování - v jasných jednoduchých situacích rozliší vhodné a nevhodné chování; v případě potřeby na něj upozorňuje - správné chování procvičuje v modelových situacích, rozvíjí slovní vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - pozdrav, oslovení, prosba, poděkování - negativní projevy chování: agrese, týrání, šikana - modelové situace, práce s obrazovým materiálem, videoukázkami - rozlišení chování v různých prostředích 	ŘV
<p>OVO 2.5., 2.6, 5.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná možné nebezpečí - nacvičuje chování při mimořádných událostech; nacvičuje přivolání pomoci - respektuje pokyny vyučujícího, nacvičuje reakce na nejběžnější pokyny (např. při přesunu apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> - požár, nehoda, záplavy, napadení - osobní nebezpečí: chování když se ztratím, neznámá osoba - vlastní jméno, bydliště - záchranné složky - žádost o pomoc: slovně, pomocí AAK, popř. telefonicky 	ŘV
<p>OVO 3.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v denním režimu (s pomocí vizualizace) - rozpozná analogové hodiny v pravidelných činnostech, přiřadí hodiny k dané činnosti - podle svých schopností určí čas v celou hodinu 	<ul style="list-style-type: none"> - denní režim, ranní kroužek - práce s modelem hodin - zrková cvičení – postavení ručiček 	Počty SV
<p>OVO 3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede názvy dnů v týdnu, s vizuální oporou určí včerejší a zítřejší den - s pomocí a oporou uvede činnosti, které dělal včera, co je plánované na dnes a na zítra - Osvojuje si pojmy včera, dnes, zítra (slovně, AAK) - Popíše náplň všedního dne a volného dne 	<ul style="list-style-type: none"> - dny v týdnu - děj minulý, současný a budoucí - včera, dnes, zítra - všední a volný den 	Počty
<p>OVO 3.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná hlavní znaky ročních období; s podporou a vizualizací je pojmenuje - Sleduje aktuální počasí; podle svých schopností rozpozná, určí (symbol, slovně); určí počasí typické pro dané roční období - Osvojuje si názvy měsíců – s vizuální oporou (slovně, popř. AAK) 	<ul style="list-style-type: none"> - ranní kroužek - kalendář přírody - znaky ročních období: příroda, zemědělství, tradice, svátky, oblečení, činnosti - kalendář, diář 	ŘV
<p>OVO 3.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocí ukázek z filmů, dokumentů a obrazového materiálu se seznamuje se životem v minulosti - na základě názorného materiálu rozliší minulost a přítomnost 	<ul style="list-style-type: none"> - minulost a přítomnost - zvyky a tradice 	Čtení
<p>OVO 3.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s historickými a kulturními zajímavostmi v regionu - formou upraveného pohádkového příběhu se seznamuje s vybranými událostmi regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturní a historické objekty - regionální pověsti, důležité vhodné události z minulosti 	Čtení ŘV

<p>OVO 4.1., 4.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší jehličnaté a listnaté stromy – ve skutečnosti, na obrázku; třídí přírodní a obrazový materiál - Poznává základní ovocné stromy a jejich plody; poznává šišku – přiřadí k jehličnatým stromům - Rozliší stromy a keře – ve skutečnosti, na obrázku; ukáže rozdíl mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - běžné listnaté a jehličnaté stromy - ovocné stromy a jejich plody - běžné stromy a keře 	<p>PV ŘV SV</p>
<p>OVO 4.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozpozná volně žijící a domácí zvířata; podle svých schopností je pojmenuje - Seznamuje se s životem volně žijících zvířat a prostředím, kde žijí; s pomocí přiřadí živočicha k ekosystému, kde žije - Seznamuje se s péčí o volně žijící zvířata - Poznává vizuálně nejběžnější ptáky, seznamuje se s péčí v zimním období 	<ul style="list-style-type: none"> - domácí zvířata, lesní zvířata, ryby - péče myslivců o lesní zvěř - rybářství, chov ryb - ptáci – stěhovaví, přezimující 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 4.4., 4.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozliší vhodné a nevhodné chování při pobytu v přírodě; s kontrolou je dodržuje - V terénu pozná a ukáže, co do přírody nepatří; pod vedením škodlivé vlivy na životní prostředí - Provádí činnosti spojené s ochranou životního prostředí - Rozpozná informační symboly související s pravidly chování v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady chování v přírodě - odpadky v přírodě, znečištěná voda, ovzduší - třídění odpadu - symboly a piktogramy 	<p>TV PV</p>
<p>OVO 5.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - S kontrolou, popř. vizualizací dodržuje základní zásady osobní hygieny, upevňuje stereotypy - Navyšuje míru samostatnosti při sebeobsluze - Upevňuje pojmy: zdraví-nemoc - Seznamuje se s významem hygieny a vhodného stravování pro zdraví - Z předložených potravin nebo jejich obrázků vybere vhodné potraviny, je si vědom potřeby dodržování pitného režimu - Poznává zkažené potraviny 	<ul style="list-style-type: none"> - prohlubování a upevňování hygienických návyků - prohlubování a upevňování sebeobslužných dovedností - zdraví a nemoc - názvy potravin a nápojů - zdravá strava a pitný režim - zkažené potraviny - plýtvání jídlem 	<p>ŘV SV</p>
<p>OVO 5.2., 5.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje a rozšiřuje znalost částí lidského těla - sdělí své potíže – slovně, AAK, ukáže místo bolesti na svém těle, popř. na modelu - podle svých schopností používá základní pojmy související se stavem těla - seznamuje se s úlohou prevence - zná náplň lékařské činnosti a její funkci po dobu nemoci, léčení po úrazu - nacvičuje přiměřené chování u lékaře, nákup v lékárně 	<ul style="list-style-type: none"> - názvy částí těla - pojmy související s nemocí: bolí, je mi špatně, průjem – nevolnost, sdělení potřeby na WC - návštěva a chování u lékaře, lékárna - zdravý životní styl 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 5.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná základní vybavení domácí lékárničky; podle svých schopností si osvojuje jejich názvy - pod vedením s pomocí předvádí ošetření drobného poranění na modelu - fixuje vhodné chování ošetřovaného i ošetřovatele - 	<ul style="list-style-type: none"> - drobné zdravotnické potřeby - ukázky ošetření - praktické procvičení ošetření malého poranění - chování při lékařském ošetření 	<p>PV</p>

<p>OVO 5,5.</p> <ul style="list-style-type: none"> - S kontrolou dodržuje základní pravidla pro chodce - Seznamuje se s pravidly pro cyklisty - určí správné oblečení pro chodce v silničním provozu, pozná bezpečnostní prvky - pojmenuje základní dopravní značky - rozliší světelnou signalizaci na semaforech a zná jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla pro chodce, přecházení vozovky - základní pravidla pro cyklisty - bezpečnostní prvky v dopravě - dopravní značení pro chodce 	<p>TV</p>
---	--	-----------

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika předmětu.

Obsahové vymezení

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“, vzdělávací obor „Člověk a příroda“.

Výchovně vzdělávací náplní předmětu je seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a uvědomují si lidskou závislost na přírodních zdrojích. Žáci získávají základní znalosti o ochraně přírody. Tento předmět zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné znalosti a dovednosti. Vychází z osobních poznání a zkušeností žáků.

Časové vymezení

Předmět je vyučován pouze na druhém stupni a hodinová dotace činí v 7.- 10.roč. vždy 3 hodiny týdně. Témata se vždy prolínají a navazují a sebe. Začíná se od jednodušších po složitější.

Organizační vymezení

Výuka probíhá z převážné části v běžné třídě s využitím širokého spektra materiálního zázemí, včetně naučných a interaktivních PC programů. Nedílnou součástí předmětu je výuka v terénu. Při hodinách dochází ke spojení žáků z několika ročníků v jednu vyučovací hodinu.

Začlenění průřezových témat do výuky

Většina témat je naplňována ve výuce v průběhu celého roku ve všech uvedených ročnících.

Osobnostní a sociální výchova

- 1.1. Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů.
realizace – poznávání předmětů hmatem, pohybová imitace, vizuomotorická cvičení, práce s chybou

Enviromentální výchova

- 2.1. Ekosystémy – les**(les v našem prostředí, význam lesa), pole(změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich), vodní zdroje(lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím), lidské sídlo – město, vesnice
realizace – vycházky do přírody, péče o školní květiny, ukázky vzdělávacích pořadů, práce s obrázky, kresba
- 2.2. Základní podmínky života – voda**(význam vody pro člověka, pro lidské aktivity, pitná voda), **ovzduší**(význam pro život na Zemi, čistota ovzduší), **půda**(zdroj výživy, ohrožení půdy).
realizace - výchovně vzdělávací pořady, PC , názorné ukázky v blízkém okolí, třídění odpadů, klíčení různých semen
- 2.4. Vztah člověka k prostředí** – naše obec, náš životní styl, příroda a kultura obce a

její ochrana, náš životní styl, prostředí a zdraví.
realizace - vycházky do okolí, místní mapa, návštěva hradů, tradice a zvyky

Výchovné a vzdělávací strategie k naplnění a rozvíjení klíčových kompetencí žáka

Klíčové kompetence k učení

- Individuálně vedeme žáka k získávání poznatků z různých zdrojů, vedeme k aktivnímu vyhledávání a třídění
- Činnosti směřujeme k praktickému využití získaných znalostí a dovedností, seznamujeme s velkým množstvím pojmů využívaných v každodenním životě
- Vedeme žáka ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí praktickou činností – pozorování, měření, experiment

Klíčové kompetence k řešení problému

- Během výuky nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, co se stane když... a seznamujeme s důsledky chybného rozhodnutí; vedeme žáky k vyjádření daného problému, popř. prosby o pomoc
- Učíme předcházet nebezpečným situacím
- Obsah učiva v předmětu vychází z oblastí, které poukazují na každodenní život – žák má možnosti sbírat zkušenosti, seznamovat se s možnými problémy a s jejich řešeními

Klíčové kompetence komunikativní

- Během modelových situací vedeme žáky k obsahově správné komunikaci.
- Pomocí nových poznatků rozšiřujeme u žáků slovní zásobu, nacvičujeme nové pojmy
- Seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech a vedeme je k jejich systematickému využívání

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky pracovat v týmech a vzájemně spolupracovat především při úkolech zadaných v terénu – v přírodě.

Klíčové kompetence občanské

- Zjednodušenou formou žáky seznamujeme se základním děním ve společnosti, během vycházek a naučných exkurzí vedeme žáky k osvojení vhodných způsobů chování a jednání na veřejnosti
- Provádíme praktické úkony spojené s ochranou životního prostředí, vedeme k aktivnímu zapojení

Klíčové kompetence pracovní

- Zdůrazňujeme potřebu ochrany vlastního zdraví a životního prostředí a upozorňujeme na nebezpečí plynoucí z nedodržování zásad ochrany zdraví a životního prostředí.
- Pozorováním přírody se snažíme, aby žáci poznali jednotlivá roční období, všímali si změn v přírodě a zároveň tím seznamujeme žáky s pomůckami a náčiním při práci na zahradě, např. při hrabání listí, zařazujeme aktivní činnosti související s ochranou životního prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z FYZIKY

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 1.1 poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- 1.2 rozeznat zdroje tepla
- 1.3 rozpoznat jednotlivá skupenství
- 1.4 rozeznat zdroje zvuku
- 1.5 vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- 1.6 být informován o zdrojích elektrického proudu
- 1.7 rozpoznat zdroje světla
- 1.8 znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji
- 1.9 být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z CHEMIE

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 2.1 rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné
- 2.2 rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní
- 2.3 vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin
- 2.4 vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta
- 2.5 poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- 2.6 získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z PŘÍRODOPISU

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 3.1 získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- 3.2 vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- 3.3 poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby
- 3.4 vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- 3.5 znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- 3.6 znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- 3.7 znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- 3.8 vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- 3.9 dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- 3.10 vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince

ZÁKLADNÍ POZNATKY ZE ZEMĚPISU

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 4.1 orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny
- 4.2 najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice
- 4.3 vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy
- 4.4 orientovat se na mapě města podle významných bodů
- 4.5 vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí
- 4.6 vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu
- 4.7 uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- 4.8 adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života

VII. - VIII. ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukáže manipulací s předmětem, nebo částí vlastního těla rozdíl, kdy je těleso v klidu, v pohybu (vzhledem ke svému okolí) - na situacích předvedených učitelkou rozezná, zda je těleso v klidu, či v pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb těles 	
<p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná pojmy: studený-teplý, rozpozná v praxi z množství reálných předmětů či obrázků vybere zdroje tepla – oheň, ústřední topení, slunce, žárovka - pod vedením provádí praktická cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> - studený-teplý - zdroje tepla: oheň, žárovka, Slunce, topení - praktická cvičení 	
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - při praktické činnosti se seznámí s vlastnostmi pevných, kapalných a plyných látek - při praktické manipulaci roztrídí různé materiály podle skupenství - sleduje změny skupenství vlivem tepla 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti látek - praktická cvičení - druhy látek podle skupenství - změna skupenství vody 	
<p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede zdroje nejčastějších zvuků, nebo ukáže na konkrétním příkladě (např. hudebních nástrojů, běžné zvuky z okolí, přírody...) - na praktických cvičeních rozpozná a popíše směr zvuku 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik zvuku, zdroje zvuku - rozlišení zvuků - směr zvuku - praktická cvičení 	
<p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe ucho jako sluchový orgán - seznámí se s ochrannými pomůckami a jejich funkcí - při práci v terénu ukáže zdroj nadměrného hluku - uvede činnosti, při kterých je třeba se chránit 	<ul style="list-style-type: none"> - ucho jako sluchový orgán - nadměrný hluk (zdroje, ochrana, důsledky pro člověka) - práce v terénu, praktická cvičení 	
<p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy husté - řídké - za názorném praktickém pokusu sleduje rozpouštění látek, rozpozná, co je řídké a co je husté 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti látek - vliv teploty na rychlost rozpuštění pevných látek - praktický pokus 	
<p>OVO 2.2, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s vodou pitnou, užitkovou a odpadní v různých podobách a s jejím užitím - při praktických cvičeních sleduje nečistoty v odpadní nebo přírodní vodě - je seznámen s nebezpečím, které hrozí pozřením nebo kontaktem se znečištěnou vodou - rozpozná symboly, které označují druhy vod - při hygieně s kontrolou šetří vodou 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy vody - příklady použití - symboly - praktická cvičení - nebezpečí užití špatného druhu vody - ochrana přírody: plýtvání vodou 	
<p>OVO 2.3, 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná čisté a znečištěné ovzduší - je seznámen s důsledky znečištění ovzduší a jejich častými původci - je seznámen s ochrannými prostředky při pobytu ve znečištěném prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - vzduch a jeho čistota - ochrana přírody - ochranné prostředky - domácí čistička vzduchu, klimatizace 	
<p>OVO 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí a obrazovou oporou určí roční období na základě změn v přírodě; uvede název ročního období - řadí obrázky přírody podle ročního cyklu - určí počasí typické pro dané roční období, upevňuje pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> - znaky ročních období v přírodě: zemědělství, les, ovocné stromy, byliny, počasí - Posloupnost dění v přírodě - pojmy spojené s počasím: Slunce, déšť, sníh, mrak, mlha, led, mráz teplo-chladno 	<p>Člsp ŘV</p>

<p>OVO 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - má osvojeny základních poznatky o péči o běžně pěstované rostliny a domácí zvířata během roku - podle možností pečuje o květiny ve škole - podělí se o zážitky ze soužití se zvířetem (pokud má v domácnosti) - pozoruje péči o rostliny a zvířata v terénu 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o rostliny a zvířata - pěstování rostlin ve škole - domácí mazlíčci 	
<p>OVO 3.3, 3.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - z množství obrázků vybere obrázky rostlin, lesních plodů a živočichů, kteří žijí v lese - formou pohádek a příběhů poznává les jako domov zvířat, rostlin - upevňuje a s kontrolou dodržuje zásady chování pro pobyt v lese - zná nejběžnější jedlé a jedovaté houby - dodržuje pokyny při sběru hub 	<ul style="list-style-type: none"> - rostlinné společenstvo LES - lesní živočichové - stromy, rostliny, lesní plody - zásady chování v lese - jedlé a jedovaté houby - nebezpečí otravy houbami - sběr hub 	
<p>OVO 3.4, 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede běžné ovoce a zeleninu - s pomocí pozná plodiny, které rostou na poli - přiřadí k sobě rostlinu, surovinu a výrobek - v obchodě vyhledává podle obrázků a obalů výrobky z hospodářských rostlin - uvede příklady krmení domácích zvířat - rozliší jehličnaté, listnaté a ovocné stromy, rozšiřuje slovní zásobu – názvy stromů, přiřadí k nim jejich plody - rozliší stromy a keře, rozšiřuje slovní zásobu – názvy stromů a keřů, případně k nim přiřadí jejich plody - pozná a pojmenuje nejběžnější byliny, popř. uvede jejich využití 	<ul style="list-style-type: none"> - ovoce a zelenina - hospodářské plodiny: obiloviny, luštěniny, brambory - užitek z hospodářských plodin - krmení domácích zvířat - druhy stromů - názvy stromů a jejich plody - stromy a keře, jejich názvy a plody - běžné byliny, jejich využití (čaj, léčivé masti, rostlinný med, šťáva...) 	ŘV
<p>OVO 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje znalost běžných živočichů všech řádů; upevňuje jejich názvy, přehled o způsobu života živočicha, jeho významu pro člověka - s pomocí roztřídí obrázky živočichů podle ekosystému, v němž žijí 	<ul style="list-style-type: none"> - nejznámější zástupci všech tříd obratlovců i bezobratlých, základní informace - rozšíření slovní zásoby – názvy zvířat - ekosystémy 	ŘV
<p>OVO 3.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a pojmenuje základní části lidského těla a jejich funkce - seznámí se se základními životními funkcemi, smyslovými orgány, vnitřními orgány - roztřídí potraviny a nápoje či jejich obrázky podle druhu, s pomocí vybere zdraví prospěšné, omezené, dětem zakázané - seznámí se s možným trávením volného času a doporučením jejich časového rozložení, dostatek spánku 	<ul style="list-style-type: none"> - části lidského těla, jejich funkce - smysly a jejich funkce - zdravá výživa - alkohol - volnočasové aktivity, denní režim - spánkový režim 	ŘV Čtení
<p>OVO 3.8, 3.9, 3.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s ochranou životního prostředí v regionu, s důsledky porušování pravidel při pohybu v této oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> - místní CHKO, Český kras - chráněné rostliny a živočichové - chování při pobytu v přírodě 	Člsp
<p>OVO 4.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede běžné způsoby dopravy - uvede způsob dopravy, se kterým má vlastní zkušenost - s pomocí vybere vhodný dopravní prostředek pro různé typy cest - upevňuje zásady bezpečnosti při dopravě 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy a způsoby dopravy - doprava na výlet, k babičce, do školy, na dovolenou.... - bezpečnost v dopravě 	VV - Dopravní prostředky

<p>OVO 4.7, 3.8, 3.9, 3.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - na obrázcích nebo videu rozpozná rizikové chování při pobytu ve volné přírodě - s kontrolou dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě - uvede možné důsledky porušení těchto zásad pro člověka a jeho zdraví, pro přírodu 	<ul style="list-style-type: none"> - rizikové chování - zásady bezpečnosti při pobytu ve volné přírodě - ochrana přírody 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 4.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s možným nebezpečím při mimořádných událostech - uvede záchranné složky, které zasahují v případě mimořádných událostí - nacvičuje chování při mimořádných událostech - nacvičuje nahlášení události dospělé osobě, prosba o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy mimořádných událostí (živelné pohromy, požáry, nehody, zranění, napadení...) - zdravotní služba, hasičský sbor, policie - zásady bezpečného chování při mimořádných událostech - modelové situace 	<p>ŘV</p>

IX. – X. ročník

<p>OVO 1.6, 1.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá ve svém okolí příklady elektrospotřebičů, využití elektrické energie pro výrobu světla - rozpozná zásuvku a baterie jako zdroje elektřiny - seznámí se se zásadami bezpečnosti při manipulaci se zdroji i spotřebiči; pod dohledem je dodržuje 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrospotřebiče - zdroje elektrického proudu - zásady bezpečnosti při manipulaci s elektrickým proudem - nebezpečí poranění elektrickým proudem 	<p>PV</p>
<p>OVO 1.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná pojmy: svítí-nesvítí - při práci v terénu ukáže zdroje světla – Slunce, plamen, žárovka, zářivka - seznamuje se s ochrannými prostředky proti nadměrnému množství světla 	<ul style="list-style-type: none"> - zdroje světla - ochranné prostředky 	
<p>OVO 1.9</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná v reálu tělesa: Slunce, Měsíc - na modelu nebo videu se seznámí s pohyby Země, Měsíce a Slunce, sleduje pohyb stínu a mění se vzdálenost těles 	<ul style="list-style-type: none"> - tělesa: Slunce, Měsíc, Země - pohyby Země 	
<p>OVO 2.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v označení a symbolech nebezpečných látek na prostředcích užívaných v domácnosti - je seznámen s čistícími prostředky (nápis, značky, symboly) - rozliší a třídí obrázky s různými prostředky do skupin škodlivé – neškodné - uvede některé ochranné pomůcky - používá ochranné prostředky i při úklidových pracích (rukavice, brýle...) 	<ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro údržbu domácnosti - označení, symboly - ochranné prostředky a pomůcky - praktické činnosti 	<p>PV</p>
<p>OVO 2.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - řídí se pravidly pro užívání léků, na které dohlíží dospělý; sám s nimi nemanipuluje - je seznámen se základními druhy léčiv a návykových látek (cigarety, alkohol...), jejich důsledky na zdraví a zákazem užívání dětmi - nacvičuje odmítání nabízených škodlivých látek 	<ul style="list-style-type: none"> - léčiva, pravidla pro jejich užívání - alkohol, cigarety, drogy - modelové situace 	
<p>OVO 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí aktuální roční období na základě změn v přírodě - řadí obrázky podle ročního cyklu rostlin, stěhovavých ptáků, rození mláďat - sleduje aktuální počasí, upevňuje pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> - ranní kroužek, kalendáře, diáře, přehledy - znaky ročních období v přírodě - posloupnost dění v přírodě - pojmy spojené s počasím a ročním obdobím 	<p>Člsp ŘV</p>

<p>OVO 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - v terénu upevňuje poznatky o pěstování rostlin a chovu zvířat - rozvíjí komunikaci při sdělování zážitků ze setkání se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o rostliny a zvířata - rozvoj slovní zásoby na toto téma 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.3, 3.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede rostliny, lesní plody a živočichy, kteří žijí v lese - vnímá les jako prostředí, které je pro živočichy a rostliny domovem – význam lesa - dodržuje zásady chování pro pobyt v lese - zná nejběžnější jedlé houby - zná nebezpečí při pozření jedovatých hub; nalezené houby předkládá ke kontrole 	<ul style="list-style-type: none"> - rostlinné společenstvo LES - lesní živočichové - stromy, rostliny, lesní plody - zásady chování v lese - jedlé a jedovaté houby - nebezpečí otravy houbami - sběr hub 	
<p>OVO 3.4, 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztřídí hospodářské plodiny, ovoce a zeleninu; pojmenuje je - přiřadí plodiny k surovině a výrobku - seznámí se s bylinami, ze kterých se vaří čaj, nápoje - uvede příklady využití rostlin pro zvířata - rozliší jehličnaté, listnaté a ovocné stromy, rozšiřuje slovní zásobu – názvy stromů, přiřadí k nim jejich plody, uvede jejich využití - rozliší stromy a keře, rozšiřuje slovní zásobu – názvy stromů a keřů, případně k nim přiřadí jejich plody, uvede jejich využití - pozná a pojmenuje běžné byliny, popř. uvede jejich využití 	<ul style="list-style-type: none"> - ovoce a zelenina - hospodářské plodiny: obiloviny, luštěniny, brambory, cukrová řepa, olejnin - užitek z hospodářských plodin - léčivé rostliny - krmení zvířat – pastviny, pěstování pícnin, krmná řepa, seno... - druhy stromů - názvy stromů a jejich plody, využití - stromy a keře, jejich názvy a plody, využití - běžné byliny, jejich využití (čaj, léčivé masti, rostlinný med, šťáva...) 	
<p>OVO 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje znalost běžných živočichů všech řádů; upevňuje jejich názvy, přehled o způsobu života živočicha, jeho významu pro člověka - roztřídí obrázky živočichů podle ekosystému, v němž žijí 	<ul style="list-style-type: none"> - nejznámější zástupci všech tříd obratlovců i bezobratlých, základní informace - rozšíření slovní zásoby – názvy zvířat - ekosystémy 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje přehled o základních částech lidského těla a jejich funkcích, fixuje jejich názvy - přiměřeným způsobem uvede funkce smyslových orgánů - na obrázku či modelu pozná srdce a plíce, praktickou činností vnímá tlukot srdce a tepen, pohyb hrudníku při dýchání, pocit při zadržení dechu - roztřídí potraviny a nápoje či jejich obrázky podle druhu, s pomocí seřadí podle vlivu na zdraví - rozšiřuje slovní zásobu – názvy potravin a nápojů - s obrazovou oporou uvede vlastní trávení volného času, popř. víkendový režim 	<ul style="list-style-type: none"> - části lidského těla, jejich funkce, názvy - smysly a jejich funkce - činnost srdce a plic - zdravá výživa - názvy potravin a nápojů - volnočasové aktivity, denní režim, spánkový režim 	<p>ŘV Čtení</p>

<p>OVO 4.1, 4.2, 4.3, 4.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí učitelky se pohybuje ve škole nebo třídě podle zjednodušeného plánu - orientuje se ve stylizovaném plánu okolí, vyhledá důležité budovy a orientační prvky - přiřadí barvy mapy k obrázkům krajiny; vyhledá tyto barvy na mapě, s pomocí učitele spáruje s reálnými obrázky krajin, řek apod. - fixuje tvar České republiky, se vzorem jí vyhledá na mapě, spojí s vlajkou a státním znakem, jazykem - podle vzoru vyhledá na mapě bydliště a místo školy - seznámí se s jazyky a státními symboly sousedních států 	<ul style="list-style-type: none"> - stylizovaný plán školy a okolí - barvy na vlastivědné mapě - pohoří, nížiny, vodstvo - řeky v regionu - Česká republika, státní symboly, jazyk - bydliště a místo školy na mapě - sousední státy 	<p>Člsp</p>
<p>OVO 4.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje zásady bezpečnosti při dopravě, aktivně je dodržuje při vycházkách, přesunech v dopravních prostředcích 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost v dopravě - vycházky, přeprava autobusem a vlakem na výletě 	<p>Člsp</p>
<p>OVO 4.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s přírodními a kulturními zajímavostmi regionu - pojmenuje nejznámější místa regionu, zajímavosti, se kterými mají vlastní zkušenost 	<ul style="list-style-type: none"> - bydliště a jeho zajímavosti, komunikační kniha - zajímavosti regionu 	<p>Člsp</p>
<p>OVO 4.7, 3.8, 3.9, 3.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě - uvede možné důsledky porušení těchto zásad pro člověka a jeho zdraví, pro přírodu - v terénu upozorní na rizikové chování, jevy ohrožující životní prostředí - nacvičuje chování v případě, že se ztratí v přírodě - upevňuje své znalosti o ochraně přírody v regionu a pravidlech pobytu v této oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti při pobytu ve volné přírodě - rizika při pochybení - aktivity zaměřené na ochranu přírody v terénu – sběr odpadků, zásady při rozdělování ohně, trhání rostlin, kontakt se zvířaty, bouřka, bezpečný sběr plodin - vhodné oblečení - ztráta v přírodě - CHKO Křivoklátsko, Český kras 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 4.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje zásady a postupy při mimořádných událostech - procvičuje chování při mimořádných událostech - opakuje a fixuje důležitá telefonní čísla, podle svých schopností nacvičuje ohlášení mimořádné události 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečného chování při mimořádných událostech - modelové situace - telefonní čísla záchranných složek 	<p>ŘV</p>

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, oboru „Člověk a společnost“, a ze vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“, obor „Výchova ke zdraví“.

Předmět člověk a společnost rozšiřuje u žáků znalosti z oblasti péče o zdraví. Přibližuje poznatky z historie vývoje lidstva. Prohlubuje a rozšiřuje získané základy společenského chování, pomáhá zlepšovat komunikativní dovednosti žáků. Seznamuje žáky s právy a povinnostmi, vyplývajícími z právního systému ČR. Seznamuje žáky s možným ohrožením sociálně patologickými jevy a možnostech jejich ochrany. Informuje o možnostech služeb a sociální péče o občany. Získávané vědomosti navazují na ostatní předměty jako je pracovní výchova, výchova ke zdraví, čtení, psaní a počty. Lze je tematicky propojovat a kombinovat.

Časové vymezení

Předmět je vyučován v 6. – 10. ročníku vždy 3 hodiny týdně. Všechna témata se vždy opakují a v ročnících poznatky prohlubují...

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné třídě. Dalšími výchovnými formami jsou besedy, exkurze, vycházky do přírody, projektové vyučování, využití ICT.

Začlenění průřezových témat do výuky

Vzhledem k tomu, že všechna témata jsou opakována a rozšiřována v každém ročníku, jsou téměř všechny uvedené tematické okruhy realizovány ve všech ročnících.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

1.1. Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů

realizace: modelové situace – nácvik vzorců jednání, rozklíčování těchto situací na základě pozorování a dialogu

1.2. Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mě; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem

realizace: hra „Co ke komu patří?“ - popis osob, vlastnosti osob

1.3. Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebeovládání

1.4. Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dovednosti zvládání stresových situací; hledání pomoci při obtížích

realizace: modelové situace, nácvik vzorců jednání

Sociální rozvoj

1.6. Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše třída

realizace: třídní oslavy, sdílené činnosti, společné aktivity

1.7. Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)

realizace: dramatizace příběhu, modelové situace

1.8. Spolupráce a soutěživost – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)

realizace: týmové hry, sledování TV týmových soutěží, kolektivní sporty

Morální rozvoj

1.10. Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne

Realizace: dramatizace – vhodné příběhy, modelové situace

Environmentální výchova

2.4. Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

realizace: péče o školu a její okolí, třídění odpadu

Mediální výchova

3.3. Fungování a vliv médií ve společnosti- vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize a internetu v životě jedince, rodiny, společnosti)

Realizace: naučné pořady pro školy, TV a média v režimu dne – vlastní denní program

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence pracovní

- Všechny činnosti aplikujeme na jejich využití v praxi.
- Seznamujeme se světem práce – běžná povolání, možné uplatnění na trhu práce

Kompetence občanské

- Pořádáme pro žáky výlety, exkurze a návštěvy kulturních zařízení, historických památek a umožňujeme jim tak lépe poznat kulturní a historické dědictví naší země.
- Na příkladech z historie vedeme žáky k respektování přesvědčení jiných lidí
- Vytvářením modelových situací rozvíjíme vztahy k lidem i ke zvířatům
- Seznamováním s kulturou jiných národů vedeme žáky k respektování etnických skupin
- Upozorňujeme na odpovědnost, kterou každý nese za své chování a jednání; seznamujeme se základními právy a povinnostmi občana
- Vedeme k přijetí rady od dospělého

Kompetence sociální a personální

- Využíváme modelové situace a herní činnosti k rozvíjení schopnosti zaujmout sociální roli v dané skupině, nacvičení vhodného chování v běžných zařízeních a institucích (lékař, pošta...)
- Vedeme žáky ke schopnosti rozlišení rizikového chování a k jeho následkům
- Nacvičujeme odmítání nesprávného jednání, chování při jednání s cizí osobou

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k získávání informací z jiných zdrojů jako jsou média, encyklopedie, knihy..., zařazujeme aktivní vyhledávání a třídění informací
- Při výuce vyvozujeme mnoho pojmů, které mají praktické využití
- Snažíme se o maximální propojení teorie a praxe; využíváme naučené, na konkrétních případech poukážeme na souvislost
- Výuku obohacujeme praktickými činnostmi ve škole, v okolí školy, exkurzemi.

Kompetence komunikativní

- Během modelových situací vedeme žáky k obsahově správné komunikaci
- Zdůrazňujeme velký vliv komunikace na utváření vztahů
- Pomocí nových poznatků vycházejících u obsahu učiva rozšiřujeme u žáků slovní zásobu, nacvičujeme nové pojmy
- Seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech a vedeme je k jejich systematickému využívání

Kompetence k řešení problémů

- Obsah učiva v předmětu vychází z oblastí, které poukazují na každodenní život – žák má možnosti sbírat zkušenosti, seznamovat se s možnými problémy a s jejich řešeními
- Na modelových situacích i v praxi vedeme žáky k vyjádření daného problému, popř. prosby o pomoc

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 7. – 10. ročník

Očekávané výstupy – Historie našeho národa

Žák by měl

1.9 Poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

1.10 Mít základní poznatky z období počátku českého státu

1.11 Vědět o významných osobnostech našich dějin

1.12 Mít představu o významných historických událostech v naší zemi

Očekávané výstupy – Člověk ve společnosti

Žák by měl

- 2.1 Mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků
- 2.2. Respektovat pravidla společenského soužití
- 2.3. Uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování
- 2.4. Znáť hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- 2.5. Vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- 2.6. Tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Očekávané výstupy –Poznatky o společnosti

Žák by měl

- 3.1. Znáť symboly našeho státu a jejich využití
- 3.2. Být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů
- 3.3. Uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání
- 3.4. Být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU

Očekávané výstupy – Péče o občana

Žák by měl

- 4.1. Dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
- 4.2. Rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- 4.3. Vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
- 4.4. Využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- 4.5. Mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

Očekávané výstupy – Výchova ke zdraví

Žák by měl

- 5.1. Vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- 5.2. Chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- 5.3. Respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže
- 5.4. Znáť správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy
- 5.5. Uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc
- 5.6. Uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- 5.7. Zaujímát odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- 5.8. Vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychotaktivních látek a poškozováním zdraví
- 5.9. Použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci
- 5.10. Řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech

7. – 8. ročník

<p>OVO 1.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodnou formou příběhu se seznamuje se s životem lidí v pravěku - s pomocí vyhledá rozdíly ve způsobech života pravěkých a současných lidí 	<p>Život v pravěku: filmový nebo animovaný příběh, komiks</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravěk – živočichové, rostliny, pravěcí lidé - rozdíly: bydlení, oděvy, vybavení, lov a sběr, pravěké malby 	<p>ŘV Čtení</p>
<p>OVO 1.2., 1.3, 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - formou pohádky se seznamuje s českými pověstmi a význačnými osobnostmi našich dějin - s pomocí obrazového materiálu se seznamuje se životem lidí v různých obdobích naší historie, s osobnostmi z našich dějin - seznamuje se s osobnostmi z oblasti kultury – s pomocí obrázků: spojení hudby a obrázků skladatele, kniha a obrázek spisovatele, škola a J.A. Komenský... - osvojuje si základní pojmy související s tímto tématem - seznamuje se s historickými událostmi na našem území 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech četby – české pověsti - výukové filmy a pořady z historie našeho státu - náš stát v různých historických obdobích - osobnosti v dějinách: obecně – král, prezident, konkrétně současný prezident - způsob života, osobnosti českých dějin, osobnosti české kultury - pojmy: král-království, prezident, válka, voják, hrad, kostel - události na našem území – obecně: válka, období míru, osídlení oblasti 	<p>Čtení Člpr ŘV</p>
<p>OVO 2.1., 5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje a rozšiřuje své předchozí znalosti o rodině, procvičuje pojmy: názvy rolí, jména sourozenců - Popíše členy své rodiny, používá nacvičené přívlastky - Na rodinných fotografiích se seznamuje s podobou členů své rodiny v minulosti; dává do souvislosti se znalostmi o etapách lidského života - S pomocí uvede práva a povinnosti členů rodiny podle rolí - Fixuje vhodné chování dětí vůči rodičům i vůči ostatním 	<ul style="list-style-type: none"> - role: máma-táta, babička-děda, sestra-bratr, tetastřýc; vlastní jména rodinných příslušníků - popis členů rodiny – vzhled, vlastnosti - pojmy: malý-velký, starý-mladý - minulost rodiny: růst člověka, změna rolí vznik rodiny, manželství - odpovědnost rodičů za výchovu a péči - závislost dětí na rodičích, respekt - vztahy v rodině, úcta a respekt k dospělým, týrání dětí 	<p>ŘV Člpr</p>
<p>OVO 2.2, 2.3, 5.1, 5.5, 5.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje zásady společenského chování; s kontrolou zvolí vhodný pozdrav vzhledem k druhé osobě - Rozliší vhodné a nevhodné chování v běžných situacích, v případě potřeby na něj upozorní - Rozlišuje komunikaci s vrstevníkem a dospělým, se známou osobou a s cizí - Dodržuje pravidla při stravování a při jiných specifických akcích - Seznamuje se s možným nebezpečím při setkání s cizími lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla: pozdravy, prosba, poděkování, omluva - vhodné a nevhodné chování, hodnocení chování ostatních i sebehodnocení - chování v různých situacích - modelové situace - stravování, specifické situace (oslavy, návštěva koncertu...) - chování při setkání s cizím člověkem 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.4., 5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osvojuje si pojmy označující duševní vlastnosti člověka - S pomocí a vizualizací přiřadí pojmy či symboly ke svým spolužákům, členům rodiny, kamarádům, pohádkovým hrdinům - Seznamuje se s vhodnou formou nemoci starým lidem, nemocným; v případě potřeby pomáhá spolužákům 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmy: hodný-zlý, veselý-smutný, milý, legrační, pomáhá... - vlastnosti konkrétních osob - láska, kamarádství, vztahy mezi vrstevníky, vztahy v rodině - chování ke starým a hendikepovaným lidem 	<p>ŘV</p>

<p>OVO 2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s podobou lidí všech ras - Seznamuje se s pojmem rasismus, vandalismu, s jejich projevy - S pomocí je rozezná na vhodném příkladu ve filmu, komiksu, v běžném životě; upozorní na ně - Nacvičuje chování a komunikaci pro případ napadení 	<ul style="list-style-type: none"> - rasismus, vandalismus a jeho projevy - modelové situace – vyhledávání a rozpoznávání projevů těchto jevů - sledování při pohybu v terénu - modelové situace – setkání s agresorem, žádost o pomoc, upozornění 	<p>Člpr ŘV</p>
<p>OVO 2.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá a rozpozná odlišnost vzhledem k sobě a k většině ve svém okolí - seznámí se s minoritami v našem státu, jejich způsobem života; najde rozdíly - uvede, co se mu líbí a nelíbí; je veden k respektování odlišností 	<ul style="list-style-type: none"> - rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin, mužů a žen - různé životní styly - vyjádření vlastního názoru - respekt a tolerance 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si jméno našeho státu - seznamuje se se symboly našeho státu - seznamuje se s příležitostmi, kdy se používají 	<ul style="list-style-type: none"> - jméno státu – Česká republika - státní hymna, vlajka, znak, korunovační klenoty - státní svátky, sportovní utkání 	<p>Člpr HV VV</p>
<p>OVO 3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - formou pohádek a příběhů se seznamuje se základními lidskými právy a povinnostmi občanů, s právy dítěte 	<ul style="list-style-type: none"> - základní práva a povinnosti - základní práva dětí - základní práva občanů 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje a rozšiřuje své znalosti o policii, její funkci a kompetencích - Osvojuje si pojem „trest“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Policie ČR - trest v různých situacích a podobách 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 3.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s ostatními obyvateli Evropy, vnímá odlišnosti prostředí, kultury, jazyka, platidel 	<ul style="list-style-type: none"> - život v Evropě, odlišnost od našeho státu 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 4.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostatně vyjadřuje své osobní potřeby, žádá přiměřeným způsobem o pomoc, o radu - Orientuje se v dostupných službách - Ukládá své doklady a důležité osobní věci na určené místo, používá je pouze v případě potřeby - Nacvičuje chování při jednání na úřadě - Učí se chápat funkci a hodnotu peněz, nacvičuje nakupování a placení 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikační dovednosti - pošta, nádraží – nákup jízdenek, lékárna, výdej léků - občanský průkaz, kartička ZTP, průkaz na dopravu, školní notýsek - komunikační dovednosti, respektování pokynů dospělého; seznámení s dostupnými úřady - hodnota peněz, procvičování práce s platidly v terénu 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 4.2., 5.6, 5.7, 5.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s nebezpečím spojeným s užíváním drog, požitím alkoholu apod. - Nacvičuje odmítání těchto látek, pokud jsou mu nabízeny, žádost o pomoc při jednání s cizím člověkem - Uvede vhodné trávení volného času 	<ul style="list-style-type: none"> - alkohol, drogy, cigarety, civilizační choroby - komunikační dovednosti, rozpoznání nebezpečí - komunikační dovednosti – obrana, žádost o pomoc - volný čas, kultura, sport, prevence 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 4.3., 4.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s možnostmi péče o potřebné osoby, především zaměřené na jejich možné osobní využití 	<ul style="list-style-type: none"> - organizace sociální péče - zdravotnická zařízení 	<p>ŘV</p>

<p>OVO 4.5., 5.5, 5.9, 5.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany ve škole i v terénu - Rozpozná nebezpečí - Upevňuje nacvičované chování při mimořádných událostech - Rozšiřuje své znalosti o záchranných složkách procvičuje základy první pomoci - uvede telefonní čísla na záchranné složky, nacvičuje komunikaci při telefonickém nahlášení události 	<ul style="list-style-type: none"> - školní řád, režim ve škole - úrazy, nehody, útok a agrese, mimořádné situace - činnosti při simulaci poplachu - záchranné složky a jejich činnost - modelové situace - chování při zranění, přivolání popř. poskytnutí pomoci - telefonní čísla, nahlášení události 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 5.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí a vizuální podporou uvede základní životní potřeby - s pomocí uvede vhodné způsoby jejich naplňování - Seznamuje se s tělesnými změnami v období puberty a zásadami intimní hygieny - Seznamuje se se sexuální potřebou a vhodnými způsoby uspokojení - Chápe těhotenství jako vznik a příchod nového jedince; <p>OVO 5.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivně používá pojmy vyjadřující zdravotní i psychický stav – vzhledem ke své osobě - Vnímá své tělesné změny, rozpozná změnu, popř. zdravotní problém u vrstevníků <p>OVO 5.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje znalosti o zásadách zdravé výživy, s kontrolou dodržuje při školním stravování - Dodržuje pitný režim - Při jídle nespěchá, jí ve vhodném prostředí - Seznamuje se s důsledky nevhodného stravování <p>OVO 5.5., 5.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s vhodným i rizikovým sexuálním chováním - Nacvičuje vhodné chování při kontaktu s možným partnerem i při setkání s agresorem - Seznamuje se s ochranou před otěhotněním, před nákazou - Rozpozná nevhodné chování vrstevníků (reálné i v modelových situacích) - osvojuje si pojem šikana, nacvičuje obranu proti šikaně, žádost o pomoc <p>OVO 5.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s formami brutality, násilí, jejími důsledky - Nacvičuje chování při vlastním ohrožení, nebo při setkání s těmito jevy – přivolání pomoci, upozornění - Pomocí vizualizace vyjádří pravděpodobné pocity útočníka a oběti; vlastnosti agresora, je veden k odmítání takového chování 	<ul style="list-style-type: none"> - tělesné potřeby, potřeba lásky, přijetí, jistoty a bezpečí - zdravé stravování, vztahy mezi lidmi, chování a jednání - puberta, tělesné změny v dospívání, menstruace, erekce - intimní hygiena, sexuální uspokojení - těhotenství - nemoc, úraz - změny v období dospívání, změny spojené se zdravotním stavem - zdravé potraviny a nápoje, méně vhodné a zakázané potraviny a nápoje - pravidelné stravování, správné stereotypy - civilizační choroby - sexuální chování, promiskuita, nechráněný styk - chování při nebezpečí - antikoncepce, ochrana před nákazou - projevy násilí, psychické týrání - šikana, vyjádření žádosti o pomoc, upozornění - domácí násilí, týrané dítě, šikana, sexuální kriminalita - vhodné chování – modelové situace, mediální výukový materiál - vlastnosti, emoce, smajlíci a jiné symboly 	<p>Člpr ŘV</p> <p>Člpr ŘV</p> <p>Člpr ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>Informatika ŘV</p>

9. – 10. ročník

<p>OVO 1.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakuje a rozvíjí své poznatky o způsobu života v pravěku a v rozdílech oproti současnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - život v pravěku – typické znaky, rozdíly oproti současnosti 	<p>ŘV Čtení</p>
<p>OVO 1.2., 1.3, 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídí obrázky podle obsahu na minulost a současnost - opakuje a rozvíjí své znalosti o událostech na území našeho státu, o osobnostech našich dějin - porovnává způsob života v minulosti a přítomnosti - porovná život v období míru a války - upevňuje pojmy související s tímto obdobím, rozšiřuje slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> - minulost a přítomnost - historické události - osobnosti českých dějin - způsob života v různých obdobích historie - válka a mír - pojmy spojené s tímto obdobím 	<p>Čtení Čl.př ŘV</p>
<p>OVO 2.1., 5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje a rozšiřuje své předchozí znalosti o rodině, procvičuje pojmy: názvy rolí, vlastní jména - uvede práva a povinnosti členů rodiny podle rolí - seznamuje se s různými podobami rodiny a partnerství - má povědomí o procesu založení manželství - Fixuje vhodné chování dětí vůči rodičům i vůči ostatním 	<ul style="list-style-type: none"> - role: máma-táta, babička-děda, sestra-bratr, tetastrýc; děti, miminko, vlastní jména rodinných příslušníků - práva a povinnosti členů rodiny - bezdětné rodiny, soužití dospělých dětí s rodiči vyžadující péči, soužití partnerů stejného pohlaví... - manželství - vztahy v rodině 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.2, 2.3, 5.1, 5.5, 5.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje zásady společenského chování; volí vhodný pozdrav vzhledem k druhé osobě - Vyhodnotí chování jiných lidí v běžných situacích; nacvičuje rozlišování na modelových situacích - uplatňuje vhodné způsoby chování v různých situacích - nacvičuje chování při setkání s cizím člověkem, prosbu o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla chování - vhodné a nevhodné chování, hodnocení chování ostatních i sebehodnocení - chování v různých situacích - modelové situace - jednání s cizím člověkem, prosba o pomoc 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.4., 5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede vlastnosti svých spolužáků, členů rodiny, pohádkových postav - pod vedením si uvědomuje vlastní vhodné chování, které posiluje dobré vztahy a naopak – co je narušuje; sleduje toto i ostatních, vyhodnocuje chování spolužáků při hře - s oporou obrazového materiálu uvede vhodnou pomoc starým a nemocným lidem 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti blízkých osob - láska, kamarádství, vztahy mezi vrstevníky, vztahy v rodině - chování vůči spolužákům, kamarádům - chování vůči starým a nemocným lidem, formy pomoci 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná projevy rasismu a vandalismu ve svém okolí - předvede chování a komunikaci pro případ napadení 	<ul style="list-style-type: none"> - rasismus, vandalismus a jeho projevy - modelové situace – vyhledávání a rozpoznávání projevů těchto jevů, setkání s agresorem, žádost o pomoc, upozornění 	<p>ŘV</p>
<p>OVO 2.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> - získává nové znalosti o minoritách v našem státu, překonává tak obavy z neznámého - nachází shodné a rozdílné prvky ve způsobu života, v kultuře - uvede co se mu líbí, co ne; respektuje jiný vkus 	<ul style="list-style-type: none"> - minority v ČR, jejich kultura, způsob života - tolerance ve třídě, v okolí, ve společnosti 	<p>ŘV</p>

<p>OVO 3.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná jméno našeho státu - rozpozná symboly našeho státu – na obrázku i v terénu - seznámí se s vhodným chováním při příležitostech, kdy se používají státní symboly, při vztyčování vlajky, poslechu hymny <p>OVO 3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje povědomí o právech a povinnostech občanů, lidských právech, právech dětí – vyjádří vhodným známým příběhem z pohádky, filmu... - je seznámen se základními dokumenty občana <p>OVO 3.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - S obrazovou oporou uvede konkrétní příklady, kdy zasahuje policie - Seznamuje se s funkcí soudů, s postihem protiprávního jednání, s věznicí a její funkcí <p>OVO 3.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zná doklady potřebné k cestování - Je seznámen s možným řešením v případě problémů v zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> - jméno státu – Česká republika - státní hymna, vlajka, znak, korunovační klenoty, vlajka prezidenta, prezident ČR - státní svátky, sportovní utkání - chování při používání symbolů <ul style="list-style-type: none"> - základní práva a povinnosti - základní práva dětí - základní práva občanů - dokumenty: občanský průkaz, cestovní pas <ul style="list-style-type: none"> - Policie ČR - soudní systém - věznice <ul style="list-style-type: none"> - cestování v Evropě - chování na zahraniční dovolené 	<p>ŘV HV VV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV ČlPř</p>
<p>OVO 4.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procvičuje dovednosti, navyšuje míru samostatnosti při vyřizování běžných záležitostí - Orientuje se v dostupných službách - Má přehled o svých dokladech, kontroluje jejich ukládání - Procvičuje a kultivuje chování při jednání na úřadě - Ukládá peníze na určené místo, procvičuje nakupování a placení <p>OVO 4.2., 5.6, 5.7, 5.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - nepodceňuje nebezpečí spojené s užíváním drog, požitím alkoholu apod. - seznámí se s důsledky užívání nebezpečných látek a jejich léčbou - procvičuje odmítání těchto látek, pokud jsou mu nabízeny, prosbu o pomoc - Uvede vhodné trávení volného času, sdělí vlastní trávení volného času a porovná s doporučením <p>OVO 4.3., 4.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřuje své znalosti o péči o potřebné osoby, především zaměřené na jejich možné osobní využití <p>OVO 4.5., 5.5, 5.9, 5.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dodržuje nacvičovaná pravidla bezpečnosti a ochrany v různých prostředích - Upevňuje nacvičované chování při mimořádných událostech, překonává obavy - Rozšiřuje své znalosti o záchranných složkách procvičuje základy první pomoci - zná telefonní čísla na krizové linky, zvládne zahájit hovor a stručně nahlásit událost 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikační dovednosti - dostupné služby – pošta, kadeřník, bazén... - cestování – nákup jízdenky, orientace na nádraží, zastávce autobusu - občanský průkaz, kartička ZTP, průkaz na dopravu, - komunikační dovednosti, respektování pokynů dospělého; dostupné úřady - praktická cvičení ve škole i v terénu, péče o peníze <ul style="list-style-type: none"> - alkohol, drogy, cigarety - vliv nebezpečných látek na zdraví a osobnost člověka, léčba - komunikační dovednosti, rozpoznání nebezpečí <ul style="list-style-type: none"> - volný čas, kultura, sport, prevence <ul style="list-style-type: none"> - organizace sociální péče - zdravotnická zařízení <ul style="list-style-type: none"> - pravidla a řády v prostředí, která se týkají žáka: např. dětské hřiště, škola, úřad, obchod, nádraží... - činnosti při simulaci poplachu - záchranné složky a jejich činnost, kompetentní osoby při mimořádných událostech - chování při zranění, přivolání popř. poskytnutí pomoci - krizové linky, komunikační dovednosti – nahlášení události 	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>ŘV</p>

<p>OVO 5.2., 5.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - s vizuální podporou uvede základní životní potřeby - uvede vhodné způsoby jejich naplňování rozpozná nevhodné - přijímá bez obav tělesné změny v období puberty dodržuje zásady intimní hygieny - chápe sexuální potřebu jako přirozenou věc, je si vědom vhodného způsobu uspokojení - je seznámen s pohlavním stykem, přijímá jej jako běžnou potřebu dospělého člověka, je si vědom, že probíhá pouze ve vhodných podmínkách - je poučen o významu výběru vhodného partnera - osvojuje si pojem manželství - Chápe těhotenství a porod jako vznik a příchod nového jedince; uvědomuje si, že jde o důsledek pohlavního styku - Je seznámen s nebezpečím přenosných chorob a ochranou před nimi - Respektuje, že léky smí užívat pouze se svolením dohlížející osoby po zácviku, je seznámen s nebezpečím předávkování 	<ul style="list-style-type: none"> - tělesné potřeby, potřeba lásky, přijetí, jistoty a bezpečí uznání a seberealizace - zdravé stravování, vztahy mezi lidmi, chování a jednání, vlastní zájmy a koníčky, rozvoj v oblasti, kde se mi daří - puberta, tělesné změny v dospívání, menstruace, erekce - intimní hygiena, sexuální uspokojení - těhotenství - pohlavní styk, ochrana před otěhotněním - pohlavní zralost - partnerství, osobnost partnera, duševní vlastnosti, - těhotenství, porod - přenosné a chronické onemocnění, ochrana - užívání léků, předávkování 	<p>Člpr ŘV</p>
<p>OVO 5.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivně používá pojmy vyjadřující zdravotní i psychický stav – vzhledem ke své osobě i k ostatním - Vnímá tělesné změny v průběhu života člověka - Seřadí časovou posloupnost životních etap, přirovná ke své rodině 	<ul style="list-style-type: none"> - nemoc, úraz, nálada - změny v průběhu života, změny spojené se zdravotním stavem - životní etapy 	<p>Člpr ŘV</p>
<p>OVO 5.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upevňuje znalosti o zásadách zdravé výživy, s kontrolou dodržuje při školním stravování - Dodržuje pitný režim - Při jídle nespěchá, jí ve vhodném prostředí - Uvede důsledky nevhodného stravování, civilizační onemocnění - zná specifické druhy výživy 	<ul style="list-style-type: none"> - zdravé potraviny a nápoje, méně vhodné a zakázané potraviny a nápoje - pravidelné stravování, správné stereotypy - civilizační choroby – obezita, snaha o ideál těla – anorexie, bulimie, nemoci cévního systému; prevence - vegetariánství, zdravotní diety – bezpeček apod. 	<p>Člpr ŘV</p>
<p>OVO 5.5., 5.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vhodné i rizikové sexuální chování - fixuje vhodné chování při kontaktu s možným partnerem i při setkání s agresorem - uvede ochranu před otěhotněním, před nákazou - Rozpozná nevhodné chování vrstevníků (reálné i v modelových situacích), poukáže na něj - Rozpozná šikanu, nacvičuje obranu proti šikaně, žádost o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - sexuální chování, promiskuita, nechráněný styk - odpovědný výběr partnera - chování při nebezpečí - antikoncepce, ochrana před nákazou - psychický i fyzický nátlak, útok <p>vyjádření žádosti o pomoc, upozornění</p>	<p>Člpr</p>
<p>OVO 5.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná brutalitu, násilí, jeho důsledky - fixuje chování při vlastním ohrožení, nebo při setkání s těmito jevy – přivolání pomoci, upozornění - je seznámen s postihy násilného chování a jednání - je seznámen s krizovými linkami a jejich funkcí 	<ul style="list-style-type: none"> - domácí násilí, týrané dítě, šikana, sexuální kriminalita - vhodné chování – modelové situace, mediální výukový materiál - vyjádření žádosti o pomoc, upozornění - trestní odpovědnost, postih - linka bezpečí 	<p>Informatika ŘV</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti „Umění a kultura“ – obor „Hudební výchova“. Soustředí se především na rozvoj vztahu žáků k hudbě, na maximální míru prožitku ze všech činností vztahujících se k hudbě.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících je v 1. – 10. roč. vždy 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Předmět má komplexní charakter. Je vyučován v různých třídách podle potřeby a podle momentální situace (obsazení učeben v danou hodinu). Vybavení pro předmět je mobilní (varhany v pojízdné skřínce, orffovy nástroje v pojízdném stolku...). Součástí výuky je návštěva hudebních divadelních představení, koncertů apod. – dle možností a nabídky.

Začlenění průřezových témat do výuky

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

1.1 – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
realizace: dechová cvičení, sluchová cvičení, rytmizace, nácvik textů písní

1.4 – Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli, dovednosti pro zvládání stresových situací (uvolnění, relaxace)
realizace: poslech hudby, zpěv, hudebně-pohybová cvičení

Sociální rozvoj

1.7 – Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov
realizace: pěvecká a hudebně-pohybová cvičení

Mediální výchova

3.3 – Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jedince, vliv médií na uspořádání dne, vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
realizace: sledování hudebních pořadů v médiích, žánry hudby

Všechny tematické okruhy jsou naplňovány a rozšiřovány ve všech ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence k učení :

- při nácvičku textů písní a říkadel procvičujeme schopnost zapamatování, využíváme obrázkové texty a jiné pomůcky podporující paměť
- využíváme HV jako součást projektového vyučování

Klíčové kompetence k řešení problémů :

- necháváme žákům možnost vlastního vyjádření či spolupodílení na hudebních činnostech (možnost vlastního výběru hudebního nástroje, vytvoření vlastního doprovodu, vlastního tanečního vyjádření...)

Klíčové kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění textů písní
- poukazujeme na možnost využití hudby jako prostředku pro vlastní vyjádření pocitů, nálad

Klíčové kompetence sociální a personální

- při skupinovém zpěvu vedeme k respektování a toleranci k hudebnímu projevu ostatních

Klíčové kompetence občanské

- umožňujeme žákům vlastní prezentaci na školních a jiných kulturních vystoupeních, procvičujeme a upevňujeme vhodné chování ve společnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

- 1.13 Zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- 1.14 Užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
- 1.15 Vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky
- 1.16 Soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby
- 1.17 Naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
- 1.18 Reagovat pohybem na hudbu

Očekávané výstupy – 2. období

- 2.1 zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- 2.2 rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny : krátké – dlouhé, vyšší – nižší
- 2.3 správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmiizaci říkadel
- 2.4 soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
- 2.5 poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
- 2.6 propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry

1. – 3. ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá jednoduché písně v rozsahu přiměřenému jeho schopnostem s oporou zpěvu učitele, melod. nástroje - zapojuje se do skupinového zpěvu pod vedením učitele, dodrží dané tempo a rytmus - při zpěvu a hlasových cvičeních zazpívá vzestupnou a sestupnou melodii s oporou zpěvu učitele - při zpěvu nacvičuje základní pěvecké návyky, držení těla při zpěvu, dodržování zásad hlasové hygieny - s pomocí vytleskává rytmus dané písně <p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná nejběžnější Orffovy nástroje - doprovází s pomocí zpěv ostatních nebo jiný hudební projev - při rytmických cvičeních s vedením zopakuje téma zadané učitelem, pod vedením dodrží tempo - rozliší hru slabě – silně <p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná běžné zvuky a tóny, napodobí je - s nápovědou učitele rozezná zvuky nejběžnějších hudebních nástrojů - rozliší sílu zvuku <p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyslechne vystoupení jiného žáka - vyslechne nahrávku krátké známé skladby z oblasti tvorby pro děti, filmové hudby - nacvičuje relaxaci při hudbě <p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rámci svých možností vyslovuje a reprodukuje texty ve správném rytmu, vhodném tempu; popř. využije prvky AAK - reaguje na pokyn učitele k nádechu při zpěvu - provádí dechová cvičení podle pokynů učitele <p>OVO 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do HPH a HPČ - reaguje změnou pohybu na výrazné změny tempa hudby, či rytmického doprovodu - používá pojmy: rychle – pomalu, reaguje na pokyny učitele 	<ul style="list-style-type: none"> - hlasová a intonační cvičení dle možností žáků - rytmická cvičení - lidová a umělá píseň v přiměřeném rozsahu - základní pěvecké návyky - rytmická cvičení - Orffovy nástroje - hra na tělo - rytmická cvičení - intenzita zvuku - poslech různých zvuků (co nás obklopuje), hudebních nástrojů - sluchová diferenciacce - hlasová a instrumentální cvičení s dynamickým rozlišením - poslech známých krátkých skladeb - shlédnutí vystoupení ostatních žáků – výchova k toleranci - nácvik říkadel a textů písní - rytmizace - logopedická cvičení - dechová cvičení - rytmická cvičení - vhodné HPH - improvizace tanečního pohybu 	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>TV</p>
--	---	-------------------------------

4. - 6. ročník

<p>OVO 2.1 - zpívá jednoduché písně v rozsahu přiměřeném jeho schopnostem s oporou melodického nástroje, posléze samostatně - zúčastňuje se skupinového zpěvu s oporou melodického nástroje, s harmonickým doprovodem, dodrží dané tempo i rytmus - při hlasových cvičeních napodobí průběh melodie i rytmus - při hlasových cvičeních dodržuje základní pěvecké návyky, zásady hlasové hygieny, držení těla - pod vedením učitele vytleská rytmus dané písně</p> <p>OVO 2.5 - pojmenuje základní Orffovy nástroje - doprovází pod vedením učitele zpěv ostatních nebo jiný hudební projev - při rytmických cvičeních pod vedením dodržuje zadané téma a rytmus</p> <p>OVO 2.2 - rozliší zvuk a tón - pojmenuje základní hudební nástroje - rozliší vysoký a nízký tón (v případě většího rozdílu), napodobí je - rozezná krátký a dlouhý tón, napodobí je - rozliší mluvený a zpívaný hlas, vysoký a hluboký zpěvní hlas, mužský a ženský hlas</p> <p>OVO 2.4 - v klidu vyslechne kratší známé skladby, s nápovědou vystihne základní rozdíly mezi nimi - při hudební relaxaci setrvá v klidu, uvolní se</p> <p>OVO 2.3 - pod vedením učitele se nadechuje při zpěvu na jeho pokyn ve vhodný moment - zlepšuje provádění dechových cvičení, rozvíjí hospodaření s dechem - v rámci svých možností procvičuje a zdokonaluje výslovnost textů, popř. vyjádřením AAK</p> <p>OVO 2.6 - zapojí se do HPH s dodržáním správného tempa - reaguje na pokyny učitele při tanci - improvizuje pohybem na změny tempa při taneční hudbě - pochoduje v rytmu hudby s oporou rytmického nástroje, na počítání</p>	<p>- hlasová a intonační cvičení dle možností žáků - lidové a dětské písně dle možností žáků</p> <p>- skupinový zpěv - rytmická cvičení, tempo hudby</p> <p>- pěvecké návyky, hlasová hygiena</p> <p>- rytmická cvičení, rytmizace</p> <p>- Orffovy nástroje - hra na tělo - rytmická cvičení - instrumentální cvičení</p> <p>- poslechové činnosti - sluchová diferenciacce - zvuk – tón, síla zvuku, výška a délka tónu</p> <p>- mužský a ženský zpěvní hlas</p> <p>- poslech vhodných skladeb - poslech sólového zpěvu a sborového zpěvu</p> <p>- dechová a hlasová cvičení</p> <p>- výslovnost textů a říkadel, vyjádření textu alternativní formou</p> <p>- vhodné HPH a HPČ - taneční improvizace</p> <p>- pochod</p>	<p>ŘV</p> <p>ŘV</p> <p>TV</p>
---	--	-------------------------------

Očekávané výstupy – 2.stupeň

Očekávané výstupy – 2.stupeň

- 3.1 využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu
- 3.2 interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně
- 3.3 doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje
- 3.4 soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů
- 3.5 zvládnout základní kroky jednoduchého tance

7. - 8. ročník

<p>OVO 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - při hlasových a vokálních cvičeních rozpozná stoupající a klesající melodii, napodobí ji - napodobí melodii při melodické ozvěně - napodobí správně rytmickou ozvěnu - na úryvcích nacvičovaných písní provádí dechová cvičení, procvičuje výslovnost textů - dodržuje zásady hlasové hygieny <p>OVO 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně zpívá písně přiměřené rozsahem jeho schopnostem, dodržuje rytmus a vhodné tempo - zúčastňuje se skupinového zpěvu s instrumentálním doprovodem - zpívá populární písně současně s originální nahrávkou <p>OVO 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a pojmenuje běžné nástroje Orffova instrumentáře - pod vedením doprovází hudební činnosti ostatních, s dopomocí opakuje podle vzoru ostinato – těžká doba - hraje se základním dynamickým rozlišením, reaguje na pokyny slabě – silněji <p>OVO 3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyslechne skladby přiměřené obsahem i délkou - uvede oblíbeného zpěváka, zpěvačku interpreta - seznámí se s vážnou hudbou <p>OVO 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - improvizuje pohybem na hudbu ve vhodném tempu - ovládá základní kroky diskotékového tance ve správném rytmu - zapojí se do přiměřených HPH - pochoduje v rytmu hudby s oporou rytmického nástroje - s vedením učitele nacvičuje základní krok polky, mazurky 	<ul style="list-style-type: none"> - hlasová a intonační cvičení - intonační nápodoba - rytmická cvičení - dechová cvičení - nácvik textů písní - pěvecké návyky, hlasová hygiena - lidové, umělé a populární písně přiměřené rozsahem i obsahem - zpěv s doprovodem - karaoke zpěv - Orffův instrumentář - instrumentální činnosti - rytmický doprovod - dynamičnost hudebního projevu - poslech skladeb různých žánrů - klasická hudba - improvizace na hudbu - diskotékový tanec - HPH - pochod - základní krok polky - mazurka 	<p>ŘV</p> <p>TV</p>
--	---	---------------------

9. - 10. ročník

<p>OVO 3.1 - při hlasových a intonačních cvičeních podle svých možností napodobí zadané téma - provádí a zdokonaluje dechová a rytmická cvičení - nacvičuje texty podle pokynů učitele - dodržuje zásady hlasové hygieny</p> <p>OVO 3.2 - zpívá z paměti, samostatně a bez doprovodu přiměřené písně - zvolí vhodné tempo, sílu zpěvu - při skupinovém zpěvu dodržuje tempo i rytmus</p> <p>OVO 3.3 - doprovází hudební činnost ostatních, hraje současně s učitelem různá ostinata - zapojí se do skupinové hry, respektuje při hře projevy ostatních - reaguje na vedení učitelem při skupinové hře - dodržuje tempo, dynamické rozlišení</p> <p>OVO 3.4 - rozezná zvuky základních hudebních nástrojů - seznámí se s různými typy hudebních těles - seznámí se s hudebním a muzikálovým divadlem - uvede oblíbený žánr hudby - seznámí se s možnostmi setkávání s hudbou</p> <p>OVO 3.5 - ovládá základní kroky diskotékového tance - pod vedením učitele tančí pomalou píseň v tanečním držení - zatančí jednoduchý nacvičený tanec (např. mazurka)</p>	<p>- hlasová a intonační cvičení - dechová a rytmická cvičení - nácvik písní - pěvecká cvičení, hlasová hygiena</p> <p>- lidové a umělé a populární písně přiměřené rozsahem a obsahem - tempo a dynamika hudebního projevu</p> <p>- instrumentální činnosti - činnosti pod vedením - tempo a dynamika hudebního projevu</p> <p>- hudební nástroje - hudební tělesa - muzikály, opereta, opera - koncerty, hudební festivaly, hudební vydavatelství, média, hudební nosiče</p> <p>- moderní tance - základy tanečních kroků - nacvičené tance s pravidelnými tanečními prvky</p>	<p>ŘV</p> <p>TV</p>
---	---	---------------------

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti „Umění a kultura“ obor Výtvarná výchova

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu v 1. 10. ročníku 1 hodina týdně

Organizační vymezení

Předmět má komplexní charakter. Vyučuje se v běžné třídě. Specializovaná učebna pro výuku není ve škole k dispozici. Ke své práci též využíváme keramickou dílnu.

Začlenění průřezových témat do výuky

Osobností a sociální výchova

1.1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění realizace- poznávání barev, tvarů, materiálů, modelování

1.2 Sebepoznání a sebepojetí- já jako zdroj informací o sobě, moje vztahy k druhým lidem realizace – prstové barvy, obtisk vlastních dlaní , koláž z fotografií spolužáků

1.3 Spolupráce a soutěživost- rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci, rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci realizace – chodníkové křídly - práce ve skupinách

Všechny tematické okruhy jsou naplňovány a spirálově rozšiřovány ve všech ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pracovní

- nacvičujeme jednoduché pracovní stereotypy
- používáme jednotnou terminologii pro základní pojmy – nástroje, materiály, názvy činností a technik, instrukce k práci
- rozvíjíme samostatnost – zvládání činností podporujeme postupnými kroky, schémata, vedeme k dokončení činnosti
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví při práci s různým materiálem
- při výuce vytváříme podnětné prostředí, vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- dbáme na čistotu a samostatnost při práci

Klíčové kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě, k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům
- seznamujeme žáky s našimi tradicemi, kulturou a historickým dědictvím

Klíčové kompetence k učení

- při výtvarných aktivitách umožňujeme zapojení všech smyslů

Klíčové kompetence k řešení problému

- učíme žáky různým výtvarným technikám, možnosti volby a použití prostředků pro vyjádření svého zájmu
- ponecháváme žákům možnost volby techniky, tématu

Klíčové kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjádření dojmů z výtvarné činnosti
- rozvíjíme možnost komunikace neverbální formou pomocí výtvarného umění

Klíčové kompetence sociální a personální

- žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině (skupinové výtvary)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1. – 3. ročník

1.19 zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu

1.20 rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních

1.21 uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

I.- III ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje základní dovednosti pro práci s různými materiály - seznamuje se s vlastnostmi běžných výtvarných materiálů pro plošné i prostorové vyjádření - upevňuje úchop náčiní na kresbu a malbu - zlepšuje grafomotorické dovednosti - nacvičuje základní dovednosti pro malbu, nanáší plošně barvu - s dopomocí obkreslí šablonu, napodobí jednoduchý vzor - dle svých možností kreslí a vybarvuje tužkou, měkkým pastelem, fixy, křídami, barvami; respektuje prostor - osvojuje si základní pracovní návyky - orientuje se ve svých malířských potřebách 	<ul style="list-style-type: none"> -práce s papírem a drobným materiálem: trhání, mačkání, stříhání, přehýbání, propichování, lepení - práce s modelovací hmotou a keramickou hlinou: hnětení, vyvalování, vykrajování, vlačování, tvarování - práce s přírodninami - grafomotorická cvičení - obkreslování, vybarvování - výplň plochy barvou, čištění a otírání štětce, ředění a mísení barev, prstové barvy - práce se šablonou a se vzorem - vybarvování, obtahování, obkreslování, malba plochy temperou, vodovými barvami, prstovými barvami - základní pracovní návyky: zástěrka, ubrus, příprava a úklid pracovního místa - sebeobsluha 	<p>PV</p> <p>Psaní</p>
<p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností rozezná a pojmenuje barvy v základní škále - porovnává, rozlišuje a páruje podobné odstíny - tvoří vlastní díla s využitím barev - napodobí jednoduchý výtvar s dodržением barev - podle svých schopností rozpozná a pojmenuje základní rovinné tvary; roztřídí je - tvoří vlastní díla s využitím rovinných tvarů - napodobí jednoduchý výtvar, dodrží tvary - rozpozná běžné předměty a objekty ve výtvarném zobrazení - seznámí se s figurální kresbou - napodobuje i samostatně vytváří drobná tělesa - seznamuje se s ilustrací dětských knih 	<ul style="list-style-type: none"> - základní barvy – běžné známé objekty omalovánky - odstíny barev – známé objekty, abstraktní práce - spontánní činnost, hra s barvou - činnost podle vzoru - základní rovinné tvary - koláže, reliéfy, kresba - činnost podle vzoru - běžné předměty – denní potřeba, sportovní náčiní, hračky, dopravní prostředky.... - zobrazení postav - modelování, skládačky a stavebnice - ilustrace v dětských knihách 	<p>Počty SV</p> <p>Čtení</p>
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje svůj výtvar před ostatními - podle svých schopností vyjádří svůj dojem z průběhu tvorby a z výsledku - seznamuje se s výtvarnými spolužáky, ale i umělci, podle svých schopností vyjádří svůj dojem - seznamuje se s výrazovými prostředky, s pomocí je vyhledává 	<ul style="list-style-type: none"> - třídní a školní výstava - komentář k činnosti a výtvaru - výrazové prostředky – barva, poměry velikosti, síla a tvar linie, dekorativní práce 	<p>ŘV PV SV</p>

Očekávané výstupy 4. -6. ročník

<p>2.1 uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p> <p>2.2 rozlišovat, porovnávat, třídít a pojmenovat line, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností ve vlastní tvorbě</p> <p>2.3 při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</p> <p>2.4 vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)</p>

IV.- VI ročník

<p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšuje dovednosti pro svou tvorbu - pozná běžné materiály, při práci využívá jejich vlastnosti - nabývá nové zkušenosti s tradičními i netradičními technikami - navyšuje míru samostatnosti při práci - podle svých možností je schopen přiměřeného výtvarného projevu - s pomocí postupně přechází od spontánního projevu k uvědomělé výtvarné činnosti - s kontrolou dodržuje pracovní postupy a zásady hygieny a bezpečnosti při práci 	<ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti pro výtvarnou práci: kresba, malba, dekorační prvky, kombinace technik, koláže, prostorové vyjádření - grafomotorická cvičení - různé materiály a jejich vlastnosti - výtvarné techniky: kresba, malba, koláž, reliéf, jednoduchý tisk, frotáž prostorové vyjádření: modelína, keramika, přírodniny, různá tělesa a stavebnice - samostatné úlohy, příprava a úklid místa - samostatné výtvary různými technikami - artefaktika - určení cíle práce před jejím započatím - zásady hygieny při práci - zásady bezpečnosti při práci 	<p>PV SV</p> <p>Psaní</p>
<p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná základní barvy, pojmenuje je, vyhledá je přímo na výtvarném díle - rozliší podobné odstíny - rozpozná základní rovinné tvary, pojmenuje je, vyhledá přímo na výtvarném díle - roztřídí i nepravidelné tvary, podle svých schopností nakreslí základní tvary, spontánně i libovolně nepravidelné; vytvoří koláž - přiřadí skutečný pravidelný objekt k modelu tělesa, nápodobou vytvoří model - při grafomotorických cvičeních napodobí linii, zvolí vhodnou techniku pro napodobení sytosti a síly linie; kreslí podle názoru jednoduché tvary a vzory, ornamenty - podle svých schopností cíleně používá vhodné barvy, linie, tvary a objekty ve vlastní tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> - základní barvy – předložené reálné objekty, obrázky, ilustrace - konkrétní i abstraktní tvorba - rovinné tvary – pravidelné i nepravidelné jejich kresba, koláž, dekorace - běžné předměty a objekty, pravidelná tělesa - prostorová tvorba – modelování, stavebnice, přírodniny - grafomotorická cvičení – síla, tvar a sytost linie jednoduché tvary, vzory, ornamenty - kresba tvrdým i měkkým materiálem – voskové tuž, pastely, křída, fixy, uhel, prsty - úlohy podle vzoru - zpracování vlastního nápadu 	<p>SV</p> <p>Počty</p> <p>Počty</p> <p>PV</p> <p>Psaní</p>
<p>OVO 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s prostředky a postupy pro vyjádření emocí, nálad - s pomocí učitele je vyhledává na ilustracích pohádek, obrazů z dětských animovaných filmů - při videozáznamu propojí ilustraci s filmovou hudbou, intonací dialogů - s pomocí volí vhodný drobný materiál pro určený výrobek; vychází z vizuálních a hmatových vjemů, z vlastností materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarné výrazové prostředky: světlé a tmavé barvy ostré a měkké linie a tvary velikost objektů, hmatový vjem vlastnosti materiálu - ilustrace, obrázky - pohádky, dětské filmy - materiály a jejich vlastnosti 	<p>SV</p> <p>Psaní</p> <p>Počty</p> <p>ŘV</p> <p>Čtení</p>
<p>OVO 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje svůj výtvarný před ostatními - podle svých schopností vyjádří svůj dojem z vlastní i cizí tvorby - s pomocí rozliší výraz a náladu zobrazených postav, pod vedením vyhledá výrazový prostředek, který ho k tomu vedl 	<ul style="list-style-type: none"> - hodnocení výtvarného projevu - výtvarné výrazové prostředky 	<p>ŘV</p> <p>SV</p>

Očekávané výstupy 7. -10. ročníku

- 3.1 uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby
 3.2 uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy
 3.3 při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ
 3.4 hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele

VII.- VIII. ročník

<p>OVO 3.1, 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičuje dílčí dovednosti - podle svých schopností používá základní výtvarné techniky, s pomocí a kontrolou pracuje novými technikami podle odlišných postupů - podle svých schopností pracuje uvědoměle, zobrazuje realitu, tvoří abstraktní práce, dekorační práce, uplatňuje tvůrčí fantazii, experimentuje - podle svých schopností cíleně používá vhodné barvy, linie, tvary a objekty ve vlastní tvorbě, kombinuje je - podle svých schopností sdělí záměr, s pomocí pak vybere vhodné prostředky a postupy - s pomocí (popř. vzorem) dodržuje proporce lidské postavy - s kontrolou vhodně rozčlení plochu - prohlubuje znalosti o materiálech, se kterými pracuje - navyšuje míru samostatnosti při práci - s kontrolou dodržuje pracovní postupy a zásady hygieny a bezpečnosti při práci - 	<ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti při výtvarné práci - přiměřené a dostupné výtvarné techniky - výtvarná tvorba – konkrétní i abstraktní podle vzoru i bez něj - dekorativní práce - výtvarné hry, artefietika - nacvičené výtvarné techniky a postupy - netradiční techniky - výtvarné výrazové prostředky (vyhledat, vybrat) - figurální kresba - rozvržení zobrazení na ploše - dostupné výtvarné materiály - samostatné úlohy, příprava a úklid místa - zásady hygieny a bezpečnosti při práci 	<p>PV Psaní SV Počty ŘV</p>
<p>OVO 3.3, 3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává další uměleckou tvorbu, podle svých schopností vyjadřuje dojem z předložených děl, komentuje obsah díla, porovnává - na dílech ukáže výrazové prostředky, seznámí se s technikou - využívá pro inspiraci k vlastní činnosti, vyhledává podobné prvky a prostředky, uplatňuje též vlastní představy - vyjádří pocity z vlastní tvorby, okomentuje obsah, popíše výrazové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - hodnocení umělecké tvorby, vyjádření pocitu z jejího vnímání - výrazové prostředky, obsah díla - lidová tvorba, tvorba pro děti, užité umění - vlastní tvorba – samostatná volba námětu v návaznosti na zkušenosti s předloženými výtvarnými díly - hodnocení vlastní tvorby, vyjádření pocitu z jejího vnímání - prezentace výrobků 	<p>ŘV SV</p> <p>PV</p>

IX. – X. ročník

<p>OVO 3.1, 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje samostatně s využitím různých výtvarných technik, stále zdokonaluje dílčí dovednosti - podle svých schopností pracuje uvědoměle, zobrazuje realitu, tvoří abstraktní práce, dekorační práce, uplatňuje tvůrčí fantazii, experimentuje; - podle svých schopností cíleně používá vhodné barvy, linie, tvary a objekty ve vlastní tvorbě, obměňuje techniku, uplatňuje v nových námětech, tvoří nové kombinace - před započatím činnosti sdělí záměr, s kontrolou vybere vhodné prostředky a postupy - s kontrolou, pomocnými prvky dodržuje proporce lidské postavy - vhodně rozčlení plochu - prohlubuje znalosti o materiálech, se kterými pracuje, upevňuje jejich názvy - navyšuje míru samostatnosti při práci - upevňuje stereotypy - pracovní postupy a zásady hygieny a bezpečnosti při práci 	<ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti při výtvarné práci - přiměřené a dostupné výtvarné techniky - výtvarná tvorba – konkrétní i abstraktní podle vzoru i bez něj - dekorativní práce - výtvarné hry, artefietika - výtvarné techniky a postupy - výtvarné výrazové prostředky (vyhledat, vybrat) - figurální kresba - rozvržení zobrazení na ploše - dostupné výtvarné materiály - samostatné úlohy, příprava a úklid místa - zásady hygieny a bezpečnosti při práci 	<p>PV Psaní SV Počty ŘV</p>
<p>OVO 3.3, 3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává další uměleckou tvorbu, podle svých schopností vyjadřuje dojem z předložených děl, komentuje obsah díla, porovnává - vyjadřuje se k užitému umění, k úpravě svého okolí; zapojí se do estetických změn - na dílech ukáže výrazové prostředky, seznámí se s technikou - využívá pro inspiraci k vlastní činnosti, vyhledává podobné prvky a prostředky, uplatňuje též vlastní představy - vyjádří pocity z vlastní tvorby, okomentuje obsah, popíše výrazové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - hodnocení umělecké tvorby, vyjádření pocitu z jejího vnímání - užité umění - škola a její okolí, příroda - výrazové prostředky, obsah díla - lidová tvorba, tvorba pro děti, užité umění - vlastní tvorba – samostatná volba námětu v návaznosti na zkušenosti s předloženými výtvarnými díly - hodnocení vlastní tvorby, vyjádření pocitu z jejího vnímání - prezentace výrobků 	<p>ŘV SV PV</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** – vzdělávací obory **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta **Zdravotní tělesná výchova**.

Vzdělávací obor Tělesná výchova umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Žáci se učí zvládnout organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění pohybové činnosti v různých prostředích. Důležitou součástí je nejen rozvoj pohybových dovedností a schopností, ale také korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné Tělesné výchově, či Zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jsou v hodinách zařazována preventivně u všech žáků, nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem škola současně nabízí Zdravotní tělesnou výchovu (ZdrTV) jako alternativu Tělesné výchovy, jejímž cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků. Do ZdrTV jsou žáci zařazováni na doporučení lékaře.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu – v 1. – 10. ročníku 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve školní tělocvičně vybavené běžným tělocvičným náradím a náčiním a nadstandardně i rehabilitačními pomůckami. Mimo tělocvičny má škola i místnost pro individuální zdravotní tělesnou výchovu, vlastní vodoléčbu vybavenou dvěma masážními vanami a snoezelen pro multismyslovou stimulaci, či relaxaci.

Předmět vyučují mimo jiné i fyzioterapeuti, při výuce žáky dělí do skupin a pracují s nimi individuálně podle typu a míry jejich zdravotního oslabení.

Začlenění průřezových témat do výuky

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

1.2 Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo

realizace: cvičení obratnosti, rytmizovaná cvičení, rytmizovaná chůze, základní taneční krok, koordinační cvičení, kondiční cvičení, sebeobsluha, cvičení zaměřená na správné držení těla

1.3 Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebeovládání, organizace vlastního času

realizace: poznání vlastních limitů, snaha se posouvat, zařazení sportu ve volném čase

1.4 Psychohygienu – dovednosti zvládnání stresových situací (uvolnění, relaxace)

realizace: relaxační cvičení, strečink

Environmentální výchova

2.4 Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

realizace: vycházky do okolí, cvičení v přírodě s přírodními prvky jako netradičním náčiním, turistika, chování v přírodě.

Všechny tematické okruhy jsou naplňovány v průběhu celého roku ve všech ročnících a postupně spirálově rozšiřovány.

Výchovné a vzdělávací strategie – cílové zaměření vyučovacího předmětu

Klíčové kompetence komunikativní

- TV má pravidelný řád, využíváme nacvičené, opakovaně používané povely, signály, gesta pro nácvik a osvojení nových dovedností a činností, seznamujeme se základy odborné terminologie

Klíčové kompetence sociální a personální

- pohybovou výchovu provádíme ve skupinách, vedeme k pomoci a ke spolupráci
- při sportovních a pohybových hrách a soutěžích procvičujeme hru v týmu, spolupráci, prožívání společného úspěchu i neúspěchu

Klíčové kompetence občanské

- důsledně dbáme na dodržování a respektování pravidel her a utkání,
- dbáme na soutěžení v duchu fair play

Klíčové kompetence pracovní

- při přípravě na TV hodinu rozvíjíme sebeobslužné činnosti
- nacvičujeme a upevňujeme správné a bezpečné používání tělovýchovného náčiní a náradí, dodržování čistoty a pořádku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1.období	
OVO 1.1	Mít kladný postoj k pohybovým aktivitám
OVO 1.2	Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
OVO 1.3	Reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
OVO 1.4	Mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
OVO 1.5	Dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
Očekávané výstupy – 2.období	
OVO 2.1	Zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla
OVO 2.2	Podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením
OVO 2.3	Rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
OVO 2.4	Rozumět základním termínům tělocvičené terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
OVO 2.5	Zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti
OVO 2.6	Využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích
OVO 2.7	Uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

Zdravotní tělesná výchova	
Očekávané výstupy – 1.období	
OVO 6.1	Uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech
OVO 6.2	Zaujímat správné základní cvičební polohy
OVO 6.3	Zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Zdravotní tělesná výchova	
Očekávané výstupy – 2.období	
OVO 7.1	Zvládat základní techniku speciálních cvičení; korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele

I – III. Ročník

OVO 1.1	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si pohyb vlastního těla při chůzi, při běhu, při různých hrách. - Vnímání prospěšnosti pohybu samotného (jako takového) 	<p>Chůze – v zástupu a ve dvojicích. Běh – v zástupu a do kruhu. Jednoduché hry a tanečky Spontánní pohybové činnosti a hry</p>	HV
OVO 1.2	<ul style="list-style-type: none"> - Vnímá a osvojí si pravidelnost pohybu při hodinách TV. - Rozvíjí tělesnou zdatnost, pohybové dovednosti. - Přípravuje organismus na pohybovou činnost a uklidnění po zátěži podle pokynů učitele 	<p>Organizace při hodině TV Příprava organismu před pohybovou činností : Běh a chůze, poskoky Dechová cvičení Správné držení těla Kondiční cvičení</p>	ŘV
OVO 1.3	<ul style="list-style-type: none"> - Reaguje na základní pohyby, signály, náznaky a gesta učitele - Provádí základní tělocvičné postoje, polohy, obraty, nástupy - Provádí průpravná koordinační, relaxační cvičení, dechová cvičení 	<p>Komunikace v TV, smluvené povely a signály Chůze daným směrem po čáře v zástupu Rytmická chůze Základy atletiky : Přeskokování Překážkový běh nízký start Pohybové hry cvičení s míčem – házení, chytání</p>	ŘV HV
OVO 1.4	<ul style="list-style-type: none"> - Rozezná základní pohybové činnosti a dovednosti (postoje, polohy) - Provádí podle pokynů : chůze, běh, sed, leh, předklon, záklon, pohyby paží... - Nacvičuje orientaci v prostoru – vpravo, vlevo, vpřed, vzad 	<p>Základy gymnastiky Průpravná cvičení Cvičení s náčiním, cvičení na nářadí</p>	VU ŘV Počty
OVO 1.5	<ul style="list-style-type: none"> - Dodržuje pravidla bezpečného chování v hodinách TV - Dodržuje zásady hygieny - Samostatně se převléká do cvičebního úboru - Chová se ohleduplně ke spolužákům, dodržuje bezpečnost při cvičení v přírodě 	<p>Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí Sebeobsluha</p> <p>Chůze v terénu Kondiční cvičení Improvizované orientační cvičení</p>	VU PV

IV. – VI. ročník

OVO 2.1	<ul style="list-style-type: none"> - Provádí kondiční cvičení - Hraje pohybové hry, hry s různým zaměřením, využití různého náčiní, hry napodobivé, usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti a správného držení těla 	<p>Kondiční cvičení Pohybové hry : Hra na honěnou, hra s míčem, s obručí Napodobivé hry : Napodobování chůze různých zvířat (kočička, žába, čáp) turistika</p>	ŘV VU
OVO 2.2	<ul style="list-style-type: none"> - Provádí doporučená korektivní cvičení podle pokynů, pod dohledem - Podle pohybu uplatňuje vlastní pohybový režim s ohledem na vlastní zdravotní oslabení - Zvládá základy gymnastiky, průpravná cvičení; cvičení s náčiním a na vybraném nářadí 	<p>Správné držení těla Protahování svalových skupin při příslušném zkrácení Koordinační, kompenzační korektivní cvičení Základy gymnastiky: průpravná gymnastická cvičení (vzpor dřepmo, sed roznožný, kolébka,</p>	VU

	<ul style="list-style-type: none"> - Zvládá rytmická cvičení vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchých pohybů s hudbou, jednoduché tanečky 	poskoky, poskoky snožmo, válení sudů, rovnovážné postoje na jedné noze). Rytmická cvičení	HV
OVO 2.3	<ul style="list-style-type: none"> - Zvládá podle svých pohybových možností základy atletiky, základy sport. her, průpravné hry, základní manipulace s náčiním 	Základy atletiky – průpravná cvičení - správné držení těla při chůzi, pohyb paží během chůze, chůze daným směrem, chůze po čáře, překračování nízkých překážek, nácvik rytmické chůze, běh, nácvik výběhu na smluvený signál, zvedání nohou při běhu, ohýbání kolenou při běhu, běh v zástupu, po celé ploše, skoky – snožmo, na jedné i druhé noze, poskoky z místa, seskoky z výše 10 cm. Honičky, závodivé hry, běh na krátké vzdálenosti, vytrvalostní běh Skok do dálky, hod míčkem	HV ŘV
OVO 2.4	<ul style="list-style-type: none"> - Reaguje na pokyny a povely učitele - Rozumí používané terminologii 	Komunikace v TV Smluvené povely a signály Jednoduchá pravidla sportovních her, organizace her a zahájení – ukončení Sportovní jednání a chování	ŘV VU
OVO 2.5	<ul style="list-style-type: none"> - Zvládá podle pokynů přípravu organismu na cvičení, zklidnění organismu po cvičení - Rozpozná rozdíl pohybu a relaxace, navození pocitu relaxace - Provádí cviky na odstranění únavy - S pomocí sestaví jednoduchou rozcvičku 	Přípravná cvičení: zahřátí organismu, protahovací cvičení Uklidnění organismu, relaxace Kondiční rozběhy, kond. rozcvička, dechová cvičení a relaxační cvičení	HV
OVO 2.6	<ul style="list-style-type: none"> - Využívá pohybové dovednosti při hrách a soutěžích - Hry s míčem 	Pohybové a sportovní hry Hry s míčem - nácvik chytání míče koulejšího se po zemi, po mírné šikmé ploše, nácvik chytání letícího míče, házení míče na terč, různé druhy hodů, různé druhy míčů Základy míčových her, jednoduchá pravidla, kolektivní hry Hry v terénu, běh, honičky, kondiční cvičení	VU
OVO 2.7	<ul style="list-style-type: none"> - Turistika a pobyt v přírodě, chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu - Zásady pobytu ve vodním prostředí a při plavání - Pobyt v zimní přírodě; hry na sněhu a na ledě; základní techniky pohybu a jízdy na saních, a bobech; bezpečnost - Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady při cvičení, provádí zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti - Dodržuje čistotu v tělocvičně - Vhodně se převléká na tělocvičné aktivity 	Turistika, pohyb v přírodě, pohyb v terénu, ochrana přírody Hry na sněhu a na ledě Netradiční sporty (létající talíř, kromet...) Hygiena a bezpečnost při cvičení sebeobsluha	VU VU VU PV

I. – VI. Ročník

Zdravotní tělesná výchova

OVO 6.1	<ul style="list-style-type: none"> - Zaujme správné držení těla - Posoudí správné držení těla spolužáka - Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti – návaznost na obsah TV 	Zásady správného držení těla, vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV Cvičení zaměřená na rozvoj pohybového režimu při různých činnostech při hodinách TV a ZdrTV	
OVO 6.2	<ul style="list-style-type: none"> - Zaujme správné cvičební polohy dle pokynů učitele a správně je pojmenuje - Napodobí předvedenou cvičební polohu 	Základní cvičební polohy ve stoji a v leže, v běhu a napodobovací činnosti	ŘV
OVO 6.3	<ul style="list-style-type: none"> - Provádí speciální cvičení pod vedením učitele - Popíše své pocity při cvičení - Provádí posílení oslabených svalových skupin 	Speciální cvičení dle druhu jednotlivého oslabení	ŘV
OVO 7.1	<ul style="list-style-type: none"> - Pod dohledem učitele si osvojuje základní techniku speciálního cvičení - Dokáže korigovat správné držení těla při pohledu do zrcadla - Reaguje na pokyny učitele - Popíše své pocity při cvičení, ukáže na těle místo, kde cítí tlak, úlevu, bolest... - Speciální cv.sk.A- oslabení podpůrně-pohybového systému - Spec.cv.sk.B- oslabení vnitřních orgánů - Spec.cv.sk.C- oslabení nervových a smyslových fcí (neuropsych.onem, oslab.zraku,sluchu) 	<p>Speciální cvičení podle druhu oslabení</p> <p>Kondiční cvičení, posilovací cvičení, uvolňovací cvičení</p> <p>Relaxační cvičení – celková a lokální</p> <p>Dechová cvičení – správný dechový stereotyp</p> <p>Cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šijových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen; zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech; spinální cvičení; posílení oslabených svalů šijových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu</p> <p>Protažení a posílení svalstva – viz skupina A; rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu; rovnovážná a koordinační cvičení</p> <p>Vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz skupina A; vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému; rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; orientaci v prostoru; zrakovou lokalizaci; u neuropsych. onem. je třeba omezení zvažovat individuálně</p>	<p>HV</p> <p>HV</p> <p>ŘV</p> <p>HV</p> <p>VU</p>

2. stupeň

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy

- OVO 3.1** Usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností
- OVO 3.2** Cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení
- OVO 3.3** Využívat základní kompenzačním a relaxační techniky
- OVO 3.4** Uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- OVO 3.5** Znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy

- OVO 4.1** Zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- OVO 4.2** Snažit se o co nejspřávnější provedení pohybové činnosti

Činnosti ovlivňující pohybové učení

Očekávané výstupy

- OVO 5.1** Dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách
- OVO 5.2** Sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony

Zdravotní tělesná výchova

Očekávané výstupy

- OVO 8.1** Mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení
- OVO 8.2** Zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení

VII. – X. ročník

OVO 3.1	<ul style="list-style-type: none"> - Zlepšuje a zdokonaluje své pohybové schopnosti a dovednosti - Rozvíjí rychlostní, vytrvalostní a kondiční schopnosti - Dodržuje správné držení těla 	<p>Rozvoj rychlostních a vytrvalostních schopností: Chůze v daném rytmu, v zástupu ve dvojicích a v řadě. Chůze na místě a vzad Běhy na krátké vzdálenosti Rozvoj koordinačních a silových schopností Změny směru běhu Přeskoky přes nízkou překážku Poskoky na místě Poskoky z místa daným směrem Skok do dálky z místa Lezení podlézání, přelézání překážek Výstup po šikmé ploše házení míčem, chytání, hod do dálky do výšky, na cíl chytání míče odraženého od země prohazování obručí stoj na jedné noze – na druhé poskoky po jedné – druhé noze</p>	HV Počty VU
OVO 3.2	<ul style="list-style-type: none"> - Samostatně se připravuje na cvičení - Převléká se do cvičebního úboru - Chápe význam zahřátí organismu před cvičením - Vede samostatně rozcvičku - Zvládá nástup a ukončení cvičení - Zdokonaluje provádění pravidelně opakovaných relaxačních cvičení 	<p>Nástup a sebeobsluha</p> <p>Běh, nácviky běhu pro zahřátí</p> <p>Rozcvička, dechové cvičení, relaxační cvičení Autogenní trénink</p>	PV VU HV
OVO 3.3	<ul style="list-style-type: none"> - Uvědomí si jednotlivé části těla - Zvládne uvědomělý pohyb končetin i se zavřenými očima - Zvládá pohybovou koordinaci - Relaxační techniky 	<p>Kondiční cvičení – rozcvička Jednoduché tanečky, volný běh kolem předmětů (stavebnice, kuželky) Koncentrační a postřehová cvičení cvičení Dechová a relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla zdravotně zaměřená cvičení</p>	VU HV HV
OVO 3.4	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpozná drobná nebezpečí při turistice a na procházce - Převléká se vhodně na turistiku, - Dodržuje zásady vhodného chování jako účastník silničního provozu 	<p>Turistika a zásady při pohybu v přírodě</p> <p>Nácvik oblékání a obouvání Chůze vpravo vlevo Chůze ve dvojicích v zástupu</p>	VU PV VU Počty
OVO 3.5	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpozná drobné poranění a úraz - Rozpozná nevolnost - Pomůže ošetřit spolužáka - Požádá o pomoc učitele ev. kolemdoucího - Použije mobilní telefon 	<p>Nácvik ošetřování drobných poranění, obvazování končetin, hlavy Zásady první pomoci Přivolání pomoci, krizové linky</p>	VU

OVO 4.1	- Provádí pohybové hry různého zaměření s netradičními pomůckami	Gymnastika : Cvičení – s obručí, s kuželkami, s padákem, se stuhou	VU
	- Provádí jednoduché gymnastické cviky	Cvičení na žíněnce, Posilovací cviky, Visy na žebřinách	
	- Zvládá jednoduché atrtistické disciplíny	Lezení na žebřiny. Chůze po lavičce i s obratem	
	- Provádí rytmická cvičení i s hudebním doprovodem	Změny postojů a poloh, Rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou : Rytmizovaná chůze	HV
	- Zvládá základy atletiky	Střídání běh – chůze Nácvik přísunného kroku stranou Nácvik tanečních kroků	VU
	- Zvládá základy sportovních her	Atletika : Starty – běhy v terénu Skoky do dálky a z místa Hod míčkem, granátem, vrh koulí, Sportovní hry (s upravenými pravidly) :	
	- Má vytrvalostní schopnosti pro absolvování turistiky v terénu (míra obtížnosti podle žákovo zdravotních možností)	Základy fotbalu, košíkové a házené Pohybové hry : Hra na třetího Turistika a pobyt v přírodě Pohyb v přírodě a orientace v terénu Ochrana přírody	ŘV Počty VU
- Zvládá jednoduché zimní aktivity			
- Je seznámen se zásadami pobytu ve vodním prostředí a při plavání	Jízda na sáňkách a bobech Pohyb na sněhu Klouzání po ledu	VU VU	
OVO 4.2	- Snaží se cvičení provádět co nejpřesněji	Cviky protahovací, posilovací, dechové a koordinační cvičení	HV
	- Rozezná rozdíl mezi lepším a horším provedením cviku	Posouzení kvality cvičení, nápodoba, korekce	
OVO 5.1	- Rozumí základnímu tělocvičnému názvosloví a rozpozná smluvené povely	Komunikace při TV Základy odborné terminologie	VU ŘV
	- Dodržuje dohodnuté postupy při sportovních a kolektivních hrách, zastává určitou pozici ve hře (brankář, střelec...)	Pravidla soutěží a her Významné sportovní soutěže (OH, MS...)	VU
OVO 5.2	- Vyhodnotí sledované prvky sportovní činnosti	Chování při sportu Pravidla soutěží a her	VU
	- Sleduje výkony spolužáků	Porovnání sportovních výkonů	
	- Dodržuje pravidla soutěží a sportovních her		

Zdravotní tělesná výchova

OVO 8.1	<ul style="list-style-type: none"> - Dlouhodobě vytrvale provádí speciální cvičení pro své oslabení pod vedením učitele - Cíleně usiluje o zlepšení svého zdravotního stavu 	Speciální cvičení - pro jednotlivé typy zdravotního oslabení, je shodný pro 1. i 2. stupeň, učivo tohoto tématu je uvedeno na 1. stupni a je využitelné i pro 2. stupeň	
OVO 8.2	<ul style="list-style-type: none"> - Zařazuje pravidelné cvičení do denního režimu - Soustředí se na optimální provedení cviku, jeho zdokonalení - Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti – návaznost na obsah TV 	Speciální cvičení Posilovací cvičení horních a dolních končetin Protahovací cviky trupového svalstva Uvolňovací cvičení Koordinační a relaxační cvičení Základní terminologie Denní režim z pohledu zdravotního oslabení	VU

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět **Pracovní výchova** vychází ze vzdělávacího oboru „Člověk a svět práce“, který je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením. Pracovní činnosti rozvíjejí motorické schopnosti a dovednosti žáků a zároveň vedou k získávání základních pracovních dovedností a návyků, k používání vhodných nástrojů a nářadí. Pracovní činnosti současně napomáhají k rozvoji komunikačních dovedností a k získání potřebné sebedůvěry.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní výchova obsahují konkretizované výstupy a učivo ze všech tématických oblastí „Člověk a svět práce“ RVP ZŠS - SMP. Předmět Pracovní výchova je realizován ve všech ročnících.

Časové vymezení

Předmět je vyučován v 1.- 3. roč. 3 hodiny týdně, ve 4.- 6. roč. 4 hodiny týdně, v 7.- 8. roč. 5 hodin týdně a v 9.- 10. roč. 6 hodin týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá z převážné části přímo ve třídách, nebo v odborných učebnách školy – kovodílna, keramická dílna. Nácvik úklidových prací provádíme s využitím běžných úklidových prostředků a náčiní v prostorách školy a v jejím okolí. Pro výuku přípravy stravy a stolování je škola vybavena cvičnou kuchyní. Škola nevlastní pozemek pro provádění pěstitelských prací. Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu PV ve stejném rozsahu pro chlapce a dívky. Při hodinách PV dochází ke spojení žáků z několika ročníků v jednu vyučovací hodinu.

Začlenění průřezových témat do výuky

Většina témat jsou naplňována ve výuce v průběhu celého roku ve všech uvedených ročnících.

Osobnostní a sociální výchova

- 1.2. Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
realizace : práce podle předlohy, návodu, s využitím různých druhů materiálů, demontážní a montážní práce
- 1.3. Sebepoznání a sebepojetí**- já jako zdroj informací o sobě, druhí, jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje vztahy k druhým lidem
realizace : individuální výběr činnosti, rozdělení práce ve skupině, zhodnocení výsledku
- 1.8. Spolupráce a soutěživost**- rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci, rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci
realizace : práce ve dvojicích, ve skupině, hodnocení a sebehodnocení

Výchovné a vzdělávací strategie k naplnění a rozvíjejí klíčových kompetencí žáka

Klíčové kompetence k učení

- ve vhodných úlohách využíváme před začátkem práce zhotovené vzory, návody pro vizualizaci a názor, procesní schémata, rozfázování jednotlivých kroků

Klíčové kompetence k řešení problému

- rozvíjíme práci s chybou – její přijetí po upozornění, samostatné nalezení chyby, její oprava, procvičování a upevňování správného řešení, využití tohoto nacvičeného modelu v jiných situacích

Klíčové kompetence komunikativní

- komunikujeme s žáky podle jejich individuální komunikační úrovně a schopností
- nacvičujeme pojmy spojené s pracovní činností (slově nebo formou AAK)
- umožňujeme výběr různých pracovních činností, nebo materiálů formou verbální i neverbální komunikace a tím podporujeme žáky k vyjádření souhlasu a nesouhlasu

Klíčové kompetence sociální a personální

- nacvičujeme práci v týmech, vedeme je k pomoci ostatním, k respektování odlišného názoru
- nacvičené sociální dovednosti využíváme při práci v terénu

Klíčové kompetence občanské

- na vhodných konkrétních příkladech seznamujeme žáky s významem pracovních činností člověka ve společnosti, zaměstnání
- zadáváme žákům drobné povinnosti vedeme je k tomu, že je to jejich zodpovědnost
- v rámci hodin Pracovní výchovy třídíme odpad a následně se také staráme o jeho vynesení, či vyvezení pomocí ručních vozíků do příslušných kontejnerů ve městě

Klíčové kompetence pracovní

- soustředíme se na nacvičení a upevnění stereotypů souvisejících s každodenními sebeobslužnými činnostmi
- při hodinách Pracovní výchovy se soustředíme v maximální míře na pravidelnou spolupráci při přípravě materiálu a pomůcek a jejich úklidu
- ve zvýšené míře a důsledně vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce při pracovních činnostech.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu I. stupeň

SEBEOBSLUHA

Očekávané výstupy – 1. období

- 1.1 zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- 1.2 zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání
- 1.3 udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí

Očekávané výstupy – 2. období

- 1.4 pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci
- 1.5 zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi
- 1.6 udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

- 2.1 třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev
- 2.2 zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- 2.3 vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 2.4 pracovat podle slovního návodu

Očekávané výstupy – 2. období

- 2.5 pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů
- 2.6 využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- 2.7 volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- 2.8 udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy – 1. období

- 3.1 zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

- 3.2 provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- 3.3 pracovat podle slovního návodu, předlohy
- 3.4 spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty
- 3.5 udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

- 4.1 provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- 4.2 pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě
- 4.3 používat lehké zahradní náčiní

Očekávané výstupy – 2. období

- 4.4 znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin
- 4.5 ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny
- 4.6 volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- 4.7 vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách
- 4.8 dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

- 5.1 upravit stůl pro jednoduché stolování
- 5.2 připravit jednoduchý pokrm
- 5.3 chovat se vhodně při stolování
- 5.4 orientovat se v základním vybavení kuchyně

5.5 zvládat drobné úklidové práce

Očekávané výstupy – 2. období

- 5.6 znát základní vybavení kuchyně
- 5.7 připravit jednoduché pohoštění
- 5.8 uplatňovat zásady správné výživy
- 5.9 dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- 5.10 zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji
- 5.11 vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě
- 5.12 udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti

I - III. ročník

<p>SEBEOBSLUHA OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod dohledem zvládá základní úkony osobní hygieny - pod dohledem používá kartáček na zuby a hřeben - po upozornění používá kapesník - s kontrolou se obslouží na WC včetně následné hygieny - při stravování dodrží po upozornění základní pravidla při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky mytí obličeje a rukou, používání mýdla a ručníku, čištění zubů, česání - používání kapesníku - používání WC - stolování, stravování 	
<p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - na modelu nacvičuje svlékání, oblékání, zapínání knoflíků, rozepínání zipu a zavazování tkaniček - s dopomocí si oblékne i svlékne oděv i obuv, zapne knoflíky, zaváže tkaničky - pod dohledem si uloží oblečení a obuv na určené místo 	<ul style="list-style-type: none"> - procvičování jemné motoriky, základní dovednosti pro sebeobslužné činnosti - nácvik oblékání a obouvání - ukládání oděvů a obuvi 	
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod dohledem ukládá po každé činnosti své osobní věci, hračky i pomůcky na místo tomu určené - po každé činnosti provádí úklid pracovního místa (mytí lavice, sběr odstřížků a zbytků materiálu) - podílí se na další péči o své okolí (zalévání květin ve třídě, zametání, mytí tabule, výzdoba třídy) 	<ul style="list-style-type: none"> - ukládání osobních věcí a pomůcek - úklid pracovního místa a třídy - péče o estetické prostředí ve třídě 	

<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná několik druhů drobného materiálu - třídí a ukládá jednotlivé druhy drobné materiály - dle druhu materiálu, velikosti, tvaru a barvy - ukládá tříděný materiál do různých druhů krabic, misek... 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišení druhů materiálu - třídění drobného materiálu - různý systém uložení 	SV
<p>OVO 2.2, 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a rozliší používané nástroje a materiály - pod vedením s pomocí drobný materiál různě upravuje, ohýbá, stříhá, lisuje, spojuje, propichuje, navléká - pod vedením modelovací hmotu hněte, mačká, válí, koulí, vytahuje, stlačuje, uštipuje; vytváří základní tvary – kuličky válečky, placičky, hada; za pomoci učitele vytváří výrobky složené z těchto tvarů - pod vedením s názorem vytváří jednoduché výrobky složené z různých materiálů a jejich kombinací 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní nástroje druhy materiálů - základní dovednosti při práci s drobným materiálem - práce s modelovací hmotou - práce s papírem 	ŘV

<p>OVO 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - z několika předložených pracovních materiálů, dle slovního návodu samostatně vybere příslušný mat. k práci, vhodnou pracovní pomůcku - samostatně, nebo s dopomocí učitele pracuje podle vizualizovaných jednoduchých pracovních postupů spojených se slovním vedením učitele 	<ul style="list-style-type: none"> - pokyny učitele – výběr materiálu a pomůcek - organizace práce - práce dle návodu - základní pojmy spojené s pracovním vedením 	<p>ŘV</p>
--	--	-----------

<p>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ OVO 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - staví jednoduché útvary podle vlastní volby ze stavebnic z různých materiálů - manipuluje s drobnými tvary - nacvičuje otáčivý pohyb rukou - při činnostech rozvíjejících jemnou motoriku nacvičuje práci s různými nástroji - ukládá předměty do různých krabic a košíků 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavy z různých materiálů podle vlastní volby - stavebnice, mozaiky, korálky - otevírání a zavírání lepidla, lahve... - práce s tkanicí, kleštičkami na cukr, pinzetou, párátkem.... - ukládání – organizéry, misky s přihrádkami, kapsáře... 	<p>VV</p>
--	---	-----------

<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE OVO 4.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - při vycházce aktivně a soustředěně sleduje přírodu a její změny vzhledem k počasí a ročnímu období - s kontrolou přizpůsobí své oblečení aktuálnímu počasí v ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> - kalendář přírody - tabulka počasí - oblékání s ohledem na roční období 	<p>VU</p>
<p>OVO 4.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod vedením provádí péči o pokojové květiny - s dopomocí rozmnožuje pokojové rostliny - pod vedením pěstuje rostliny vyšetě ze semen v místnosti - s pomocí popíše změny během vegetace u pokojových i venkovních rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o rostliny: zalévání, hnojení, přesazování, omývání listů, umývání misek, odstraňování odumřelých částí - množení rostlin - rozdíl pokojových a venkovních rostlin, jejich proměna během vegetace 	<p>VU</p>
<p>OVO 4.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná jednoduché zahradní náčiní - vyhodnotí způsob jeho použití - za pomoci lehkého zahradního náčiní ošetřuje rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> - zahradní náčiní a jeho použití - zásady práce se zahradním náčiním - základní dovednosti pro práci na zahradě 	<p>VU</p>

<p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI OVO 5.1, 5.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná základní vybavení pro stolování, zná názvy nejběžnějších předmětů a jejich používání - nejprve s dopomocí, později samostatně s vizualizací nacvičuje jednoduché prostření stolu 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení pro stolování - příprava a prostírání stolu (talíře, příbory, hrnek, ubrousky a jejich umístění) 	<p>VU</p>
<p>OVO 5.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje základní dovednosti pro přípravu pokrmu - podle svých schopností připravuje jednoduchý pokrm 	<ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti pro práci v kuchyni: omývání, krájení, mazání, míchání, nalévání - příprava pokrmu – saláty, pomazánky, jednohubky 	<p>VU</p>

OVO 5.3 <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základech chování při stolování - dodržuje hygienu rukou - v rámci svých možností se snaží udržet čistotu svého oblečení, a stolu - čeká až obdrží vlastní porci, jí v přiměřeném tempu 	<ul style="list-style-type: none"> - základy stolování: popřát dobrou chuť, omezovat srkání, mlaskání - otírání rukou a úst do ubrousku - pravidla chování při stolování 	VU
OVO 5.5 <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí provádí drobné a základní úklidové práce - pod dohledem udržuje čistotu a pořádek ve třídě i v jídelně, s dopomocí myje lavice, stoly - pozná základní úklidové náčiní, spotřebiče, prostředky a jejich použití - s dopomocí utírá prach, vysává, zametá 	<ul style="list-style-type: none"> - drobné domácí práce - čisté prostředí - úklidové prostředky, náčiní, spotřebiče - úklidové práce 	VU

IV.- VI. ročník

SEBEOBSLUHA		
OVO 1. 4 <ul style="list-style-type: none"> - samostatně zvládá základní úkony osobní hygieny - pod dohledem zvládá hygienu celého těla - po upozornění používá kapesník - s kontrolou se obslouží na WC včetně následné hygieny - při stravování dodrží po upozornění základní pravidla při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky mytí obličeje a rukou, používání mýdla a ručnicku, čištění zubů, česání - sprchování, osušení těla - používání kapesníku - používání WC - stolování, stravování 	
OVO 1. 5 <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje a automatizuje sebeobslužné dovednosti - pod dohledem si oblékne i svlékne oděv i obuv, zapne knoflíky, s dopomocí zaváže tkaničky, upraví se - pečuje o svůj oděv, v rámci svých možností čistí oděv i obuv 	<ul style="list-style-type: none"> - procvičování jemné motoriky, základní dovednosti pro sebeobslužné činnosti - procvičování oblékání a obouvání - ukládání oděvů a obuvi - čisté a špinavé - čištění oděvu, mytí obuvi 	
OVO 1. 6 <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vlastní pomůcky, rozliší osobní věci od ostatních pomůcek - s kontrolou ukládá své osobní věci, hračky i společné pomůcky na místo tomu určené - po každé činnosti provádí úklid pracovního místa - podílí se na další péči o své okolí 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišení osobních věcí a pomůcek od ostatních - ukládání osobních věcí a společných pomůcek - úklid pracovního místa a třídy - péče o estetické prostředí ve třídě 	

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
OVO 2.5, 2.7 <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s různými formami názoru a vedení při pracovní činnosti, s jejich kombinací - využívá případné podpůrné pomůcky - podle zadaných instrukcí zvolí správný materiál a vhodnou pracovní pomůcku, volí správnou techniku zpracování - s dopomocí a kontrolou pracuje podle vizualizovaných jednoduchých pracovních postupů spojených se slovním vedením učitele - s dopomocí s vhodným názorem vytváří jednoduché výrobky složené z různých materiálů a jejich kombinací 	<ul style="list-style-type: none"> - reálná předloha, kreslený plánec, procesní schéma, slovní vedení - šablona, upravené nůžky - druhy materiálu, pracovní pomůcky, technické způsoby zpracování materiálu - práce podle návodu, s vedením - organizace práce - vytváření jednoduchých výrobků 	ŘV

OVO 2.6 <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se se základními znaky lidových tradic - vyrobí jednoduché výrobky spojené s lidovou tradicí – volí vlastní dekoraci - z předložených možností volí podle vlastního výběru, doplňuje podle vlastní fantazie - v přírodě nasbírá přírodní materiál podle svého výběru a vytvoří z něj libovolný výrobek 	<ul style="list-style-type: none"> - lidové tradice - tvorba výrobků vycházejících z lidových tradic a jejich dekorace (velikonoční vejce, vánoční stromek, svícen...) - výrobky spojené s vlastním výběrem, fantazií - výrobky z přírodnin – land art, koláž 	VU VV
OVO 2.8 <ul style="list-style-type: none"> - má přehled o uspořádání pracovní plochy - ukládá věci a pomůcky na stálé místo - seznámí se s ochrannými pracovními prostředky, podle potřeby je používá - soustředěně vyslechne pokyny před započítím činností, reaguje na upozornění učitele při práci 	<ul style="list-style-type: none"> - stálé místo pro nástroje, organizéry, přihrádky v úložných krabičkách.... - ochranné pracovní prostředky - zásady bezpečnosti při konkrétní činnosti 	ŘV
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ OVO 3.2, 3.4 <ul style="list-style-type: none"> - manipuluje samostatně s různými typy stavebnic; tvoří libovolné sestavy, demontuje a ukládá na své místo - pracuje s různým materiálem, spojuje jeho jednotlivé části i jejich kombinace správnými technickými postupy; tvoří z nich libovolné výtvořky 	<ul style="list-style-type: none"> - spontánní manipulace s různými typy stavebnic - základní dovednosti: skládání, navlékání, stříhání a lepení, šroubování, tvarování hmoty, navíjení a navazování, trhání, muchlání 	VV
OVO 3.3 <ul style="list-style-type: none"> - pracuje podle reálného vzoru, vizualizovaných jednoduchých pracovních postupů, plánek, podle slovního vedení učitelem - reaguje na pokyny učitele - s dopomocí s vhodným názorem vytváří jednoduché výrobky složené z různých materiálů a jejich kombinací 	<ul style="list-style-type: none"> - předloha, plánek, procesní schéma - slovní vedení učitele - pokyny učitele - práce podle návodu, s názorem 	Počty
OVO 3.5 <ul style="list-style-type: none"> - má přehled o uspořádání pracovní plochy - respektuje a udržuje rozřazení jednotlivých prvků stavebnice a dílů skládaček - soustředěně vyslechne pokyny před započítím činností, reaguje na upozornění učitele při práci 	<ul style="list-style-type: none"> - uspořádání dílů stavebnice a skládačky - zásady bezpečnosti při konkrétní činnosti 	Počty
PĚSTITELSKÉ PRÁCE OVO 4.4 <ul style="list-style-type: none"> - na základě sledování pokusů při pěstování rostlin s pomocí uvede základní podmínky života rostlin - rozliší pokojové a venkovní rostliny - s pomocí vizualizace se podílí na péči o rostliny - s dopomocí množí rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> - pokusy při pěstování rostlin: světlo, teplo, voda, vzduch - pokojové a venkovní rostliny - péče o rostliny - množení rostlin 	VU
OVO 4.5, 4.6 <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí provádí péči o pokojové květiny - s kontrolou vybírá správné zahradní náčiní pro daný úkon 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o rostliny: zalévání, hnojení, přesazování, omývání listů, umývání misek, odstraňování odumřelých částí, množení rostlin - zahradní náčiní, vhodné pomůcky 	VU
OVO 4.7 <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí obrázků rozpozná běžné léčivé a jedovaté rostliny; přiřadí obrázek a rostlinu - sleduje úpravu léčivých rostlin, seznámí se s jejím použitím - je seznámen s nebezpečím, které znamenají jedovaté rostliny, se symbolem označujícím jed, vyhledá je v atlasu 	<ul style="list-style-type: none"> - běžné léčivé a jedovaté rostliny - příprava čaje, pomazánky, masti - jedovaté rostliny - symbol jedu 	VU

<p>OVO 4.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní ochranné prostředky, s kontrolou je používá - pod dohledem používá správným způsobem zahradní náčiní - je seznámen se symboly na chemických přípravcích pro ošetřování rostlin; je veden k tomu, aby je nepoužíval bez dozoru - s pomocí obrázků pozná rostliny, které pálí, žahají, bodají; spáruje je se skutečnými rostlinami 	<ul style="list-style-type: none"> - rukavice, pracovní oděv, použití krému na ruce - zásady práce se zahradním náčiním - hnojiva, chemické prostředky - běžné žahavé a bodavé rostliny, rostliny s trny 	<p>VU</p>
--	--	-----------

<p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI</p>		
<p>OVO 5.6, 5.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečně se orientuje v základním vybavení kuchyně a v účelu jeho využití, pojmenuje základní vybavení a spotřebiče - s dopomocí a dohledem s nimi manipuluje - rozpozná symbol označující zdroje a spotřebiče elektriny, zná nebezpečí zásuvky; nemanipuluje s elektrospotřebiči 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení pro stolování a vaření - elektrospotřebiče - zásady zacházení s elektrospotřebiči - 	<p>VU</p>
<p>OVO 5.7, 5.10</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičuje a zlepšuje základní dovednosti pro práci v kuchyni - s dopomocí připravuje jednoduchý pokrm nebo nápoj; pracuje podle názoru – napodobuje, využívá procesní schémata, podporu učitele fázováním činnosti - s dopomocí a dohledem manipuluje s kuchyňským náčiním, dodržuje základní zásady – bezpečnostní i hygienické 	<ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti pro práci v kuchyni: omývání, krájení, mazání, míchání, nalévání - příprava pokrmu - využití podpory – vizualizace, slovní vedení, názor a nápodoba - manipulace s kuchyňským náčiním - základní hygienické a bezpečnostní zásady 	<p>VU</p>
<p>OVO 5.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní druhy potravin a nápojů a jejich názvy - seznamuje se se zásadami zdravé výživy - s obrazovou oporou třídí potraviny podle zásad zdravé výživy - vybere potraviny a nápoje, které nejsou vhodné pro děti 	<ul style="list-style-type: none"> - základní potraviny a nápoje - pyramida výživy - alkohol, omezené množství cukrovinek, dráždivá a kořeněná jídla 	<p>VU</p>
<p>OVO 5.9</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje základy chování při stolování - dodržuje hygienu rukou - v rámci svých možností udržuje čistotu svého oblečení, a stolu - čeká až obdrží vlastní porci, jí v přiměřeném tempu, omezí mluvení 	<ul style="list-style-type: none"> - základy stolování: popřát dobrou chuť, omezovat srkání, mlaskání - otírání rukou a úst do ubrousku - nahlášení nečistoty a nehody při jídle - pravidla chování při stolování 	<p>VU</p>
<p>OVO 5.11, 5.12</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve způsobech udržování pořádku doma i ve třídě, ve cvičné kuchyni, v jídelně... - danou činnost vykonává ve vhodném prostředí při práci používá ochranné prostředky - během práce udržuje místo v pořádku a v čistotě; po dokončení jej uklidí - dbá na osobní hygienu pro práci, pravidelně si myje ruce, používá ochranný pracovní oděv (zástěru, rukavice ...) - dodržuje základy bezpečnosti práce v domácnosti, ale i ve třídě 	<ul style="list-style-type: none"> - běžná péče o bydlení a pracovní místo - činnosti určené pro kuchyni, pokoj, třídu, lavici.... - podložky, prkénka, prostírání, pracovní ubrusy - zametání, využití odpadkového koše, otírání stolu, ukládání věcí na své místo - zásady hygieny při práci - zásady bezpečnosti při práci 	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu II. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 6.1 rozlišovat různé druhy materiálů
- 6.2 získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- 6.3 zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- 6.4 orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- 6.5 vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- 6.6 dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 7.1 sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model
- 7.2 zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi
- 7.3 provádět údržbu jednoduchých předmětů
- 7.4 dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 8.1 volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- 8.2 pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě
- 8.3 znát hlavní zásady pěstování zeleniny
- 8.4 používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě
- 8.5 znát běžné druhy ovoce
- 8.6 seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin
- 8.7 vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- 8.8 dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy – (7.- 10. ročník)

- 9.1 zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnost
- 9.2 používat vhodné prostředky při práci v domácnosti
- 9.3 používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče
- 9.4 připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- 9.5 dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu
- 9.6 dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky

VII.- X. ročník

<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY OVO 6.1, 6.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s dalšími druhy technického materiálu a orientuje se v nich - rozlišuje tyto materiály, podle svých schopností je pojmenuje a přiřadí jejich vzorek k hotovým výrobkům - seznamuje se s vlastnostmi těchto materiálů, s pomocí provádí zkoušky, kterými je ověří 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy technických materiálů – pojmenování a rozpoznání - dřevo, kov, papír, plast, sklo, textil, kůže, vosk - řemesla a tradice - vlastnosti těchto materiálů – tvrdost, křehkost, pevnost, tvárnost, pružnost 	<p>Člověk a příroda</p>
<p>OVO 6.3, 6.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - při zadaných praktických činnostech s dopomocí vybere vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - tvoří jednoduché výtvary podle správného pracovního postupu; s dopomocí postupuje podle návodu, využívá předlohu, názor - postupy fixuje pravidelným opakováním činností v různých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy pracovních postupů - tvorba podle návodu: schéma s rozfázovaným postupem, náčrt, předloha - fixace postupů v různých situacích 	<p>Počty</p>
<p>OVO 6.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s dalšími druhy pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek; s jejich užitím - procvičuje a zdokonaluje dílčí dovednosti při používání jednotlivých pracovních nástrojů, při tvorbě výrobků - vybere vhodné nástroje pro danou práci 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy pracovních nástrojů a nářadí - výroba drobných výrobků z různých materiálů, či z jejich kombinací 	<p>Člověk a společnost</p>
<p>OVO 6.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - sám uvede zásady bezpečnosti při práci s běžnými dlouhodobě procvičovanými nástroji - seznamuje se se zásadami bezpečnosti při práci s novými nástroji - po každé pracovní činnosti provádí hygienu rukou a uklid pracovní plochy - pozná běžné ochranné pracovní pomůcky, v případě potřeby je používá - ohlásí každé poranění a asistuje při ošetření jednoduchého poranění 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti práce - hygienické zásady při práci - ochranné pomůcky - drobná poranění při práci a jejich ošetření 	<p>Člověk a společnost Člověk a příroda</p>
<p>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ OVO 7.1, 7.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle předlohy, rozfázovaného návodu, nebo plánu sestaví jednoduché sestavy z různých typů stavebnic, skládaček - skládá a rozkládá jednoduché předměty ze specifických dílků - sestaví jednoduché modely ze stavebnic se šrouby a maticemi - hotový výrobek následně rozebere, s kontrolou jednotlivé díly roztřídí a uloží na správné místo - na základě své fantazie samostatně tvoří vlastní jednoduché výrobky 	<ul style="list-style-type: none"> - práce podle předlohy, návodu, plánu - konstrukční stavebnice - mozaiky - papírové modely - sestavy z kinder vajíček - lego sestavy s plánkem i bez něj - úklid, uložení demontovaných částí - výtvary bez vzoru a vedení 	<p>Počty</p>
<p>OVO 7.3, 7.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod vedením sestavuje a demontuje domácí nástroje, spotřebiče, pomůcky - podle potřeby je čistí, upravuje a ukládá na příslušné místo - seznámí se se zásadami při montáži a demontáži těchto předmětů, pod dohledem je dodržuje 	<ul style="list-style-type: none"> - údržba jednoduchých předmětů (vysavač, mlýnek na maso, kávovar, mixér, kuchyňský robot...) - návody k používání konkrétních předmětů 	<p>Člověk a společnost</p>

OVO 7.4 <ul style="list-style-type: none"> - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovním místě - s kontrolou dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti - používá vhodné ochranné pomůcky a oděvy - ohlásí každé poranění a asistuje při ošetření jednoduchého poranění 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady hygieny při práci, úklid - zásady bezpečnosti práce - ochranné bezpečnostní prvky a oděvy - drobná poranění a jejich ošetření 	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE OVO 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí a kontrolou se podílí na pěstování pokojových rostlin, sadby v místnosti, venkovních rostlin v okolí školy - sleduje stav rostliny, podle svých schopností dává do souvislosti se základními podmínkami pro pěstování rostlin - natrhá vhodné rostliny a složí z nich jednoduchou vazbu, využije je na dotvoření výrobků z jiných materiálů - s kontrolou volí z předloženého výběru vhodné pracovní pomůcky pro konkrétní úkon při péči o rostliny - s dopomocí zvolí vhodné pracovní postupy pro konkrétní úkon - zná běžné druhy zeleniny - sleduje pěstování zeleniny při vycházkách, zaznamenává růst, tvorbu plodů, sklizeň, zazimování záhonu, skladování a zpracování zeleniny a ovoce - seznámí se s pěstováním ve skleníku 	<ul style="list-style-type: none"> - zalévání, hnojení, odstraňování suchých listů, přesazování, množení - zásady pěstování rostlin - životní podmínky růstu rostlin - výzdoba třídy - land art - výtvarné výrobky, koláže - pracovní náčiní – motyka, lopatka, sázecí kolík, nůžky, hrábě - pracovní postupy pro pěstování rostlin - pěstování zeleniny - práce v terénu - skladování, zavařování, sušení - pěstování ve skleníku 	Člověk a příroda
OVO 8.5 <ul style="list-style-type: none"> - skupinu běžných plodin rozdělí na ovoce a zeleninu, jednotlivé druhy pak správně pojmenuje - při vhodné příležitosti je vyhledá při vycházce v přírodě, v sadu 	<p>názvy běžného ovoce a zeleniny</p> <p>práce v terénu</p>	Člověk a příroda
OVO 8.6 <ul style="list-style-type: none"> - rozezná jednoduché a známé léčivé a jedovaté rostliny - je seznámen s účinky léčivých rostlin a bylin a se způsobem jejich využití - sleduje pěstování bylin při vycházce, růst volně rostoucích léčivých rostlin - z léčivých rostlin připraví čaj - rozpozná nejběžnější jedovaté rostliny - je seznámen s nebezpečím, které hrozí po požití jedovatých rostlin - v přírodě rozpozná běžné rostliny, které žahají, píchají, vyvaruje se kontaktu s nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - běžné léčivé a jedovaté rostliny - účinky léčivých rostlin, jejich zpracování a skladování - sledování rostlin a jejich růstu v přírodě - vaření léčivého čaje - nebezpečí při kontaktu s jedovatými rostlinami - bodavé, pichlavé a žahavé rostliny 	Člověk a příroda
OVO 8.7 <ul style="list-style-type: none"> - pozná běžná drobná a domácí zvířata a mazlíčky, pojmenuje je - uvede hlavní údaje pro jejich chov – potrava, místo chovu (kurník, pelech...), způsob života zvířete - zná hlavní zásady při kontaktu s neznámým zvířetem 	<ul style="list-style-type: none"> - domácí mazlíčci - drobná hospodářská zvířata - chov drobných zvířat v domácnosti - bezpečný kontakt se zvířaty 	Člověk a příroda

<p>OVO 8.4, 8.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - při práci na zahradě používá vhodné pracovní pomůcky vzhledem k vykonávaným činnostem, dodržuje základní zásady při práci s nimi - dodržuje převlékání do pracovního oděvu, používá rukavice a vhodné ochranné pomůcky - je seznámen se zásadami při používání chemických prostředků při pěstování; je si vědom nutnosti dohledu při manipulaci s nimi, používání ochranných prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní pomůcky – ukládání hrábí, zacházení s motykou, s rýčem, kleštěmi na zaštipování - pracovní oděv, ochranné pracovní prostředky - - používání chemikálií 	<p>Člověk a příroda</p>
--	---	-------------------------

<p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI OVO 9.1, 9.2, 9.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - s kontrolou zvládá základní domácí práce - při domácích činnostech volí vhodné pracovní postupy, dodrží posloupnost jednotlivých úkonů, podle potřeby využívá vizualizaci, rozřazování jednotlivých kroků - pod dohledem pracuje s elektrospotřebiči, zná jejich využití, zvolí vhodný elektrospotřebič pro danou činnost - pojmenuje základní vybavení kuchyně, určí účel, zásady při používání; pracuje s nimi pod dohledem - orientuje se v úklidových prostředcích a ve způsobech jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> - základní domácí práce: utírání prachu, vysávání, zametání, mytí nádobí, přepírání a skládání drobného prádla, žehlení drobného prádla, omývání předmětů apod. - pracovní postupy <ul style="list-style-type: none"> - domácí elektrospotřebiče - vybavení kuchyně – běžný kuchyňský inventář - chemické úklidové prostředky 	<p>Člověk a společnost</p>
<p>OVO 9.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních zásadách zdravé výživy - samostatně připravuje různé jednodušší pokrmy studené i teplé kuchyně v souladu se zásadami zdravé výživy - při zhotovování pokrmů dodržuje vhodné pořadí jednotlivých činností; podle potřeby využívá obrazovou či písemnou oporu časového sledu 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady zdravé výživy - pomazánky, puding, kaše, úprava vajec, vaření příloh, pečení cukroví, úprava ovoce a zeleniny - pracovní postupy 	<p>Člověk a příroda</p>
<p>OVO 9.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní pravidla stolování a obsluhy u stolu - v rámci svých možností dodržuje kulturní a společenské chování při stolování - nacvičuje prostírání stolu, podílí se na přípravě stolování ve škole - používá vhodné doplňky – ubrousky, ubrus, vázu s květinami apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - základy správného stolování - obsluha a chování u stolu - jednoduché prostírání, používání ubrusku - dekorace, květiny na stole 	<p>Člověk a společnost</p>
<p>OVO 9.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci v kuchyni - dodržuje bezpečné zacházení a manipulaci s elektrospotřebiči - s čistícími a úklidovými prostředky zachází opatrně a bezpečně, dodržuje hlavní zásady, používá ochranné prostředky - s dopomocí poskytne první pomoc při drobných úrazech 	<ul style="list-style-type: none"> - hygienické a bezpečnostní zásady při práci v kuchyni a domácnosti - bezpečnost při práci s elektrospotřebiči - chemické úklidové prostředky - ošetření drobných poranění 	<p>Člověk a společnost</p>

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Jde o integrovaný předmět, který se zaměřuje na rozvoj smyslového vnímání ve všech směrech, souvisí s předčtenářskou přípravou, rozvíjí matematické představy. Zahrnuje část učiva ze vzdělávacích oborů Čtení, Psaní, Počty, Řečová výchova.

Náplň předmětu je rozdělena do pěti oblastí:

Rozvoj zrakového vnímání

Rozvoj sluchového vnímání

Rozvoj hmatového vnímání

Prostorová a směrová orientace

Rozvoj čichového a chuťového vnímání

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu v 1. – 3. ročníku 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné učebně, pro jeho výuku jsou také využívány výukové programy na PC, pro procvičení kinestezie tělocvična.

Začlenění průřezových témat do výuky

Uvedená témata jsou rozvíjena průběžně ve všech ročnících, v nichž je Smyslová výchova vyučována (1. – 3.).

Osobností a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

1.2 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

realizace – sluchová cvičení, zraková cvičení, rozpoznávání chutí a vůní, poznávání předmětů hmatem, pohybová imitace, vizuomotorická cvičení, LOTO, cvičení na rozvoj sluchové a zrakové paměti, práce s chybou

1.5 Poznávací schopnosti- vzájemné poznávání se ve skupině (třídě)

realizace – rozpoznávání žáků a pedagogů na fotografiích i v reálu, (popř. po hlase, vůni..)

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pracovní

- rozvíjíme činnosti, které se týkají základní sebeobsluhy a rozvoje osobnosti

Klíčové kompetence k učení

- při výuce používáme multisenzorický přístup

Klíčové kompetence komunikativní

- pomocí názoru a rozvíjením smyslového vnímání, které podmiňuje využití alternativní komunikace, vytváříme podmínky k dorozumívání
- žáci si rozšiřují slovní zásobu – nacvičují nové výrazy spojené s osvojením učiva (vlastnosti předmětů, výrazy prostorové orientace...)

Klíčové kompetence sociální a personální

- cíleně rozvíjíme vnímání vlastního těla a vlastní osobnosti
- využíváme silných sdílených prožitků při společném pobytu v multisenzorické místnosti k rozvíjení a upevnění vztahů ve skupině
- na podporu sociálního chování zařazujeme praktické činnosti a modelové situace
- podporujeme začleňování v rámci třídy a volíme takové formy práce, aby se každý mohl uplatnit

Klíčové kompetence k řešení problémů

- při výuce žáci dostávají samostatné úkoly, pro jejich řešení mohou využívat vzory, výběr z několika možností řešení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – I. – III. ročník - Čtení

- 1.2 číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik
- 1.4 orientovat se na stránce i řádku
- 1.6 zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen

Očekávané výstupy – I. – III. ročník- Psaní

- 1.1 dodržovat správné čtení psacího náčiní
- 1.2 vyvodit písmena podle obrázků
- 1.3 odlišovat délku samohlásek
- 1.6 zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním

Očekávané výstupy – I. – III. ročník- Řečová výchova

- 3. 1 reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
- 3. 3 dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů

Očekávané výstupy – I. – III. ročník- Počty

- 1.2 orientovat se v prostoru- nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře- dole
- 1.3 řadit předměty zleva doprava
- 1.4 třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu
- 1.6 rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed
- 1.7 orientovat se na ploše
- 3.1 používat výrazy pod, nad, před, za nahoře, dole, vpředu, vzadu
- 3.2 modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

I. – III . ročník

<p>Rozvoj zrakového vnímání</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná předmět na obrázku, nebo fotografii, jeho obrys; přiřadí je k sobě - rozpozná shody a rozdíly na předmětech, fotografiích, obrázcích a piktogramech - rozlišuje zrcadlové tvary - rozpozná a vyhledá drobnosti na pozadí - skládá celek z částí - provádí cvičení na rozvoj zrakové paměti - třídí předměty, fotografie, obrázky podle zadaných kritérií (velikost, tvar, barva, druhy předmětů... - nejprve rozdíl 2 prvků, později více) 	<ul style="list-style-type: none"> - fotografie, stylizované obrázky - obrázkové domino - zraková diferenciac (tvar, velikost, barva, detail...) - zrcadlové tvary - figura na pozadí, části a celek, překryté kresby - analyticko syntetické činnosti, puzzle, skládačky... - pexesa, řady z předmětů a fotografií, kimova hra... - třídění podle různých hledisek 	<p>ŘV ČTENÍ</p>
<p>Rozvoj sluchového vnímání</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná hlasitost zvuku - rozlišuje libé a nelibé zvuky - pozná běžné zvuky ve svém okolí - přiřadí ke zvukům jejich původce (troubení - auto, pískání- pišťalka...) - rozpozná zvuk na pozadí - provádí cvičení na rozvoj sluchové analýzy a syntézy - rozvíjí sluchovou paměť - prodlužuje koncentraci pozornosti - při poslechu dokáže naslouchat, nevyrušuje - v průběhu cvičení se učí vypořádat se strachem z neznámého podnětu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová cvičení s využitím zraku i bez něj - síla a barva zvuku, manipulace s hudebními nástroji a zvukovými hračkami - sluchová diferenciac, práce v terénu - rozpoznávání běžných zvuků, zvuková lota - hlavní zvuk na pozadí, cvičení v terénu - rozlišování hlásek ve známých slovech - písničky, říkadla, rýmovačky - nápodoba – hra na tělo, rytmizace - rozvoj koncentrace pozornosti – sledování projevu ostatních, poslech - poslech různých netradičních zvuků, přivykání, přiměřené reakce 	<p>ŘV ČTENÍ</p>
<p>Rozvoj hmatového vnímání</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá hmatu jako smyslu, který mu umožní lépe poznat svět kolem sebe - provádí hmatová cvičení na základě zrakové kontroly i bez něj - vyhledává drobné předměty hmatem v sypkém či tekutém materiálu - pozná většinu předmětů denní potřeby podle hmatu - rozlišuje hrubé a hladké povrchy, tvrdost materiálu - rozezná základní vlastnosti předmětů- teplé x studené, měkké x tvrdé, hladké x drsné - rozlišuje a seřadí předměty podle velikosti <p>Rozvoj jemné motoriky</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vytvořit špetku, provádí cvičení na vytvoření a upevnění správného úchopu - dle svých možností třídí, vkládá a manipuluje s drobnými předměty - napodobuje pohyby obličejových svalů, rtů, okohybných svalů, jazyka, dolní čelisti 	<ul style="list-style-type: none"> - sebeobslužné činnosti - mozaiky, stavebnice, manipulace s drobným materiálem - drobnosti v rýži, písku, vodě ... - materiál a výrobek, třídění materiálů podle povrchů a vlastností - třídění a řazení podle velikosti - sebeobslužné dovednosti - práce s modelínou - manipulace s drobným materiálem - stříhání - činnosti s pinzetou, jehlou a nití - šněrování a navlékání - motorická nápodoba 	<p>VĚCNÉ UČENÍ ŘV</p> <p>POČTY</p> <p>PSANÍ PV</p>

UČEBNÍ PLÁN PRO ŽÁKY S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI

Všechny předměty jsou povinné. Z disponibilní dotace škola vytvořila předmět speciálně pedagogické péče TERAPIE, jehož obsah bude zcela individualizován podle potřeb žáka; nezařadila žádný nepovinný ani povinně-volitelný předmět.

Učební plán je stejný pro všechny ročníky – především z organizačních důvodů. Vzhledem k malému počtu žáků ve škole, malému počtu tříd a rozdílným typům postižení žáků, jsou v jedné třídě zařazeni žáci více ročníků, popř. jiných vzdělávacích programů. Bylo by obtížné zorganizovat vyučovací hodinu v případě jiného učebního plánu v různých ročnících.

Všechny předměty vycházejí z obsahu vzdělávacích oborů, učivo na sebe vzájemně navazuje a prolíná se.

Organizace dne je ovlivněna skutečností, že žáci jsou vzhledem ke svému zdravotnímu stavu snadno unavitelní. Vždy 2 vyučovací hodiny jsou spojeny do bloků tak, aby přestávky časově odpovídaly požadavkům Školského zákona. Vzhledem k rozdílné schopnosti soustředění žáků učitelé zařazují odpočinkové chvíle během vyučovacích bloků podle potřeby – skupinově i individuálně u každého žáka.

1. – 10. ROČNÍK

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročníky										Z toho disponibilní	Celkem	Součet za oblast	
			1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0	30	50
	Řečová výchova	Komunikační výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	20	
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	0	40	40
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	10	20
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	10	
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	20	60
	ZTV RTV	Zdravotní tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	0	40	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	20	20
Speciálně pedagogická péče	Speciálně pedagogická péče	Terapie	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	20	20
Celkem			21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	20	210	210

ROZUMOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a komunikace“, obor „Rozumová výchova“. Velmi úzce souvisí s předměty „Komunikační výchova“ a „Smyslová výchova“.

Časové vymezení

Předmět je vyučován v každém ročníku 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné třídě a pokud to je jen trochu možné, tak přímo v terénu. Velmi často dochází k propojení výuky rozumové, komunikační a smyslové výchovy do projektového vyučování podle společného tematického celku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence pracovní

- výuka je zaměřena na praktické činnosti a dovednosti, trváme na dokončení započatých činností
- v rámci individuálních možností a schopností vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence sociální a personální

- v konkrétních situacích při výuce upevňujeme základní sociální normy
- zařazujeme do vyučování skupinovou činnost

Kompetence k učení

- při výuce využíváme názorné pomůcky, obrazové materiály a přehledy podporující orientaci v prostoru a čase – strategie možné využívat i v budoucnu

Kompetence komunikativní

- obsahová náplň předmětu je podmíněna porozuměním a vlastním vyjádřením; každodenně dochází k rozvoji komunikačních schopností individuálně volenými metodami

Kompetence k řešení problému

- v každodenní praxi jsou žáci vedeni k vyjádření problému nebo žádosti, přijetí pomoci, respektování hodnocení a řešení dospělého
- při výuce předkládáme různé alternativy, vedeme žáka k vlastnímu výběru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – Rozvíjení poznávacích schopností

Žák by měl

- 1.22Pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat
- 1.23Reagovat na oslovení jménem, znát své jméno
- 1.24Znát členy své rodiny
- 1.25Poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem
- 1.26Vnímat různé podněty a reagovat na ně
- 1.6. Orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu, vnímat prostor
- 1.7. Poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti
- 1.8. Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže
- 1.9. Řadit obrázky podle zadaných kritérií

Očekávané výstupy – Rozvíjení logického myšlení a paměti

Žák by měl

- 2.1. Koncentrovat se na určitou činnost
- 2.2. Rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků
- 2.3. Zvládnout složení dějových obrázků
- 2.4. Orientovat se na stránce, na řádku
- 2.5. Číst vybraná písmena a krátká slova
- 2.6. Opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku
- 2.7. Přiřazovat číslice počtu prvků

Očekávané výstupy – Rozvíjení grafických schopností

Žák by měl

- 3.1. Uchopit a podržet podaný předmět
- 3.2. Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní
- 3.3. Nakreslit různé druhy čar
- 3.4. Poznat grafickou podobu písmen
- 3.5. Napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic
- 3.6. Poznat základní geometrické tvary

1. - 6. ročník

<p>OVO 1.1., 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí uvědomění vlastní osoby - upevňuje si orientaci na svém těle - s asistovaným vedením ukazuje podle pokynů jednotlivé části těla – nápodobou, s pomocí obrázků, podle slovních pokynů - podle svých schopností používá názvy těla při komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomování vlastní osoby - orientace v tělovém schématu - části těla – motorická nápodoba, práce u zrcadla, práce s modelem s obrázky - praktické využití – sebeobsluha - názvy částí těla – slovně, AAK 	KV
<p>OVO 1.2., 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na oslovení - používá své jméno při komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastní jméno – nácvik reakce na oslovení, nácvik jména (slovně či AAK) 	KV
<p>OVO 1.3., 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává členy své rodiny v reálu, na videozáznamu, na fotografii – ukazuje, popř. podle svých schopností pojmenuje 	<ul style="list-style-type: none"> - člení rodiny – komunikační kniha, videozáznamy 	KV
<p>OVO 1.4., 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná své spolužáky, pedagogy, pracovníky školy – ukazuje danou osobu v reálu, na fotografii, spojí osobu a fotku - nacvičuje jména spolužáků, vyučujících – slovně, nebo AAK - podle svých schopností používá jméno při komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> - spolužáci a zaměstnanci školy – praktická cvičení při setkávání osob, komunikační knihy, videozáznamy - ranní kroužek 	KV
<p>OVO 1.6, 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve svém nejbližším okolí - účastní se ranního kroužku, prohlubuje orientaci v průběhu dne - reaguje na změny ve třídě, ve škole 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace ve třídě, ve škole a v jejím okolí - denní režim - změny provedené učitelem 	KV SV
<p>OVO 1.7., 1.5, 2.1, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s vedením používá předměty denní potřeby, školní pomůcky, zlepšuje získané dovednosti - s pomocí třídí předměty podle prostředí, účelu - sestaví dvojice stejných předmětů, přiřadí k fotografii, obrázku - nacvičuje názvy často používaných předmětů a pomůcek – slovně nebo AAK - nacvičuje základní hygienické a sebeobslužné činnosti – procvičuje dílčí dovednosti, podle schopností s vedením provede celé úkony 	<ul style="list-style-type: none"> - předměty pro hygienu, oblečení, stravování - oblíbené hračky - školní předměty - párování předmětů - spojení předmět-fotografie-obrázek-piktogram - názvy běžných předmětů a pomůcek - sebeobsluha, osobní hygiena - stravování 	KV SV PV
<p>OVO 1.8, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností upozorňuje na své potřeby, na změny - nacvičuje komunikaci pro vlastní vyjádření - s pomocí uspokojuje základní životní potřeby 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření libosti, nelibosti - vyjádření potřeby, přání - vyjádření souhlasu a nesouhlasu 	KV SV
<p>OVO 1.9, 1.5., 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností řadí předměty podle zadaných kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> - využívání tvarově a velikostně rozličných předmětů - třídění předmětů podle velikosti, tvaru - manipulace s předměty podle zadání 	PV SV

<p>OVO 2.1, 2.2, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností manipuluje se stavebnicemi, hračkami, s obrázky - podle svých možností nacvičuje řízenou činnost - učí se uklízet hračky a pomůcky 	<ul style="list-style-type: none"> - manipulace s různými druhy stavebnic, se sadami obrázků – komunikační kniha, ranní kroužek - úklidové práce (řazení podle druhů, velikosti, tvaru, barvy, účelu) - nácvik při sebeobslužných činnostech - řízené hry u stolečku 	<p>PV KV SV PV SV PV</p>
<p>OVO 2.2, 2.1, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností třídí předměty a obrázky podle různých kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> - přebírání a třídění předmětů a obrázků podle zadaných kritérií - manipulační činnosti, porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků 	<p>KV SV</p>
<p>OVO 2.3, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí sestaví dějové obrázky podle vzoru - podle svých možností se orientuje v denním režimu 	<ul style="list-style-type: none"> - složení příběhu podle obrázků - seznamování se strukturou dne a činnostmi v danou denní dobu 	<p>KV SV KV SV</p>
<p>OVO 2.4, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností vyhledá obrázek na stránce - řadí předměty a obrázky podle daných kritérií zleva doprava, podle schopností opakuje názvy 	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik při prohlížení knih, obrázkových časopisů, PC hry - řazení předmětů, obrázkové řady 	<p>VV PV SV</p>
<p>OVO 2.5, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí třídí na základě zraku grafické symboly a znaky, písmena - s kontrolou tvoří dvojice stejných předmětů, obrázků a jejich kombinace - podle svých možností rozliší vybraná písmena, zopakuje hlásku 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání předmětu, obsah fotografie, obrázku, piktogramu, pojmenování - spojení předmětu a jeho zobrazení fotografií, obrázkem, nebo symbolem - pojmenování předmětů - osvojení a poznávání tvarově jednoduchých písmen A, I, O - hra s pískovnicí 	<p>SV SV SV KV</p>
<p>OVO 2.6, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchá učiteli i spolužákům, prodlužuje dobu soustředění - rozvíjí oromotoriku, verbální nápodobu - podle svých schopností se snaží napodobit jednoduchá slova, popř. jejich rytmus 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení rytmizace - poslech říkaček, básniček - cvičení oromotoriky, hra se zrcadlem, popěvky, zvuky zvířat, citoslovce, jednoduchá slova 	<p>SV KV</p>
<p>OVO 2.7, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s vedením rozliší předměty podle různých znaků, napodobí sestavu (uspořádání, výběr prvků, dodržení množství) - fixuje tvar číslice - tvoří množinu se vzorem a pomocnými prvky - podle svých možností přiřadí číslici k počtu prvků 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění předmětů, drobného materiálu pro manipulaci (knoflíky, zátky...) - uspořádání prvků (vpředu, vzadu, vpravo, vlevo); nápodoba množství - třídění číslic, opakování názvu - manipulační cvičení se vzory - pojmy: všechno-nic, hodně-málo - didaktické hry - hry s korálky, obrázky 	<p>SV KV PV</p>

<p>OVO 3.1, 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností používá lžičku ke stolování - nacvičuje řízený úchop a uvolnění ruky - nacvičuje manipulaci se zvukovými nástroji - podle svých možností využívá různé materiály (i přírodní), manipuluje s nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj hrubé a jemné motoriky - správný úchop, sebeobsluha - nácvik sevření a uvolnění ruky - hudebně-pohybové hry, rytmizace, říkadla - sběr přírodních materiálů - třídění, lepení, hry v přírodě - jemná motorika, pinzetový úchop 	<p>KV SV HV PV</p>
<p>OVO 3.2, 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností uchopí psací náčiní - manipuluje s dopomocí s psacím náčiním 	<ul style="list-style-type: none"> - uvolňovací cviky ruky a prstů - cvičení jemné motoriky, tvorba špetky - nácvik funkčního úchopu kreslicího náčiní 	<p>PV VV</p>
<p>OVO 3.3, 3.4, 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí nacvičuje schopnost čárat a kreslit do sypkého materiálu - podle svých možností dokresluje čáry do obrázku, spojuje body - s dopomocí obtáhne různé druhy čar 	<ul style="list-style-type: none"> - čmárání a čárání prstem do písku, krupice, křídou na tabuli - spojování bodů, čáry v obrázcích - uvolňovací cvičení, práce na svislé i vodorovné ploše - střídání různých druhů náčiní (houbička, ruka, štětec, křída) 	<p>PV VV</p>
<p>OVO 3.4, 3.5, 3.3, 3.1, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná stejná známá hůlková písmena, fixuje tvar - podle svých možností obtahuje tvarové prvky písmen či celá písmena podle předlohy, popř. používá šablonu - s dopomocí obtáhne různé druhy čar 	<ul style="list-style-type: none"> - zraková cvičení – rozlišení písmen - obtahování čar - vodorovné, svislé, šikmé; známá písmena - obtahování vlnovky, oblouku, oválu - psaní rovných i křivých čar pomocí šablony 	<p>VV SV KV</p>
<p>OVO 3.6,2.1, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná stejné základní rovinné tvary, podle svých možností obtáhne předkreslený tvar - různými technikami vyplňuje plochu s plastickou hranicí - vytváří volné sestavy 	<ul style="list-style-type: none"> - obtahování kruhu, oválu s pomocí šablony, bez šablony - vybarvování vystřižených tvarů štětcem, houbičkou..... - využití vkládaček - Čárání, kroužení podle motivačních říkadla 	<p>SV VV PV</p>

<p>OVO 1.1., 1.5, 1.8, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí ukazuje části těla: nápodobou podle vzoru, modelu, obrázku, podle pojmenování - nacvičuje označení místa bolesti, zranění - podle svých schopností používá názvy těla při komunikaci - nacvičuje sdělení vlastního vnímání těla (bolest, svědění, horko ...), s pomocí popis svého zdravotního stavu 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v tělovém schématu - části těla – motorická nápodoba, práce u zrcadla, práce s modelem, s obrázky - praktické využití – sebeobsluha - názvy částí těla – slovně, AAK - modelové situace – nácvik sdělení své potřeby, popis zdravotního stavu 	KV
<p>OVO 1.2., 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vlastní jméno v běžné řeči, v AAK - používá své jméno při komunikaci - nacvičuje své příjmení, podle svých schopností i jméno bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastní jméno – rozpoznání a aktivní používání (slovně či AAK) - příjmení, bydliště 	KV
<p>OVO 1.3., 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává členy své širší rodiny - pojmenuje jménem, nebo označením role – popř. jejím spojením (slovně, AAK) - při práci s fotografiemi třídí podle různých hledisek 	<ul style="list-style-type: none"> - členi rodiny – komunikační kniha, videozáznamy - jména osob, role v rodině - bydliště rodinných příslušníků 	KV
<p>OVO 1.4., 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná své spolužáky, pedagogy, pracovníky školy; podle svých schopností oslovuje při běžné komunikaci – slovně nebo AAK - rozpozná osoby, které do školy nepatří 	<ul style="list-style-type: none"> - spolužáci a zaměstnanci školy – praktická cvičení při setkávání osob, komunikační knihy, videozáznamy - ranní kroužek 	KV
<p>OVO 1.6, 1.5, 1.8, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve svém okolí, podle svých schopností se samostatně pohybuje ve třídě a ve škole – s určeným cílem - nacvičuje pojmy spojené s prostorovou orientací (slovně nebo AAK) - aktivně se účastní ranního kroužku, prohlubuje orientaci v průběhu dne, v ročních obdobích - podle svých schopností rozlišuje roční období, třídí reálný a obrazový materiál - podle svých schopností vyjádří své přání – žádost o oblíbenou činnost, přesun do jiné místnosti... - reaguje na změny ve třídě, ve škole, v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace ve třídě, ve škole a v jejím okolí: přechod do jiné učebny, do jiných prostor školy podle pravidelného režimu, nebo podle pokynu - pojmy: nahoře – dole, vepředu - vzadu - denní režim a jeho vizualizace - roční období - vyjádření přání – činnosti v denním režimu 	KV SV
<p>OVO 1.7., 1.5, 2.1, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí používá předměty denní potřeby, školní pomůcky, zlepšuje získané dovednosti - s pomocí třídí předměty podle různých kritérií - při řízené činnosti i v běžné situaci pozná reálné předměty a jejich obrázky; podle potřeby je využívá ke komunikaci - podle svých schopností používá názvy předmětů a pomůcek – slovně nebo AAK - s pomocí a kontrolou provádí základní hygienické a sebeobslužné činnosti – jednotlivé dílčí dovednosti, podle schopností i celé úkony 	<ul style="list-style-type: none"> - předměty pro hygienu, oblečení, stravování - oblíbené hračky - školní předměty - třídění předmětů, zástupné předměty - grafické zobrazení předmětů - názvy běžných předmětů a pomůcek - sebeobsluha, osobní hygiena - stravování - péče o zdraví 	KV SV PV

7. – 10. ročník

<p>OVO 1.8</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své pocity na základě emočního zážitku - podle mimiky a gest rozpozná náladu druhého člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - reakce na prohlížení fotografií, videozáznamů, pohádek - mimika a gesta – obrazový materiál, hry, postavy z pohádek 	KV
<p>OVO 1.9</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídí předměty podle zadaných kritérií <p>třídí sady obrázků podle zadaných kritérií</p>	<p>třídění předmětů – podle druhu, prostředí, úklid hraček a pomůcek</p> <p>třídění fotografií a obrázků – podle druhu, prostředí, barev, tvarů</p> <p>sociální čtení – poznávání a řazení používaných symbolů</p>	KV SV PV
<p>OVO 2.1, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností ukládá předměty na určité místo - podle svých možností se orientuje v prostorách školy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení orientace ve třídě - úklid pomůcek, ukládání osobních věcí - úklid po stolování v jídelně - orientace pomocí zástupných obrázků, zástupných předmětů, ukládání osobních věcí v šatně, - pracovní činnosti v dílnách a učebnách 	PV SV KV
<p>OVO 2.2, 2.1, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností třídí předměty a obrázky podle různých kritérií - s dopomocí vyhledá stejný obrázek, popř. páruje s fotografií, stylizovaným symbolem 	<ul style="list-style-type: none"> - přebírání a třídění obrázků a předmětů podle zadaných kritérií - aktivní vyhledávání předmětů podle jejich názvů ve spojení s obrázky - používání předmětů denní potřeby 	KV SV PV
<p>OVO 2.3, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí sestaví dějové obrázky podle vzoru - podle svých možností se orientuje v režimu dne, v týdnu, roční období 	<ul style="list-style-type: none"> - složení příběhu podle instrukcí - upevňování denních činností pomocí fotografií a piktogramů, termíny – dnes, zítra - dny v týdnu, roční období - denní rozvrh – ráno, poledne, odpoledne 	SV KV PV
<p>OVO 2.4, 2.1, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností vyhledá obrázek na ploše, v knize - uspořádá obrázky podle vzoru, daných kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> - čtení komunikativní knihy, obrázkové knihy - skládání puzzle, mozaika, stavebnice - řazení obrázků zleva doprava, obrázkové řady 	PV SV
<p>OVO 2.5, 2.1, 1.5, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností rozliší vybraná písmena, zopakuje hlásku - podle svých schopností rozliší známá slova, přečte je (slovně nebo AAK), popř. zopakuje s pomocí třídí grafické symboly, znaky, písmena 	<ul style="list-style-type: none"> - osvojení a poznávání jednoduchých písmen - nácvik čtení slov – globální čtení - individuální čítanka - rozpoznání předmětu, obrázku 	SV KV
<p>OVO 2.6, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchá ostatním, prodlužuje dobu soustředění - podle svých možností se snaží napodobit zvuky, slova, slovní spojení, rytmus řeči 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech říkadel, básniček - rozvíjení oromotoriky, verbální nápodoby, rytmizace - reprodukce slov, popř. jejich spojení, říkanky 	SV KV

<p>OVO 2.7, 1.5, 2.1, 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - s vedením rozliší předměty podle různých znaků, napodobí sestavu (uspořádání, výběr prvků, dodržení množství) - fixuje tvar číslice - tvoří množinu se vzorem a pomocnými prvky - podle svých možností přiřadí číslici k počtu prvků - napodobí množinu prvků podle vzoru (uspořádání, barva prvků, jejich velikost...), upevňuje pojmy označující uspořádání, množství - podle svých schopností odpočítá, určí množství a přiřadí číslici - sestaví číslice do číselné řady podle vzoru 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění předmětů, drobného materiálu pro manipulaci (knoflíky, zátky...) - didaktické hry, hry na PC - hry s korálky, obrázky - uspořádání prvků (vpředu, vzadu, vpravo, vlevo); nápodoba množství - třídění číslic, opakování názvu - manipulační cvičení se vzory - pojmy: všechno-nic, hodně-málo - hodnota čísla: tvorba množiny, určení množství, přiřazení číslice - vzestupná číselná řada 	<p>SV KV</p> <p>SV KV HV PV</p>
<p>OVO 3.1, 1.5, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností používá lžíci, příboru ke stolování - upevňuje řízený úchop a uvolnění ruky - zpřesňuje manipulaci se zvukovými nástroji - podle svých možností využívá různé materiály (i přírodní), manipuluje s nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj hrubé a jemné motoriky - správný úchop, sebeobsluha - nácvik sevření a uvolnění ruky - hudebně-pohybové hry, rytmizace, říkadla - sběr přírodních materiálů - třídění, lepení, hry v přírodě - jemná motorika, pinzetový úchop 	<p>SV PV</p> <p>SV VV</p>
<p>OVO 3.2,3.1, 2.1, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - fixuje úchop psacího náčiní - manipuluje s psacím náčiním 	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení jemné motoriky, tvoření špetky - střídání různých druhů náčiní (houbička, ruka, štětec, křída) 	<p>VV SV</p>
<p>OVO 3.3, 3.1, 2.1, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - čárá a kreslí různým náčiním na různé povrchy velkého i malého formátu - obtahuje různé druhy čar všemi směry, spojuje body 	<ul style="list-style-type: none"> - čarání a kreslení prstem, různými typy psacího náčiní - uvolňovací cvičení, práce na svislé i vodorovné ploše - obtahování čar, spojování bodů 	<p>PV</p> <p>VV SV</p>
<p>OVO 3.4, 3.5, 3.3, 3.1, 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a třídí známá hůlková písmena na kartičkách, vyhledá je na stránce - podle svých možností obtahuje písmena podle předlohy, popř. používá šablonu, píše písmena s pomocnými prvky 	<ul style="list-style-type: none"> - zraková cvičení – rozlišení písmen - obtahování čar - vodorovné, svislé, šikmé; známá písmena - obtahování vlnovky, oblouku, oválu - psaní rovných i křivých čar pomocí šablony 	<p>VV SV</p>
<p>OVO 3.6,2.1, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a třídí stejné základní rovinné tvary, vytvoří z nich volnou sestavu, vyhledá je na obrázku - různými technikami vyplňuje plochu - podle svých možností obtáhne předkreslený tvar, nakreslí ho s pomocnými body 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění, sestavy - zraková diferenciacie, orientace na ploše - využití vkladáčky, stavebnice - vybarvování - čarání, kroužení podle motivačních říkadla - obtahování, kreslení 	

KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

V předmětu Komunikační výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a komunikace, oboru Řečová výchova. Výchovně vzdělávací náplní předmětu je rozvíjení komunikačních dovedností, které jsou nástrojem funkčního dorozumívání žáků. Žáci rozvíjejí slovní zásobu, verbální i neverbální komunikační dovednosti, které ovlivňují rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností. Žáci, kteří nemohou plně využít verbální komunikaci, používají pro komunikaci systémy augmentativní a alternativní komunikace. Tyto systémy napomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání, reagovat na podněty. Využití AAK umožňuje žákům přístup ke vzdělání a jeho zvládnutí v rámci individuálních možností.

Časové vymezení

Předmět je vyučován v 1.- 10. ročníku a jeho hodinová dotace činí vždy dvě hodiny týdně. Jednotlivé složky řečové výchovy jsou také nedílnou součástí všech vyučovacích předmětů. Během vyučovací hodiny se pracuje skupinově, frontálně a individuálně podle potřeb žáků.

Organizační vymezení

Výuka probíhá z převážné části v běžné třídě s využitím širokého spektra materiálního zázemí, včetně interaktivních PC programů a audiovizuálního vybavení. Při hodinách dochází ke spojení žáků z několika ročníků v jednu vyučovací hodinu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence k učení

- do výuky zařazujeme smyslové hry, didaktické hry pro rozvoj paměti a porozumění řeči
- využíváme metod AAK a sociálního čtení, rozšířením slovní zásoby napomáháme porozumění každodenního dění, rozvoji možností poznání žáka
- osvojené poznatky a dovednosti uvádíme ve škole do praxe

Klíčové kompetence k řešení problému

- cyklicky zařazujeme jazykové hry a komunikační situace a naučené komunikační dovednosti i vzorce chování přenášíme do jiných prostředí, tím se žák učí řešit známé situace na základě nápodoby či opakování
- cíleně nacvičujeme komunikaci v opakujících se situacích, využíváme skutečné či modelové životní situace
- nezahlcujeme žáka množstvím informací, používáme krátké věty a jasné pokyny podpořené prostředky AAK, čímž se učí chápat a plnit jednoduché pokyny, příkazy a úkoly

Klíčové kompetence komunikativní

- dodržujeme jednotné formy a metody – individuálně u každého žáka

- komunikační pomůcky upravujeme podle individuální úrovně žáka a tím vedeme žáka k porozumění jednoduchým pojmům, znakům, symbolům a k jejich aktivnímu používání

Klíčové kompetence sociální a personální

- zařazujeme dechová, rezonanční a fonační cvičení pro podporu hlasového projevu a tím se žáci učí uvědomovat si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zařazujeme nejen individuální ale i skupinové aktivity, čímž se žáci učí reagovat na své spolužáky a učitele

Klíčové kompetence pracovní

- zaměřujeme se na všechny sebeobslužné činnosti, zvyšujeme míru samostatnosti žáků maximálním rozvojem komunikace v těchto situacích, osvojením pojmů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 1. – 10.ročník

Očekávané výstupy

- 1.1 reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby
- 1.2 snažit se o správné dýchání
- 1.3 vyjádřit souhlas a nesouhlas – verbálně, gesty
- 1.4 znát své jméno a reagovat na oslovení jménem
- 1.5 znát jména nejbližších osob a spolužáků
- 1.6 umět pozdravit, poděkovat – verbálně, gesty
- 1.7 sdělit svá přání a potřeby – verbálně, jiným způsobem
- 1.8 využívat komunikační počítačové hry

1. - 6. ročník

<p>OVO 1.1, 1.3 - dle svých možností adekvátně reaguje na hlas a intonaci dospělé osoby, napodobuje hlasy a zvuky</p> <p>- dle svých možností vnímá akustické podněty a odpovídá na ně přiměřenými reakcemi</p> <p>- dle svých možností vyjádří souhlas a nesouhlas</p> <p>OVO 1.2 - provádí dechová cvičení, oromotorická cvičení - nacvičuje smrkání do kapesníku</p> <p>OVO 1.3 - v běžných životních situacích vnímá vyjádření souhlasu a nesouhlasu jiné osoby - vyjádří souhlas a nesouhlas různými prostředky</p> <p>OVO 1.6 - nacvičuje pozdrav při vstupu a rozloučení, opakuje po učiteli (verbálně, gestem) - nacvičuje poděkování v běžných i navozených situacích (verbálně nebo gestem) - nacvičuje vhodné chování při pozdravu a poděkování</p> <p>OVO 1.7 - dle svých možností uposlechne jednoduché pobídky, vyjádří přání - nacvičuje porozumění základních otázek verbálně, s AAK, gesty, symboly: Co je to? Kdo je to? Kde? Kdy?</p> <p>OVO 1.4 - zná své jméno a reaguje na oslovení jménem - rozvíjí sebeuvědomění vlastní osoby</p> <p>OVO 1.5 - zná jména nejbližších osoba a spolužáků</p> <p>OVO 1.8 - seznamuje se s ICT technikou - rozvíjí soustředění při sledování obrazovky počítače, tabletu</p>	<p>- seznámení s verbálním projevem pracovníků školy, spolužáků - nácvik pozornosti - reakce na hlas či intonaci dospělé osoby</p> <p>-Sluchová a intonační cvičení - akustická diferenciacie - nápodoba hlasů a zvuků</p> <p>-vytváření struktury souvislosti gesta a slova - rozvoj sluchového, hmatového a očního kontaktu - vyjadřování libosti či nelibosti gesty či jinou formou komunikace</p> <p>-nácvik správného dýchání - dechová a fonační cvičení – cviky rtů a jazyka - nácvik smrkání</p> <p>- běžné situace - navozené modelové situace ANO-NE, vyjádření souhlasu a nesouhlasu formou AAK</p> <p>- pozdrav – jednoduché slovo nebo gesto</p> <p>- poděkování – lez i zkrácená forma, gesto - modelové situace</p> <p>- tvorba a rozvoj slovní zásoby -spojení slovního vyzvání s gestem nebo určitým předmětem - nácvik reakce na pobídku - nácvik základních otázek - vyjádření přání slovní či jinou alternativní formou</p> <p>-rozvoj očního kontaktu, rozvoj zrakového a sluchového vnímání - nácvik reakce na vlastní jméno</p> <p>-osvojení si jmen spolužáků a blízkých osob -nácvik systémů AAK, cviky rtů a jazyka - nácvik pozdravu verbálně, gesty - oromotorika - nácvik hlásek a slov</p> <p>- pozornost a soustředění</p>	<p>SV – nácvik pozornosti, reakce na zvuky z okolí</p> <p>HV – nápodoba zvuků, rozlišování zvuků a hlasů</p> <p>HV – rozvoj správného dýchání</p> <p>RV – rozvoj myšlení, porozumění</p> <p>RV – rozvoj myšlení, porozumění</p> <p>RV – rozvoj myšlení, porozumění</p> <p>SV – reakce na oslovení</p>
---	---	---

7. – 10. ročník

<p>OVO 1.1 - rozliší hlasy známých osob - rozpozná běžné zvuky, vyjádří libost a nelibost</p> <p>OVO 1.2 - dbá na pravidelné dýchání, fixuje správné návyky - provádí dechová cvičení, zlepšuje provedení</p> <p>OVO 1.4, 1.5 - zná své jméno, vhodně reaguje na oslovení - zná jména svých spolužáků a blízkých osob; podle svých schopností osloví, ukáže na osobu nebo obrázek</p> <p>OVO 1.7, 1.3 - sdělí své potřeby, přání a pocity, upozorní na zdravotní potíže verbálním nebo jiným způsobem - aktivně vyjádří souhlas a nesouhlas i v běžných životních situacích - s pomocí rozliší otázku, jednoduše odpoví (verbálně, gestem, ukazováním, souhlas a nesouhlas...)</p> <p>OVO 1.6 - pozdraví a poděkuje – verbálně nebo jiným způsobem - rozpozná odpověď na svou otázku, v běžné životní situaci (ANO-NE, gesty, AAK)</p> <p>OVO 1.8 - sleduje obrazovku při práci s digitální technologií - s pomocí se aktivně zapojí při ovládní - využívá dotykové obrazovky k vyjádření (výběr činnosti, odpověď na otázku, vyjádření požadavku...)</p>	<p>- sluchová diferenciacce - vyjádření pocitu</p> <p>- dechová cvičení a hry - nádech nosem, výdech ústy - práce s tělem</p> <p>-upevnění vlastního jména - nácvik vyslovení jména -používání vlastního jména -upevňování osobních jmen rodičů, spolužáků, kamarádů (pasivně i aktivně) - používání jmen v reálných situacích - komunikační kniha</p> <p>-vyjádření potřeby, přání - vyjádření zdravotních potíží</p> <p>- vyjádření souhlasu a nesouhlasu</p> <p>-spontánní a jednoduché tematické rozhovory - rozvoj slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií</p> <p>- nácvik pozdravu, poděkování verbálně, gesty - otázky a odpovědi, - rozvoj slovní zásoby, systémy AAK</p> <p>-zaměřování pozornosti na obrazovku počítače - programy pro systémy AAK - výukové programy na PC, ovládní PC dle individuálních schopností - komunikační tabulka</p>	<p>HV – dechová cvičení</p> <p>RV – jména – rodina, spolužáci, učitelé, vlastní jméno</p> <p>RV – části těla a jejich pojmenování</p> <p>RV – řízené rozhovory</p> <p>RV – základy společenského chování</p> <p>RV</p>
--	---	--

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“, obor „Smyslová výchova“. Předmět systematicky procvičuje zrakové, sluchové, čichové, hmatové a chuťové vnímání, plošnou a prostorovou orientaci, vnímání vlastního těla. Prolíná všemi vzdělávacími oblastmi a vytváří předpoklady pro zvládání vzdělávacích obsahů všech předmětů. Smyslová výchova zlepšuje úroveň hrubé i jemné motoriky, rozvíjí schopnost komunikace a verbálního vyjadřování.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu v 1. -10. ročníku 4 hodiny týdně

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné třídě, výuka však z velké části probíhá v terénu. Od roku 2021 je ve škole k dispozici multisenzorická místnost s velkým množstvím pomůcek pro rozvoj všech smyslů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pracovní

- pravidelně a systematicky trénujeme zvládání nejjednodušších úkonů sebeobsluhy a hygienických návyků s využitím vizualizace během celého dne
- usilujeme o co nejvyšší možnou samostatnost
- dbáme na dokončení zadaného úkolu
- k vykonání činnosti poskytujeme dostatečný prostor

Klíčové kompetence k učení

- při výuce používáme multisenzorický přístup
- nabízíme různé možnosti nácviku k osvojení daného poznatku a dovednosti, volíme individuálně metodu, která je nejvhodnější vzhledem k žákovým schopnostem

Klíčové kompetence k řešení problémů

- opakovaně zařazujeme modelové situace, s nimiž se žák v běžném životě setkává, nacvičujeme přiměřenou reakci – volenou individuálně s ohledem na žákovy schopnosti a úroveň smyslového vnímání (např. hypersenzivity)

Klíčové kompetence komunikativní

- pomocí názoru a rozvíjením smyslového vnímání, které podmiňuje využití alternativní komunikace, vytváříme podmínky k dorozumívání

Klíčové kompetence sociální a personální

- cíleně rozvíjíme vnímání vlastního těla a vlastní osobnosti

- využíváme silných sdílených prožitků při společném pobytu v multisenzorické místnosti k rozvíjení a upevnění vztahů ve skupině
- na podporu sociálního chování zařazujeme praktické činnosti a modelové situace
- podporujeme začleňování v rámci třídy a volíme takové formy práce, aby se každý mohl uplatnit

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník – Zrakové vnímání

- 1.27 uchopit předměty a manipulovat s nimi
- 1.28 rozlišovat tvary a barvy předmětů
- 1.29 poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti
- 1.30 třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty
- 1.31 poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- 1.32 rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu
- 1.33 napodobit předvedené pohyby

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník – Sluchové vnímání

- 2.1 reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání
- 2.2 poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky
- 2.3 poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí
- 2.4 poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- 2.5 rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník – Hmatové vnímání

- 3.1 zvládat základní sebeobslužné dovednosti
- 3.2 poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů
- 3.3 třídit předměty na základě hmatu- podle velikosti a tvaru
- 3.4 poznat známé předměty podle hmatu
- 3.5 rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník – Směrová a prostorová orientace

- 4.1 vnímání prostoru, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
- 4.2 orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí
- 4.3 rozlišovat vpravo- vlevo
- 4.4 rozlišovat nahore- dole, před- za, vedle
- 4.5 řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynů
- 4.6 rozeznat roční období podle základních znaků

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník – Chut'ové a čichové vnímání

- 5.1 rozlišit jednotlivé chutě
- 5.2 poznat předměty čichem podle vůně
- 5.3 rozlišit vůně a pachy
- 5.4 poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

1.- 6. ročník

<p>ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ</p> <p>OVO 1.1, 1.2, 1.3, 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí uchopí dobře viditelný předmět (větší velikosti), snaží se o manipulaci s tímto předmětem - žák se cíleně zrakem zaměřuje na nabízený předmět - sleduje pohybující se předmět a osoby v blízkém okolí - roztřídí dvě skupiny výrazně odlišných předmětů - s dopomocí rozliší a roztřídí tvarově i barevně výrazně odlišný materiál - s podporou rozliší a seřadí předměty podle velikosti - rozpozná předmět na fotografii nebo obrázku, přiřadí dvojice - třídí výrazně odlišné obrázky, podle možností reaguje na slovní vedení - vnímá předměty, fotografie a obrázky při využívání metod AAK 	<ul style="list-style-type: none"> - úchop předmětů, spontánní manipulace - zraková stimulace na stabilní i pohybující se podněty, cvičení očních pohybů - třídění běžných předmětů - třídění podle barev a tvarů, ukládání podle pokynů - třídění a řazení podle velikosti - přiřazování předmětů a fotografií, obrázků - třídění obrázků - komunikace prostřednictvím AAK 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - sleduje svůj obraz v zrcadle, v okenní tabuli... - zrakem vnímá fotografie blízkých osob, reaguje na slovní pokyny učitele, podle možností fotografie roztřídí 	<ul style="list-style-type: none"> - fotografie rodiny - fotografie osob ze školy - třídění fotografií - identifikace vlastní osoby 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zúčastňuje ranního kroužku, vnímá vizualizaci denního režimu a základních informací podle použité metody - rozvíjí práci s těmito pomůckami 	<ul style="list-style-type: none"> - ranní kroužek - vizualizace denního režimu, činností, pokynů - komunikace prostřednictvím metod AAK 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 1.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznamená změny pohybu osob ve svém okolí - s vedením napodobí jednoduchý pohyb 	<ul style="list-style-type: none"> - motorická nápodoba - základní druhy pohybu - reakce na pokyn učitele 	<p>TV KV</p>

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ		
OVO 2.1 - upevňuje reakci na své jméno (pohybem, mimikou, verbální nápodobou...)	- reakce na oslovení - využití metod AAK	KV
OVO 2.2 - reaguje na zvuky ve svém okolí - při řízené činnosti přiřadí obrázek či předmět ke zdroji zvuku - při manipulaci s hudebními nástroji nebo zvukovými hračkami napodobí učitele (hra-ticho)	- reakce na zvukové podněty, práce v terénu - sluchové rozlišování zvuků, zvuková lota - napodobování zvuků, manipulačních činností se zvukovými hračkami	KV
OVO 2.3 - reaguje na hlas učitele, spolužáků - podle možností projeví rozpoznání pohybem, zaměřením zraku, oslovením...	- reakce na lidský hlas - rozlišování hlasů známých osob	KV
OVO 2.4 - soustředí se na zvuky v přírodě, ve městě... - rozpozná běžné zvuky ve svém okolí - s dopomocí určuje zvuky s využitím obrazového materiálu, přiřadí ke zvukům jejich původce (troubení - auto, pískání-píšťalka...) - rozvíjí pozornost při poslechu zvukové nahrávky	- sluchová cvičení v terénu - sluchová cvičení s obrazovou oporou - zvuková lota - písničky, říkadla, rýmovačky - rozvoj koncentrace pozornosti – sledování projevu ostatních, poslech	RV KV
OVO 2.5. - provádí sluchová cvičení v terénu s využitím zraku - seznamuje se se zvuky v běžném denním životě (zvuky v okolí, hasiči, policie, záchranná služba...), přivyká jim - v průběhu cvičení se učí vypořádat se strachem z neznámého podnětu	- sluchová cvičení v terénu - běžné každodenní zvuky v okolí - zvuky při mimořádných situacích - poslech různých netradičních zvuků, přivykání, přiměřené reakce	RV KV

HMATOVÉ VNÍMÁNÍ		
OVO 3.1 - podle svých možností se zapojuje do každodenních běžných úkonů při stravování a dodržování hygienických návyků při sebeobsluze - podle svých možností vyjádří potřebu pomoci při činnosti	- každodenní sebeobslužné dovednosti - základy hygieny - herní činnosti procvičující dovednosti zvyšující míru samostatnosti - vyjádření žádosti o pomoc	PV KV
OVO 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 - hmatem zjišťuje vlastnosti předmětů - překonává obavu z neznámého - nacvičuje správný úchop předmětů pro manipulaci - manipuluje s předměty podle pokynů - s oporou zraku vnímá rozdíly mezi tvary, povrchy, různou velikostí - s dopomocí třídí předměty podle různých hledisek, využívá zrakovou oporu - pozná podle hmatu běžné předměty každodenní potřeby, oblíbené hračky apod. - vnímá hmatové vjemy na celém těle – i mimo rukou	- seznámení s povrchy a předměty hmatem se zrakovou oporou - úchop předmětů - manipulační cvičení včetně kapalin, sypkých materiálů... - vnímání a rozlišování velikosti, tvaru a povrchu - herní činnosti - třídění - hmatové vjemy při rozpoznávání známých předmětů - hmatová cvičení – chodidla, končetiny	RV

SMĚROVÁ A PROSTOROVÁ ORIENTACE		
<p>OVO 4.1, 4.2, 4.3, 4.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá známý prostor, s dopomocí se orientuje ve třídě, ve škole i v jejím okolí - využívá orientační znaky a pomůcky pro orientaci ve škole a pohyb v něm - rozpozná svou třídu, své pracovní místo - seznamuje se s pojmy vpravo-vlevo, nahoře-dole, před-za, vedle; vnímá prvky AAK pro porozumění těmto pojmům; podle svých komunikačních schopností spojí tyto pojmy s názvy předmětů v okolí a orientuje se podle nich (na židli, pod stolem...) - podle svých možností se pohybuje podle pokynů učitele s použitím těchto pojmů, manipuluje s předměty, zaměří pohled <p>Vnímání vlastního těla</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v tělesném schématu – vnímá vlastní tělo - pod vedením volí pro činnost dominantní ruku - s vedením rozvíjí hrubou motoriku - s vedením napodobí jednoduché pohyby a polohy - provádí cvičení na koordinaci pohybů ruky a oka 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v budově školy a jejím blízkém okolí - práce v terénu - pomůcky pro orientaci – AAK - orientace ve své třídě - základní pojmy pro směrovou a prostorovou orientaci - pohyb podle pokynů učitele - praktické manipulační činnosti - herní činnosti - orientace na vlastním těle – činnost s dopomocí, aktivity s hračkou - cvičení na rozvoj hrubé motoriky – skákání, lezení, gymbal, koordinační cvičení - motorická nápodoba - vizuomotorická cvičení, křížové cviky 	<p>RV KV PV</p> <p>TV KV</p>
<p>OVO 4.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle vzoru se orientuje v prostoru, na ploše, v řadě, ve sloupci - s pomocí provádí přípravné a úklidové práce při vyučování - podle svých schopností manipuluje s pomůckami, pohybovými hračkami, procvičuje orientaci při práci se stavebnicí, mozaikou; reaguje na pokyny učitele - pod vedením se orientuje na stránce v knize – sleduje ukazování učitele, listování - účastní se činností využívajících říkanky a hudebně pohybové činnosti pro orientaci – spojení pohybu se slovem 	<ul style="list-style-type: none"> - řízená činnost ve třídě, na pracovním místě - orientace v pracovních pomůckách ve třídě, v předmětech osobní potřeby - praktické manipulační činnosti - herní činnosti - orientace v knize - říkanky, hudebně pohybové činnosti 	<p>RV PV KV</p>
<p>OVO 4.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními znaky ročních období - podle svých možností třídí materiál patřící k jednotlivým ročním obdobím - při práci v terénu vnímá počasí, změny v přírodě - seznámí se s obrázky a symboly označujícími roční období a jeho znaky 	<ul style="list-style-type: none"> - aktuální roční období - praktický materiál související s aktuálním ročním obdobím - aktuální počasí - změny v přírodě 	<p>RV KV</p>

CHUŤOVÉ A ČICHOVÉ VNÍMÁNÍ		
<p>OVO 5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičuje a zlepšuje správného kousání potravy a polykání - procvičuje a zlepšuje přijímání tekutin – pití z hrnečku, sání - rozvíjí chuťovou percepci - seznámí se se základními chutěmi a jejich názvy; projeví libost a nelibost - nacvičuje ochutnávání neznámých potravin a nápojů 	<ul style="list-style-type: none"> - přijímání potravin a tekutin - chuťová stimulace - základní chutě a jejich názvy - vyjádření vlastního názoru - ochutnávání neznámých potravin 	<p>PV KV</p>

<p>OVO 5.2, 5.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí dechová cvičení ústy i nosem - používá nos jako prostředek pro rozeznávání vůní a pachů - vnímá běžné čichové vjemy, přiměřené na ně reaguje; - rozliší pach a vůni, projevuje libost a nelibost - rozpozná podle vůně oblíbené předměty 	<ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení - čichová percepce: rozpoznávání běžných vůní a pachů - čichové vjemy v každodenním životě - reakce na čichové vjemy, přiměřené reakce - čichová diferenciacce – běžné vjemy, oblíbené předměty, pokrmy, nápoje... 	KV
<p>OVO 5.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s nebezpečím, které může nastat při vdechnutí zdraví škodlivých látek 	<ul style="list-style-type: none"> - nepříjemné a škodlivé látky; ochranné prostředky 	RV

7. – 10. ročník

ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ		
<p>OVO 1.1, 1.2, 1.3, 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - uchopí viditelné předměty různé velikosti, manipuluje s nimi - rozvíjí zrakovou fixaci, sleduje pohybující se předmět a osoby v blízkém okolí - snaha o vnímání prostoru oběma očima i jedním okem - rozezná světlo a tmou, přijímá bez obav změnu intenzity světla - sleduje zrakem kužel světla, barevný světelný paprsek - třídí různé předměty podle barev a tvarů, podle možností reaguje na slovní vedení učitele – názvy barev a tvarů; provádí různá manipulační cvičení - tvoří vlastní obrazce z mozaiky, stavebnice s použitím různých barev a tvarů podle vlastního výběru - při manipulaci s rovinnými tvary reaguje na různé okraje (špičaté, kulaté...), podle toho provádí třídění předměty a tělesa roztrídí a seřadí podle velikosti s podporou AAK používá pojmy velký-malý - podle svých schopností třídí obrázky podle různých hledisek - rozpozná běžné předměty na fotografii nebo obrázku, vnímá je v přehledu vizualizace denního režimu, orientace v prostředí a průběhu dne 	<ul style="list-style-type: none"> - úchop předmětů, manipulace s nimi - zraková fixace na stálé i pohybující se předměty - vnímání prostoru jedním okem i oběma očima (krasohled, trychtýř, dalekohled...) - pobyt ve srovnání – mění se intenzita osvětlení - hra s baterkou, se světelným ukazovátkem - třídění podle barev a tvarů - názvy barev a tvarů - mozaiky, stavebnice - hmatové vnímání ve spojení se zrakovou informací - třídění podle velikosti - pojmy velký-malý - třídění obrázků - zástupné předměty, komunikace pomocí fotografií, obrázkový režim dne 	RV KV
<p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - fixuje zrak na obraz v zrcadle, - svůj i ostatních; reaguje na změnu mimiky, pohyb apod. - při řízené činnosti i mimo ni zaměří zrak na fotografie, podle schopností si spojí slovní komentář učitele k fotografii, popř. pozná podle jména dle svých možností pojmenuje osoby jmény 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti se zrcadlem - činnosti s fotografiemi – rodina, školní fotografie - jména osob (rodina, škola) 	RV KV
<p>OVO 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zúčastňuje ranního kroužku, vnímá běžné pravidelné informace o režimu dne, reaguje na ně, podle svých možností fotografie použije pro vlastní vyjádření - rozvíjí práci s těmito pomůckami 	<ul style="list-style-type: none"> - ranní kroužek - denní vizualizace formou zvolené metody AAK - individuální plány a přehledy 	RV KV

<p>OVO 1.7</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na změny pohybu osob ve svém okolí, podle svých schopností je napodobuje - reaguje na slovní pokyn dospělého k pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> - motorická nápodoba - hra spojená s rytmickou či hudební podporou - základní druhy pohybu – chůze, lezení, plazení; zastavit se 	<p>TV RV</p>
--	--	------------------

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ		
<p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na zavolání - otočení hlavou za zvukem, zopakováním jména, příchodem.... - uposlechnutí pokynu učitele <p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje soustředěné sluchové vnímání při řízené činnosti, při práci v terénu - pozná a rozliší běžné zvuky - s dopomocí učitele rozliší a určí zvuk podle směru, délky a intenzity (tichý- hlasitý, zblízka- zdaleka....) - dokáže intenzitu a délku zvuku napodobit - zúčastní se řízené činnosti se zvukovými hračkami, nástroji, zpěvem apod. – podle pokynů učitele 	<ul style="list-style-type: none"> - reakce na oslovení - reakce na pokyn učitele <ul style="list-style-type: none"> - poslech slovního a hudebního projevu - rozlišování zvuků podle směru, délky a intenzity - nápodoba zvuků - hudební a rytmické hry 	<p>KV</p> <p>KV</p>
<p>OVO 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na hlas osob ve škole - rozpoznání osoby projeví podle svých schopností (pohledem, ukáže, vybere fotografii, pojmenuje...) - rozliší hlasy cizích lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - reakce na lidské hlasy - rozlišení hlasů známých osob, cizích osob 	<p>KV</p>
<p>OVO 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na zvuky v přírodě, ve městě... - rozpozná běžné zvuky ve svém okolí - podle svých schopností určuje zvuky s využitím obrazového materiálu i bez zrakové opory, popř. pojmenuje, ukáže zdroj zvuku..., napodobí je - rozvíjí pozornost při poslechu zvukové nahrávky 	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová cvičení v terénu - sluchová cvičení s obrazovou oporou - zvuková lota, sluchové hry - verbální náporoba - písničky, říkadla, rýmováčky - rozvoj koncentrace pozornosti –poslech 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí sluchová cvičení v terénu se zrakovou oporou i bez ní - seznamuje se s běžnými zvuky, podle svých možností projeví rozpoznání, popř. napodobí - při poslechu nepříjemných zvuků zklidňuje svou reakci 	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová cvičení v terénu - zdroje běžných zvuků - verbální nápodoba - reakce na neznámé a nepříjemné zvuky 	<p>RV KV</p>

HMATOVÉ VNÍMÁNÍ		
<p>OVO 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností se aktivně zapojuje při stravování a dodržování hygienických návyků, navyšuje míru samostatnosti - vyjádří potřebu pomoci při činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - každodenní sebeobslužné dovednosti - základy hygieny - herní činnosti procvičující dovednosti zvyšující míru samostatnosti - vyjádření žádosti o pomoc 	<p>PV KV</p>

<p>OVO 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně provádí cvičení, zjišťuje vlastnosti předmětů - přiměřeně reaguje na neznámé podněty, podle svých možností rozpozná předměty a povrchy, na které není vhodné sahat - uchopí předměty, manipuluje s nimi podle svých možností – aktivně se zapojuje do činností, reaguje na pokyny učitele - vnímá rozdíly mezi tvary, povrchy, různou velikostí s oporou zraku i bez něj - s dopomocí třídí předměty podle různých hledisek, využívá zrakovou oporu - pozná podle hmatu běžné předměty každodenní potřeby, oblíbené hračky apod. – se zrakovou oporou i bez ní - aktivně se účastní činností rozvíjejících hmatové vnímání celou plochou těla 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s povrchy a předměty hmatem se zrakovou oporou i bez ní - méně známé předměty a povrchy - nevhodné a nebezpečné povrchy - úchop předmětů a řízená manipulace s nimi - manipulační cvičení včetně kapalin, sypkých materiálů... - vnímání a rozlišování velikosti, tvaru a povrchu se zrakovou oporou i bez ní - herní činnosti - třídění - hmatové vjemy při rozpoznávání známých předmětů - hmatová cvičení povrchem celého těla 	<p>RV</p>
--	--	-----------

SMĚROVÁ A PROSTOROVÁ ORIENTACE		
<p>OVO 4.1, 4.2, 4.3, 4.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - navyšuje míru samostatnosti při orientaci ve třídě, ve škole i v jejím okolí; fixuje záchytné body - využívá orientační znaky a pomůcky pro orientaci ve škole a pohyb v něm, reaguje na vedení učitele - samostatně najde svou třídu, své pracovní místo - reaguje na procvičované pojmy vpravo-vlevo, nahore-dole, před-za, vedle; využívá přítom prvky AAK; podle svých schopností se podle nich orientuje - podle svých schopností spojí tyto pojmy s názvy předmětů v okolí a orientuje se podle nich (na židli, pod stolem...) - s pomocí se pohybuje podle pokynů učitele s použitím těchto pojmů, manipuluje s předměty; navyšuje míru samostatnosti <p>Vnímání vlastního těla</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v tělesném schématu – vnímá vlastní tělo - pod vedením volí pro činnost dominantní ruku - s vedením rozvíjí hrubou motoriku - s vedením napodobí jednoduché pohyby a polohy - provádí cvičení na koordinaci pohybů ruky a oka 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v budově školy a jejím blízkém okolí - činnosti v terénu - pomůcky pro orientaci – AAK - orientace ve své třídě - základní pojmy pro směrovou a prostorovou orientaci - prvky AAK - názvy běžných předmětů z okolí žáka, orientace podle pojmů pro směrovou a prostorovou orientaci ve spojení s těmito předměty - pohyb podle pokynů učitele - praktické manipulační činnosti - herní činnosti - orientace na vlastním těle, aktivity s hračkou, reakce na pokyn a vedení učitele - cvičení na rozvoj hrubé motoriky - skákání, lezení, gymbal, koordinační cvičení - motorická nápodoba - vizuomotorická cvičení, koordinační cvičení 	<p>RV KV PV</p> <p>TV KV</p>
<p>OVO 4.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle pojmů pro směrovou a prostorovou orientaci se s oporou vzoru orientuje v prostoru, na ploše, v řadě, ve sloupci - s pomocí provádí přípravné a úklidové práce při vyučování; navyšuje míru samostatnosti - podle svých schopností manipuluje s pomůckami, pohybovými hračkami, procvičuje orientaci při práci se stavebnicí, mozaikou; reaguje na pokyny učitele - s pomocí se orientuje na stránce v knize – sleduje ukazování učitele, popř. sám ukazuje, listuje - aktivně se účastní činností využívajících říkanky a hudebně pohybové činnosti pro orientaci – spojení pohybu se slovem 	<ul style="list-style-type: none"> - řízená činnost ve třídě, na pracovním místě - orientace v pracovních pomůckách ve třídě, v předmětech osobní potřeby; běžné sebeobslužné činnosti - praktické manipulační činnosti - herní činnosti - orientace v knize - říkanky, hudebně pohybové činnosti 	<p>RV PV KV</p>

<p>OVO 4.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí rozpozná a uvede základní aktuálního ročního období, sleduje přicházející změny - podle svých možností třídí materiál patřící k jednotlivým ročním obdobím, spáruje s fotografií, nebo obrázkem - při práci v terénu vnímá počasí, přijme vhodné oblečení - při ranním kroužku aktivně používá obrázky a symboly označující roční období a jeho znaky 	<ul style="list-style-type: none"> - aktuální roční období - praktický a obrazový materiál související s ročním obdobím - aktuální počasí - vhodné oblékání - ranní kroužek - orientace v kalendáři přírody 	<p>RV KV</p>
---	---	------------------

CHUŤOVÉ A ČICHOVÉ VNÍMÁNÍ		
<p>OVO 5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičuje a zlepšuje správného kousání potravy a polykání - procvičuje a zlepšuje přijímání tekutin – pití z hrnečku, sání - rozvíjí chuťovou percepci - rozpozná základní chutě, reaguje na ně při jídle, projeví libost a nelibost - podle svých komunikačních schopností zná jejich názvy, spojí je s danou chutí - ochutnává potraviny bez zrakové opory, pozná běžné potraviny a nápoje - projeví libost a nelibost - ochutnává neznámé potraviny a nápoje, přiměřeně reaguje 	<ul style="list-style-type: none"> - přijímání potravin a tekutin - chuťová stimulace - základní chutě a jejich názvy - ochutnávání bez zrakové opory - rozpoznání běžných potravin podle chuti - vyjádření vlastního názoru - ochutnávání neznámých potravin 	<p>PV KV</p>
<p>OVO 5.2, 5.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí dechová cvičení ústy i nosem, rozvíjí čichovou percepci - nacvičuje smrkání, nebo aktivní dopomoc při čištění dýchacích cest - vnímá běžné čichové vjemy, přiměřeně na ně reaguje - při cvičení se seznamuje s netypickými vůněmi a pachy - rozlišuje pachy a vůně, seznamuje se s pojmy: voní-páchne-smrdí; projevuje libost a nelibost přiměřenou reakcí - rozpozná podle vůně běžné předměty, prostředí, situace, potraviny, nápoje 	<ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení - smrkání, čištění dýchacích cest - čichová percepcce: rozpoznávání vůní a pachů - neobvyklé vůně a pachy - čichové vjemy v každodenním životě, při cvičení - přiměřené reakce na čichové vjemy, vyjádření přijetí a rozpoznání vjemu - čichová diferenciacce 	<p>KV</p>
<p>OVO 5.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s nebezpečím, které může nastat při vdechnutí zdraví škodlivých látek - rozpozná zápach zkažených potravin a nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> - nepříjemné a škodlivé látky; ochranné prostředky - zápach zkažených potravin 	<p>RV</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti „Umění a kultura“ – obor „Hudební výchova“. Soustředí se především na rozvoj vztahu žáků k hudbě, na maximální míru prožitku ze všech činností vztahujících se k hudbě.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících je v 1. – 10. roč. vždy 1 hodina týdně.

Organizační vymezení

Předmět má komplexní charakter. Je vyučován v různých třídách podle potřeby a podle momentální situace (obsazení učeben v danou hodinu). Vybavení pro předmět je mobilní (varhany v pojízdné skřínce, orffovy nástroje v pojízdném stolku...). Součástí výuky je návštěva hudebních divadelních představení, koncertů apod. – dle možností a nabídky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence k učení :

- při nácvičku textů písní a říkadél procvičujeme schopnost zapamatování, využíváme
- obrázkové texty a jiné pomůcky podporující paměť
- využíváme HV jako součást projektového vyučování

Klíčové kompetence komunikativní

- pomocí alternativní komunikace a multisenzorického přístupu vedeme žáky k porozumění textů písní
- poukazujeme na možnost využití hudby jako prostředku pro vlastní vyjádření pocitů, nálad

Klíčové kompetence sociální a personální

- při skupinovém zpěvu či jiném hudebním projevu nacvičujeme spolupráci a koordinaci hudebních činností s ostatními

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy

- 1.1 Zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii
- 1.2 Rozlišovat zvuky hudebních nástrojů
- 1.3 Zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- 1.4 Doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje
- 1.5 Zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu
- 1.6 Soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby

1. – 6. ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod vedením učitele provádí jednoduchá cvičení na rozvoj dechu, držení těla - účastní se hlasových cvičení - pod vedením s pomocí provádí hlasovou a rytmickou nápodobu 	<ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení - držení těla při zpěvu - hlasová a intonační cvičení - pěvecké návyky 	ŘV
<p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - při sluchových cvičeních setrvává v klidu - s pomocí obrázků rozpoznává běžné zvuky a tóny - při hudebních aktivitách zapojuje všechny své smysly 	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová cvičení, hudební i nehudební zvuky - spontánní hudební aktivity - multisenzorická cvičení 	
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rámci svých možností zpívá jednoduché písně v rozsahu přiměřeném jeho schopnostem s oporou zpěvu učitele, popř. se podle svých schopností zapojuje vlastním hudebním projevem - zapojuje se do skupinového zpěvu pod vedením učitele - v rámci svých možností vyslovuje a reprodukuje texty, popř. využije AAK 	<ul style="list-style-type: none"> - lidová a umělá píseň - pěvecká nápodoba - texty písní 	SV
<p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí učitele doprovází zpěv ostatních nebo jiný hudební projev - s pomocí zopakuje po učiteli rychlé a pomalé tempo hry 	<ul style="list-style-type: none"> - hra na Orffovy nástroje - hra na dostupné předměty - tempo hry 	ŘV
<p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - při rytmických cvičeních s pomocí zopakuje téma zadané učitelem - reaguje nápodobou na pojmy: rychle – pomalu, silně – slabě při hře a HPČ - s pomocí vytleskává rytmus jednoduchého nacvičeného říkadla - zapojuje se do hudebně pohybových her a činností - reaguje změnou pohybu na výrazné změny tempa hudby či rytmického doprovodu - napodobí pokyny učitele při HPH a HPČ 	<ul style="list-style-type: none"> - rytmická cvičení, hra na tělo - pojmy: rychle – pomalu, silně – slabě - rytmizace - hudebně pohybová cvičení, - hudebně pohybové hry 	
<p>OVO 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyslechne krátkou nahrávku přiměřené skladby - setrvává v klidu při poslechu relaxační hudby, nacvičuje uvolnění při hudbě - podle svých možností vyjádří svůj dojem z hudby 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech známých krátkých skladeb (tvorba pro děti, filmové melodie...) - poslech relaxační hudby 	

6. - 10. ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rámci svých možností provádí dechová, hlasová a pěvecká cvičení podle pokynů učitele, reaguje na jeho pokyny - v rámci svých možností dodržuje správné držení těla při zpěvu, reaguje na pokyn učitele k nápravě - podle svých schopností nacvičuje základy hlasové hygieny, základní pěvecké návyky 	<ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení - hlasová, melodická a intonační cvičení - držení těla při zpěvu - pěvecké návyky, základy hlasové hygieny 	ŘV
<p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - při sluchových cvičeních setrvává v klidu, soustředí se na činnost - při hudebních činnostech zapojuje všechny své smysly - s pomocí obrázků a učitele rozliší zvuky známých hudebních nástrojů, nástrojů Orffova instrumentáře - s pomocí učitele si vyzkouší hru na dostupné hudební nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> - sluchová cvičení, hudební i nehudební zvuky - spontánní hudební aktivity 	SV
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá jednoduché písně přiměřené jeho schopnostem s oporou melodického nástroje nebo nahrávky se zpěvem dané písně, popř. se podle svých schopností zapojuje vlastním hudebním projevem - zúčastňuje se skupinového zpěvu, pod vedením učitele dodrží tempo - v rámci svých možností procvičuje a zdokonaluje výslovnost textů 	<ul style="list-style-type: none"> - umělá, lidová, populární písně v přiměřeném rozsahu - texty písní 	ŘV
<p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod vedením učitele doprovází zpěv ostatních nebo jiný hudební projev - samostatně vybere hudební nástroj podle své volby - s pomocí učitele zopakuje ostinato zadané učitelem, dodrží tempo - rozliší hru: slabě – silně 	<ul style="list-style-type: none"> - Orffovy nástroje - hra na dostupné hudební nástroje - hra s běžnými předměty (poklice, tužky...) - tempo hry - dynamika hry 	
<p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - při rytmickém cvičení s pomocí zopakuje jednoduché téma zadané učitelem - hraje nápodobou ve spojení se slovními pokyny (silně – slabě, rychle – pomalu) - dodrží tempo - s pomocí vytleská rytmus dané písně - rytmizuje jednoduchá slova a nacvičená říkadla (nápodobou i samostatně) - zapojuje se do HPH s dodržением správného tempa - pod vedením dodrží pravidla jednoduché hudebně pohybové hry - reaguje na pokyn učitele při tanci - improvizuje pohybem na změny tempa při taneční hudbě nebo rytmickém doprovodu 	<ul style="list-style-type: none"> - rytmická cvičení - hra na tělo - tempo hudby – cvičení nápodobou - rytmizace - hudebně pohybová cvičení - hudebně pohybové hry - improvizace na taneční hudbu 	ŘV
<p>OVO 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - v klidu vyslechne vystoupení jiného žáka nebo pěveckého sboru - v klidu vyslechne kratší známé skladby, po opakovaném poslechu pozná výrazné skladby - při hudební relaxaci setrvává v klidu, uvolní se 	<ul style="list-style-type: none"> - vystoupení spolužáků, žáků z jiných škol, pěveckého sboru - poslech vhodných skladeb 	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti „Umění a kultura“ obor Výtvarná výchova

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu v 1. - 10. ročníku 1 hodina týdně

Organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících a má komplexní charakter. Vyučuje se většinou v běžné třídě, jelikož specializovaná učebna pro výuku není ve škole k dispozici. Ke své práci též využíváme keramickou dílnu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pracovní

- nacvičujeme jednoduché pracovní stereotypy
- používáme jednotnou terminologii pro základní pojmy – nástroje, materiály, názvy činností a technik, instrukce k práci
- rozvíjíme samostatnost – zvládnání činností podporujeme postupnými kroky, schémata, vedeme k dokončení činnosti
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví při práci s různým materiálem
- při výuce vytváříme podnětné prostředí, vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- dbáme na čistotu a samostatnost při práci

Klíčové kompetence k učení

- při výtvarných aktivitách umožňujeme zapojení všech smyslů

Klíčové kompetence k řešení problému

- učíme žáky různým výtvarným technikám, vlastnímu výběru a použití prostředků pro vyjádření svého zájmu
- ponecháváme žákům možnost volby techniky, tématu

Klíčové kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjádření dojmů z výtvarné činnosti
- rozvíjíme možnost komunikace neverbální formou pomocí výtvarného umění

Klíčové kompetence sociální a personální

- žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině (skupinové výtvary)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník

- 1.7 zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- 1.8 používat na elementární úrovni prostředky a postupy
- 1.9 vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary
- 1.10 vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity
- 1.11 uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech

I.- VI. ročník

<p>OVO 1.1, 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí nacvičuje základní dílčí dovednosti pro práci s různými materiály - seznamuje se s vlastnostmi běžných výtvarných materiálů pro plošné i prostorové vyjádření - hmatem zjišťuje povrch materiálů – překonává obavu z neznámého, spontánní manipulací zjišťuje možnosti práce s materiálem, pod vedením pak postupnými kroky tvoří i jednoduché objekty - nacvičuje úchop náčiní na kresbu a malbu - rozvíjí základní grafomotorické dovednosti - spontánně čará různými technikami; s pomocí napodobí linie - s pomocí nacvičuje základní dovednosti pro malbu, nanáší plošně barvu různými technikami - nacvičuje a fixuje základní pojmy pro práci - s podporou tvoří vlastní díla různými technikami a jejich kombinacemi – sleduje učitele při dílčích činnostech při práci s danou technikou, využívá rozřazování činností, nápodobu postupných kroků - s pomocí rozpozná a připraví výtvarné potřeby, své pracovní místo, podílí se na úklidu - osvojuje si základní pracovní návyky 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s papírem a drobným materiálem: trhání, mačkání, stříhání nůžkami – různé typy, přehýbání, lepení - práce s modelovací hmotou a keramickou hlinou, delta pískem: hnětení, rozdělování a spojování částí, vtlačování, - práce s přírodninami - práce se základními pomůckami: štětec, tužka, pastelky, fixy, vodové, prstové, temperové barvy, lepidlo, nůžky – různé druhy - grafomotorická cvičení - vybarvování s plastickou hranicí - výplň plochy barvou, čištění a otírání štětce, ředění a mísení barev, prstové barvy - název základních pomůcek, barev, předmětů (slovně i AAK) - vlastní tvorba (spontánní abstraktní i konkrétní) – jednoduché dílčí činnosti, víceřádkové postupy nápodobou, nebo vizuální oporou - základní pracovní návyky: zástěrka, ubrus, příprava a úklid pracovního místa - sebeobsluha, hygiena 	<p>PV SV</p> <p>RV</p> <p>PV</p>
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností rozliší základní barvy a tvary; třídí je, páruje s předměty - podle svých schopností pod vedením uplatňuje tyto dovednosti při tvorbě – práce podle vzoru, vizuální podpora a možnost výběru při spontánní tvorbě - seznamuje se s názvy barev a tvarů 	<ul style="list-style-type: none"> - základní barvy a rovinné tvary: třídění, párování, přiřazování - vlastní tvorba – podle vzoru s vedením, spontánní: hra s barvou, kresba měkkou pastelkou, fixem, křídami, koláže - barva a tvar – otisky různých předmětů - názvy základních barev a rovinných tvarů (slovně nebo AAK) 	<p>SV RV PV</p> <p>RV, KV</p>

<p>OVO 1.4, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s různými výtvarnými pracemi, vyjádří, které ho zaujaly - zapojí se do výtvarné činnosti různými technikami poté, co učitel cíleně navodí určitou atmosféru - využívá výtvarnou činnost jako vyjádření své aktuální nálady – podle svých schopností sám požádá o činnost, vybere z nabídky, spontánně tvoří; podle potřeby požádá o pomoc, vychází přitom ze svých zkušeností, získaných dovedností 	<ul style="list-style-type: none"> - prohlídka výtvarných děl vyjadřující silné emoce (umělecká, určená pro děti, výtvary učitelky či spolužáků) - spontánní tvorba, tvorba dle výběru s nabídkou tvorba vycházející z lidových tradic činnosti s prvky muzikoterapie činnosti v přírodě, hra s přírodninou manipulace s objekty - spontánní tvorba vyjádření vlastní žádosti 	<p>SV KV</p> <p>PV</p> <p>SV KV PV</p>
---	--	--

VII.- X. ročník

<p>OVO 1.1, 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičuje a fixuje základní dílčí dovednosti pro práci s různými materiály - upevňuje znalosti o vlastnostech běžných výtvarných materiálů pro plošné i prostorové vyjádření, seznamuje se s novými - bez obav pracuje s materiálem různé konzistence - fixuje úchop náčiní na kresbu a malbu - rozvíjí základní grafomotorické dovednosti - kreslí jednoduché linie, nápodobou a postupnými kroky zobrazí základní tvary, stylizované předměty, hraje si s linií - maluje různými technikami - nanáší plošně barvu, vyplní ohraničenou plochu, zapouští, hraje si s barvou, otiskuje předměty s reliéfem - procvičuje a fixuje základní pojmy pro práci - s podporou tvoří vlastní díla různými technikami a jejich kombinacemi, podle své potřeby využívá pomoci a vzoru učitele; seznamuje se s novými technikami a postupy - s kontrolou rozpozná a připraví výtvarné potřeby, své pracovní místo, podílí se na úklidu - upevňuje základní pracovní návyky 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s papírem a drobným materiálem, přírodninami, modelínou a modelovací hmotou - využívání pomůcek: základní+ špachtle, upravené jehly a špice, rydla, pomůcky pro tisk - grafomotorická cvičení - vybarvování, obtahování - spontánní kresba, nápodoba jednoduchého tvaru, stylizovaná kresba - spontánní kresba – linie různé síly, sytosti, různou technikou - výplň plochy barvou, hra s barvou – konkrétní i abstraktní tvorba - název základních pomůcek, barev, předmětů (slovně i AAK) - vlastní tvorba (spontánní abstraktní i konkrétní) – jednoduché dílčí činnosti, vícefázové postupy nápodobou, nebo vizuální oporou - základní pracovní návyky: zástěrka, ubrus, příprava a úklid pracovního místa - sebeobsluha, hygiena 	<p>PV SV</p> <p>RV</p> <p>PV</p>
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností rozliší základní barvy a tvary; třídí je, páruje s předměty, vyhledá v prostoru podle vzoru - s dopomocí uplatňuje tyto dovednosti při tvorbě – práce podle vzoru, vizuální podpora a možnost výběru při spontánní tvorbě - procvičuje názvy barev a tvarů 	<ul style="list-style-type: none"> - základní barvy a rovinné tvary: třídění, párování, přiřazování, vyhledávání - vlastní tvorba – podle vzoru s vedením, spontánní: hra s barvou různou technikou, kresba měkkou pastelkou, fixem, křídami, jednoduchý ornament barva a tvar – otisky různých předmětů, koláže - názvy základních barev a rovinných tvarů (slovně nebo AAK) 	<p>SV RV PV</p> <p>RV, KV</p>

<p>OVO 1.4, 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá podle vlastního dojmu výtvarné práce, které ho zaujaly - zapojí se do výtvarné činnosti různými technikami poté, co učitel cíleně navodí určitou atmosféru; navyšuje míru samostatnosti při těchto činnostech - využívá výtvarnou činnost jako vyjádření své aktuální nálady – podle svých schopností sám požádá o činnost, vybere z nabídky, spontánně tvoří; navyšuje míru samostatnosti při těchto činnostech podle potřeby požádá o pomoc, vychází přitom ze svých zkušeností, získaných dovedností 	<ul style="list-style-type: none"> - prohlídka výtvarných děl vyjadřující silné emoce (umělecká, určená pro děti, výtvary učitelky či spolužáků) - spontánní tvorba, tvorba dle výběru s nabídkou tvorba vycházející z lidových tradic činnosti s prvky muzikoterapie činnosti v přírodě, hra s přírodninou manipulace s objekty - spontánní tvorba vyjádření vlastní žádosti 	<p>SV KV PV</p> <p>SV KV PV</p>
---	--	--

POHYBOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** – vzdělávací obory **Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova a Rehabilitační tělesná výchova**. Každému žákovi je uzpůsoben program hodiny podle jeho typu postižení a jeho pohybových možností.

Cílem vyučovacího předmětu **Pohybová výchova** je zvládnutí základních pohybových dovedností. Předmět rozvíjí pohybovou kulturu žáků v rámci jejich možností. Pomáhá rozvíjet motoriku žáka, orientaci v prostoru i na vlastním těle, napomáhá též k rozvoji myšlení a vnímání. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení, ke koncentraci pozornosti, k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy a zlepšování nálady.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu – v 1. – 10. ročníku vždy 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve školní tělocvičně vybavené běžným tělocvičným náradím a náčiním a nadstandardně i rehabilitačními pomůckami. Mimo tělocvičny má škola i místnost pro individuální zdravotní tělesnou výchovu, vlastní vodoléčbu vybavenou dvěma masážními vanami a snoezelen pro multismyslovou stimulaci, či relaxaci. Při vycházkách do okolí upevňujeme správnou chůzi a správné držení těla. Velký podíl tvoří v letních měsících i pěší turistika.

Předmět vyučují mimo jiné i fyzioterapeuti, při výuce žáky dělí do skupin a pracují s nimi individuálně podle typu a míry jejich zdravotního oslabení - část má výuku PV a ZdrTV, druhá část s druhým vyučujícím má výuku ZdrTV a RTV. Žáci se pravidelně střídají, aby byl splněn poměr vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie – cílové zaměření vyučovacího předmětu

Klíčové kompetence komunikativní:

- TV má pravidelný řád, využíváme nacvičené, opakovaně používané signály pro nácvik a osvojení nových dovedností a činností
- vyučující používá jednoduché nacvičené pokyny pro zaujetí polohy, provádění cvičebního úkonu apod.
- rozvíjíme koncentraci pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzické i psychické uvolnění
- rozvíjíme aktivní hybnost a využívání pohybových schopností a dovedností v běžném životě
- vedeme k poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení
- zaměřujeme se na odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin
- vedeme ke vnímání prožitků z pohybové činnosti

Klíčové kompetence sociální a personální:

- pohybovou výchovu provádíme ve skupinách, vedeme k pomoci a ke spolupráci
- pravidelně provádíme činnosti spojené s dodržováním zdravého způsobu života a ochranou zdraví, péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení

Klíčové kompetence pracovní:

- při přípravě na TV hodinu rozvíjíme sebeobslužné činnosti
- pravidelně zařazujeme preventivní činnosti podporující zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník

Očekávané výstupy – Pohybová výchova

- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu

1. - 10. ročník

<p>OVO 1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - snaží se osvojit si nové pohybové možnosti - uvědomuje si pohodový stav ve spojení s vhodnou pohybovou činností 	<p>Pohybové hry a cvičení Napodobivé hry Hry s náčiním</p>	
<p>OVO 1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pravidelný řád TV vyučovací hodiny a postupuje podle něj - dle úrovně svých pohybových možností provádí jednoduché pohybové aktivity 	<p>Řád hodiny - upevňování přípravy na pohybovou činnost (oblékání, obutí,..) Příprava před pohybovou činností Kondiční cvičení Relaxace po zátěži</p>	
<p>OVO 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní pokyny, gesta, signály učitele, napodobuje - zvládá základní polohy 	<p>Základní manipulace s míčem a základním drobným náčiním</p>	
<p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná základní polohy – sed, leh, stoj, chůze - provádí rytmická cvičení - zlepšuje prostorovou orientaci 	<p>Základní cvičební polohy, průpravná cvičení Rytmická cvičení Prostorová orientace v různých prostředích, adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě (dle možností školy)</p>	
<p>OVO 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - dle možností uplatňuje správné držení těla, koordinuje pohyby, ev. polohy 	<p>Turistika, vycházky, pobyt v přírodě v terénu Pohybové hry, manipulace s náčiním</p>	
<p>OVO 1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná rozdíl pohybu a relaxace - vnímá pocit relaxace 	<p>Relaxační cvičení Prvky jógových cvičení</p>	

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** – vzdělávací obory **Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova a Rehabilitační tělesná výchova**. Každému žákovi je uzpůsoben program hodiny podle jeho typu postižení a jeho pohybových možností.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací obor **Zdravotní tělesná výchova** aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifické postižení.

U žáků s těžkým mentálním postižením, u kterých je vzhledem k závažnosti postižení výrazně omezená hybnost, se zařazuje jako alternativa ke Zdravotní tělesné výchově **Rehabilitační tělesná výchova**. Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Zdravotní tělesná výchova (ZdrTV) je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem. Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do ZdrTV se provádí na doporučení lékaře. Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních specifíků postižení žáků. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu – v 1. – 10. ročníku vždy 4 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve školní tělocvičně vybavené běžným tělocvičným náradím a náčiním a nadstandardně i rehabilitačními pomůckami. Mimo tělocvičny má škola i místnost pro individuální zdravotní tělesnou výchovu, vlastní vodoléčbu vybavenou dvěma masážními vanami a snoezelen pro multismyslovou stimulaci, či relaxaci. Při vycházkách do okolí upevňujeme správnou chůzi a správné držení těla. Velký podíl tvoří v letních měsících i pěší turistika.

Předmět vyučují mimo jiné i fyzioterapeuti, při výuce žáky dělí do skupin a pracují s nimi individuálně podle typu a míry jejich zdravotního oslabení - část má výuku PohTV a ZdrTV, druhá část s druhým vyučujícím má výuku ZdrTV a RTV. Žáci se pravidelně střídají, aby byl splněn poměr vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence komunikativní:

- TV má pravidelný řád, využíváme nacvičené, opakovaně používané signály pro nácvik a osvojení nových dovedností a činností
- vyučující používá jednoduché nacvičené pokyny pro zaujetí polohy, provádění cvičebního úkonu apod.
- rozvíjíme koncentraci pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzické i psychické uvolnění
- rozvíjíme aktivní hybnost a využívání pohybových schopností a dovedností v běžném životě
- vedeme k poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení
- zaměřujeme se na odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin
- vedeme ke vnímání prožitků z pohybové činnosti

Klíčové kompetence sociální a personální:

- pohybovou výchovu provádíme ve skupinách, vedeme k pomoci a ke spolupráci
- pravidelně provádíme činnosti spojené s dodržováním zdravého způsobu života a ochranou zdraví, péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení

Klíčové kompetence pracovní:

- při přípravě na TV hodinu rozvíjíme sebeobslužné činnosti
- pravidelně zařazujeme preventivní činnosti podporující zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 1. – 10. ročník

Očekávané výstupy – Zdravotní tělesná výchova

- 2.1 uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- 2.2 zaujímat správné cvičební polohy
- 2.3 zvládat jednoduchá speciální cvičení
- 2.4 zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů

Očekávané výstupy – Rehabilitační tělesná výchova

- 3.1 získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- 3.2 rozvíjet motoriku a koordinaci poloh
- 3.3 zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- 3.4 reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti
- 3.5 snažit se o samostatný pohyb

1. - 10. ročník

Zdravotní tělesná výchova		
<p>OVO 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - snaží se osvojit si správný způsob držení těla ve všech polohách a pracovních činnostech - uplatňuje ho při další následné pohybové činnosti <p>OVO 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si správné cvičební polohy dle pokynů učitele, případně ji napodobí - zdokonaluje cvičební polohy: sed, leh na zádech, leh na břiše, klek, stoj; reaguje na pokyny učitele ke korekci <p>OVO 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí speciální cvičení pod vedením učitele - uvědomuje si pocity při cvičení - využívá jednoduché pomůcky <p>OVO 2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - dle pokynů zaujme správné držení těla při cvičení - napodobí cvičební polohu při cvičení - protáhne zkrácené a posílí oslabené svalové skupiny 	<p>Příprava před pohybovou činností Zásady správného držení těla Rozvíjení jemné a hrubé motoriky Koordínace pohybů</p> <p>Základní cvičební polohy Dechová cvičení Napodobovací cvičení</p> <p>Pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení Pohybové hry</p> <p>Uvolňovací cvičení Relaxační cvičení Hry ve vodě, cvičení ve vodě (dle možností školy)</p>	<p>PohTV, PV, SV, RV</p> <p>PohTV, ŘV, HV, SV, RV</p> <p>PohTV, SV, RV</p> <p>PohTV, SV, HV, RV</p>
<p>Rehabilitační tělesná výchova</p> <p>OVO 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuje nové pohybové aktivity a dovednosti <p>OVO 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si a rozvíjí vlastní pohybové možnosti - vnímá pocity při cvičení a koordinuje <p>OVO 3.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rámci přípravy reaguje na jednoduché pokyny - zvládá změny polohy a jednoduché pohybové aktivity <p>OVO 3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - vykoná požadovanou činnost - uplatní získané dovednosti jako postoje, polohy, obraty <p>OVO 3.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně se orientuje v prostoru dle svých pohybových možností 	<p>Motivační činnosti Využití náčiní, hudby, rehabilitačních pomůcek Cvičení ve vodě (dle možnosti školy)</p> <p>Stimulace pohybu v prostoru Jemná motorika – manipulace s drobnými předměty Aktivní pohyb Koordínace pohybů Rovnovážná cvičení</p> <p>Příprava na pohybovou činnost Rozvíjení hybnosti Polohování, změny polohy, uvolňovací cvičení, bazální stimulace</p> <p>Rehabilitační cvičení, uvolňování spastických částí těla Speciální cvičení Relaxační cvičení Reakce na pokyn, na jméno</p> <p>Nácvik chůze s oporou s dopomocí Samostatný pohyb Koordínace chůze</p>	<p>ZdrTV, PohTV, SV, HV, RV</p> <p>ZdrTV, PohTV, SV, RV</p> <p>PohTV, PV, ŘV, RV, SV</p> <p>ZdrTV, PohTV, SV, RV, ŘV, HV</p> <p>ZdrTV, PohTV, SV, RV</p>

TERAPIE

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět nemá vymezen společný obsah, je zcela individualizován podle potřeb každého žáka. V základu jsou prvky terapií a bazální stimulace – nabídka se patrně bude proměňovat podle personálních a finančních možností školy. Obsah a výstupy výuky každého žáka vychází z doporučení poradenského zařízení, popř. je specifikován v individuálním vzdělávacím plánu.

Předmět Terapie podporuje a rozvíjí emocionální vyjádření, odreagování, podílí se na omezení výskytu problémového chování – má významný rehabilitační a relaxační charakter. Soustředí se na rozvoj seberealizace a kreativity, zlepšení koncentrace na činnost, odbourávání problémů v mezilidských vztazích, rozvoj verbální i neverbální komunikace, správnost dýchání.

Prolíná všemi vzdělávacími oblastmi a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů.

Časové vymezení

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu v 1. -10. ročníku 2 hodiny týdně. Je vytvořen z disponibilní časové dotace.

Organizační vymezení

Předmět je vyučován v běžné učebně, relaxačních koutcích, ve snoezelenu, tělocvičně. Využíváme běžné pomůcky, speciální pomůcky pro jednotlivé druhy terapie, nadstandardně pomůcky pro žáky se smyslovým postižením. Výběr nástrojů a pomůcek je zaměřen na maximální umocnění a zpříjemnění efektu terapie.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pracovní

- upevňujeme základní hygienická pravidla při všech terapiích
- vedeme ke

Klíčové kompetence k učení

- pomocí terapií žáky aktivizujeme, nebo naopak zklidňujeme a koncentrujeme jejich pozornost
- pomocí názoru a rozvíjením smyslového vnímání vytváříme podmínky k dorozumívání
- nabízíme různé možnosti nácviku k osvojení daného poznatku a dané dovednosti

Klíčové kompetence k řešení problémů

- vytváříme bezpečné a přátelské prostředí, snižujeme obavu z neúspěchu

- nápodobou a modelovými situacemi vytváříme u žáků vlastní prožitky, které by mohli využít při řešení problémových situací

Klíčové kompetence komunikativní

- vytváříme atmosféru důvěry a podnětné prostředí pro verbální i neverbální komunikaci
- součástí předmětu je společné čtení, vyprávění, dramatizace, vyjádření vlastních pocitů a prožitků

Klíčové kompetence sociální a personální

- Zařazením vhodných společných aktivit a následným sdílením kladných zážitků budujeme dobré vztahy v kolektivu
- vedeme k sebepoznání, posilujeme sebehodnocení a sebekontrolu
- zaměřujeme se na respektování jeden druhého
- předcházíme nežádoucímu chování navozováním klidu a pohody, možností zpracování negativních pocitů vhodnou formou
- na podporu sociálního chování zařazujeme praktické činnosti a modelové situace
- začleňujeme žáky do skupinových aktivit a volíme takové formy práce, aby se každý mohl uplatnit
- povzbuzujeme k navázání přiměřených kontaktů se svým okolím

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět **Pracovní výchova** vychází ze vzdělávacího oboru „Člověk a svět práce“, který je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením. Pracovní činnosti rozvíjejí motorické schopnosti a dovednosti žáků a zároveň vedou k navýšení míry samostatnosti při základních každodenních aktivitách. Pracovní činnosti současně napomáhají k rozvoji komunikačních dovedností a k získání potřebné sebedůvěry.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní výchova obsahují konkretizované výstupy a učivo ze všech tématických oblastí „Člověk a svět práce“ RVP TMP. Předmět Pracovní výchova je realizován ve všech ročnících.

Pracovní výchova je realizován ve všech ročnících.

Časové vymezení

Předmět je vyučován v 1.- 10. ročníku vždy dvě hodiny týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá z převážné části přímo ve třídách, nebo v odborných učebnách školy – kovodílna, keramická dílna. Nácvič úklidových prací provádíme s využitím běžných úklidových prostředků a náčiní v prostorách školy a v jejím okolí. Pro výuku přípravy stravy a stolování je škola vybavena cvičnou kuchyní. Škola nevlastní pozemek pro provádění pěstitelských prací. Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu PV ve stejném rozsahu pro chlapce a dívky. Při hodinách PV dochází ke spojení žáků z několika ročníků v jednu vyučovací hodinu.

Výchovné a vzdělávací strategie k naplnění a rozvíjení klíčových kompetencí žáka

Klíčové kompetence k učení

- zvolenou činnost vždy provádíme opakovaně dlouhodobě – pokud to lze, tak až do úplného zvládnutí; vedeme tak k trpělivosti a k radosti z úspěchu
- ve vhodných úlohách využíváme před začátkem práce zhotovené vzory, návody pro vizualizaci a názor, procesní schémata, rozfázování jednotlivých kroků

Klíčové kompetence k řešení problému

- rozvíjíme práci s chybou – její přijetí po upozornění, samostatné nalezení chyby, její oprava, procvičování a upevňování správného řešení, využití tohoto nacvičeného modelu v jiných situacích

Klíčové kompetence komunikativní

- komunikujeme s žáky podle jejich individuální komunikační úrovně a schopností
- nacvičujeme pojmy spojené s pracovní činností (slově nebo formou AAK)
- umožňujeme výběr různých pracovních činností, nebo materiálů formou verbální i neverbální komunikace a tím podporujeme žáky k vyjádření souhlasu a nesouhlasu

Klíčové kompetence sociální a personální

- využíváme práci ve skupinách pro nácvik a rozvoj základních sociálních dovedností, k rozvoji žádoucích vlastností (trpělivost, poskytnutí pomoci, přijetí pomoci, přizpůsobení se ostatním, přijetí kritiky a náprava chyby)
- nacvičené sociální dovednosti využíváme při práci v terénu

Klíčové kompetence pracovní

- soustředíme se na nacvičení a upevnění stereotypů souvisejících s každodenními sebeobslužnými činnostmi
- při hodinách Pracovní výchovy se soustředíme v maximální míře na pravidelnou spolupráci při přípravě materiálu a pomůcek a jejich úklidu; nacvičujeme rozpoznávání osobních pomůcek
- ve zvýšené míře a důsledně vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce při pracovních činnostech.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI)

Očekávané výstupy – (1.- 10. ročník)

- 1.6 zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)
- 1.7 dodržovat klid a čistotu při stravování
- 1.8 umět používat příbor
- 1.4 udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – (1.- 10. ročník)

- 2.1 zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- 2.2 vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 2.3 pracovat podle slovního návodu
- 2.4 udržovat pracovní místo v čistotě

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy – (1.- 10. ročník)

- 3.1 zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – (1.- 10. ročník)

- 4.1 provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- 4.2 pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročnou pokojovou i užitkovou rostlinu
- 4.3 používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní
- 4.4 dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy – (1.- 10. ročník)

- 5.13 provádět drobnou domácí práci – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy
- 5.14 prostřít stůl pro běžné stolování
- 5.15 zvládnout nákup a uložení základních potravin
- 5.16 připravit jednoduchý pokrm podle pokynů
- 5.17 dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci v domácnosti práce v domácnosti

1. - 6. ročník

<p>SEBEOBSLUHA OVO 1.1, 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje základní úkony osobní hygieny, fixuje správné postupy; podle potřeby využívá vizualizaci, prvky AAK - je veden k používání základních hygienických potřeb; - nacvičuje základní dovednosti potřebné ke svlékání, oblékání a obouvání – dle svých možností s dopomocí i bez - s pomocí uloží oblečení a obuv 	<ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky: použití WC, výměna pleny, mytí rukou a obličeje - použití toaletního papíru, kapesníku, mýdla, ručníku - sebeobslužné činnosti, omývání a sušení předmětů - dovednosti potřebné pro svlékání, oblékání, obouvání: použití suchých zipů, běžných zipů, vázání uzle, vytahování jazyku u boty, spony a knoflíky, patent - ukládání oděvů a bot na správné místo, orientace v šatně, použití věšáku 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 1.2, 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen se základními pomůckami pro stolování, nacvičuje jejich používání - dle potřeby pod vedením používá ubrousek, kapesník, popř. bryndák.. - nacvičuje samostatné používání lžice (dle možností i příboru), nejlí rukama - jí a pije na vyhrazeném místě - reaguje na napomenutí při nevhodném chování 	<ul style="list-style-type: none"> - základy správného stolování - pomůcky pro stolování - nácvik používání lžice a příboru - chování při stolování 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí pod vedením učitele úklid pomůcek na určené místo - fixuje si použití odpadkového koše, pomůcek na úklid (hadry, kbelík, smetáček...) - učí se rozpoznávat své věci podle osobní značky, kterou je pomůcka označena 	<ul style="list-style-type: none"> - úklidové práce - pomůcky pro úklid - rozpoznání a úklid osobních věcí 	<p>RV KV</p>

<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM OVO 2. 1, 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s běžnými základními druhy drobného materiálu - s dopomocí třídí drobný materiál podle druhu, tvaru, velikosti - ruku v ruce s vedením učitelky tvoří snadné výrobky - používá běžné vhodné pomůcky 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základním drobným materiálem: papír, dřevo, přírodniny, modelína, plast - třídění drobného materiálu - manipulace s drobným materiálem - výrobky z drobného materiálu - jednoduché techniky zpracování - lidové tradice, řemesla - pracovní pomůcky: rehabilitační nůžky, špachtle, plastový nůž, lepidlo, štětec 	<p>RV KV SV</p>
<p>OVO 2. 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na jednoduchý slovní pokyn, fixuje pozornost na učitelku - při činnosti využívá vizualizaci, prvky AAK 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pokyny, pojmy - AAK, procesní schémata, strukturovaná výuka 	<p>KV</p>
<p>OVO 2. 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - s kontrolou používá pracovní oblek, pracovní pomůcky - podílí se na úklidu pracovního místa - po ukončení pracovní činnosti provádí s dopomocí hygienu rukou 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní oděv a pomůcky - úklid pracovního místa - hygiena po práci 	<p>KV</p>

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ OVO 3.1 <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s různými typy stavebnic, jednotlivé díly ohmatává, pokládá na sebe, ořukává, spojuje a rozděluje - manipuluje s díly konstruktivních hraček 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s jednoduchými stavebnicemi - manipulace s díly stavebnice - skládačky, puzzle, kostky 	RV
---	--	----

PĚSTITELSKÉ PRÁCE OVO 4.1 <ul style="list-style-type: none"> - při pobytu venku sleduje změny v přírodě, vnímá všemi smysly - zaznamená aktuální počasí 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování přírody, vůně, hmatové vjemy - - počasí 	RV SV
OVO 4.2, 4.3 <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s běžnými rostlinami; zapojí všechny smysly - sleduje růst a změny rostlin - s vedením se podílí na jednoduchých činnostech spojených s pěstováním rostlin, manipuluje s pomůckami, zeminou, částmi rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> - běžné rostliny, růst a změny - péče o rostliny: zalévání, manipulace s rostlinou při omývání, otrhávání, přesazování, setí 	RV SV
OVO 4.4 <ul style="list-style-type: none"> - opakovaně fixuje základní pravidla pro práci - seznámí se s nebezpečím žahavých, bodavých a pichlavých rostlin - s pracovním náčiním pracuje vždy pod přímým vedením dohledem učitelky, reaguje na pokyn - používá pracovní oděv a rukavice - s dopomocí si po každé činnosti na zahradě myje ruce, ošetřuje ochranným krémem a tento návyk si osvojuje 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla při pěstitelských pracích - běžné žahavé, bodavé, pichlavé rostliny - pracovní oděv a ochranné pomůcky - hygienické zásady při práci s rostlinami 	RV KV

PRÁCE V DOMÁCNOSTI OVO 5.1 <ul style="list-style-type: none"> - během praktických každodenních činností se seznamuje se základními druhy domácích prací, sleduje je - s pomocí dospělého se podle svých možností zapojí do jejich vykonávání, nacvičuje drobné dílčí dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se s drobnými domácími pracemi - dovednosti pro provádění drobných prací: otírání, sbírání a vynášení odpadků, odnášení předmětů, omývání a sušení, práce se smetáčkem a lopatkou 	KV
OVO 5.2 <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se se základními pomůckami pro běžné stolování - během vlastního stravování s pomocí připravuje, přináší a odnáší stravu, osvojuje si a fixuje tento návyk 	<ul style="list-style-type: none"> - příbor, talíř, hrnek, ubrousek, prostírání - sebeobsluha při stravování 	KV
OVO 5.3, OVO 5.4 <ul style="list-style-type: none"> - zná základní potraviny, pozná je na fotografii, obrázku; popř. zná název - s dozorem navštěvuje obchod s potravinami, sleduje nákup - potraviny v domácím – školním prostředí poznává všemi smysly, ukládá do lednice či potravinové skříňky - s dopomocí pod vedením připravuje jednoduchý pokrm nebo nápoj 	<ul style="list-style-type: none"> - základní potraviny – rozpoznání, název, vlastnosti potravin - nákup základních potravin - uložení potravin - příprava nápoje, pokrmu 	RV KV SV
OVO 5.5 <ul style="list-style-type: none"> - opakovaně fixuje všechny zásady bezpečnosti při vykonávání domácích prací - pracuje pod vedením s kontrolou, respektuje pokyny učitele - používá ochranné oděvy a prostředky 	<p>zásady bezpečnosti</p> <p>zásady hygieny, ochranné prostředky</p>	RV

7. – 10. ročník

<p>SEBEOBSLUHA OVO 1. 1, 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností navyšuje míru samostatnosti při základních úkonech osobní hygieny, fixuje správné postupy - podle svých možností hlásí potřebu na WC - je veden k používání základních hygienických potřeb; nacvičuje výběr vhodné pomůcky pro danou činnost - procvičuje a zdokonaluje základní dovednosti potřebné ke svlékání, oblékání a obouvání – dle svých možností s dopomocí i bez; - s kontrolou rozpozná vlastní oblečení a obuv - s kontrolou uloží oblečení a obuv - pod vedením vybere vhodné oblečení vzhledem k ročnímu období, počasí, ke konkrétní příležitosti 	<ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky: použití WC, výměna pleny, mytí rukou a obličeje, sprchování - oznámení vlastní potřeby - použití toaletního papíru, kapesníku, mýdla, ručníku - sebeobslužné činnosti, omývání a sušení předmětů, rozsvěcování a zhasínání světla - dovednosti potřebné pro svlékání, oblékání, obouvání: použití suchých zipů, běžných zipů, vázání uzle, vytahování jazyku u boty, spony a knoflíky, patent - ukládání oděvů a bot na správné místo, orientace v šatně, použití věšáku, ramínka, lžice na boty - výběr oblečení podle daných podmínek 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 1. 2, 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen se základními pomůckami pro stolování, nacvičuje jejich používání - dle potřeby s kontrolou používá ubrousek, kapesník, popř. bryndák.. - v rámci svých možností jí lžící, popř. příborem - setrvává u stolu při jídle, neruší, popř. uposlechně učitele při napomenutí - podle svých možností dbá na čistotu stolu a okolí během stravování - snaží se uchovat si čistý oděv a nepotřísnit se - po jídle si uklízí svůj hrnek a talíř - s dopomocí po jídle používá ubrousek, nebo odchází do umývárny 	<p>základy správného stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomůcky pro stolování - procvičování používání lžice a příboru - chování při stolování - čistota hygiena při stolování 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 1. 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - s kontrolou rozpozná vlastní věci, vhodně o ně pečuje - po každé činnosti s pomocí snaží uložit osobní věci, hračky i pomůcky na místo tomu určené. - po každé činnosti provádí s důsledným dohledem úklid pracovního místa - podílí se na další péči o své okolí 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní věci, školní pomůcky - úklid ve třídě - péče o své okolí: zalévání květin ve třídě, zametání, mytí tabule, výzdoba třídy 	<p>KV RV</p>

<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM OVO 2. 1, 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná několik druhů drobného materiálu třídí a ukládá podle různých hledisek - procvičuje a zdokonaluje dovednosti pro práci s drobným materiálem - za pomoci učitele vytváří jednoduché výrobky, s kontrolou pracuje podle jednoduchých pracovních postupů s použitím vhodných pomůcek 	<ul style="list-style-type: none"> - základní drobný materiál: papír, dřevo, přírodniny, modelína, plast, textil, kov - třídění drobného materiálu - manipulace s drobným materiálem: ohýbání, stříhání, lepení, navlékání a provlékání, navíjení, natírání - výrobky z drobného materiálu - jednoduché techniky zpracování - pracovní pomůcky: rehabilitační nůžky, špachtle, plastový nůž, lepidlo, štětec 	<p>RV KV SV</p>
---	--	-------------------------

OVO 2.3 <ul style="list-style-type: none"> - pod vedením se podílí na přípravě činnosti - s podporou AAK upevňuje porozumění základním pokynům, názvům pomůcek a materiálů; fixuje běžné pracovní postupy 	<ul style="list-style-type: none"> - příprava a úklid - pojmy a pokyny 	KV
OVO 2.4 <ul style="list-style-type: none"> - při práci používá zástěru či jiný ochranný oděv, používá podložku na lavici, ubrus - v rámci svých možností dbá na čistotu svého pracovního místa i okolí - po každé pracovní činnosti provádí pod dohledem úklid pracovní plochy, - automatizuje návyk mytí rukou po ukončení pracovní činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní oděvy a pomůcky - úklid pracovního místa - hygiena po práci 	RV KV

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ		
OVO 3.1 <ul style="list-style-type: none"> - řadí díly stavebnice do vodorovného a svislého směru, staví komíny - skládá a rozkládá díly ze stavebnic - pracuje se vzorem, s pomocí napodobí jednoduché sestavy, modely - ukládá díly do krabic a košíků - skládá celek z dílků 	<ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti pro manipulaci s díly - předloha, kreslený vzor, jednoduché sestavy 	RV

PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
OVO 4.1 <ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zapojuje do sledování přírody při vycházce, účastní se hmatových, čichových a sluchových cvičení - přivyká projevům počasí 	<ul style="list-style-type: none"> - oblékání v ročních obdobích - aktuální počasí 	RV SV
OVO 4.2, 4.3 <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí a kontrolou provádí základní péči o rostliny - pěstuje rostliny vyseté ze semen v místnosti - sleduje změny během vegetace, používá všechny smysly - manipuluje se v základními pomůckami a nástroji - při práci se využívá vizualizaci a prvky AAK 	<ul style="list-style-type: none"> - běžné jednoduché činnosti – pěstování rostlin - výsev semen - sledování rostlin - pomůcky pro zahradní práce - základní pojmy 	RV SV
OVO 4.4 <ul style="list-style-type: none"> - opakovaně fixuje základní pravidla pro práci - rozpozná nejběžnější žahavé, bodavé a pichlavé rostliny - s pracovním náčiním pracuje vždy pod přímým vedením dohledem učitelky, reaguje na pokyn - seznámí se s chemickými prostředky – vnímá jako prostředky, se kterými sám nesmí manipulovat - používá pracovní oděv a rukavice - s kontrolou si po každé činnosti na zahradě myje ruce, ošetřuje ochranným krémem a tento návyk si osvojuje 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pravidla při pěstitelských pracích - běžné žahavé, bodavé, pichlavé rostliny - pracovní pomůcky - chemické prostředky, výstražné symboly - pracovní oděv a ochranné pomůcky - hygienické zásady při práci s rostlinami 	RV

<p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI</p> <p>OVO 5.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností procvičuje a zdokonaluje dílčí dovednosti, provádí drobné úklidové práce - podílí se na udržení čistoty a pořádku ve třídě, v prostorách školy 	<ul style="list-style-type: none"> - dílčí dovednosti - drobné domácí práce: mytí nádobí, úklid podlahy – zametání, vytírání, vysávání, sběr a vynášení odpadků, otírání povrchů 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 5.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení pro stolování - s dopomocí se vzorem jednoduše prostře stůl 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - prostírání stolu 	<p>RV KV</p>
<p>OVO 5.3</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností vybírá zboží při nákupu, s pomocí využívá obrázkový seznam - podle schopností třídí potraviny a nápoje podle druhu - seznamuje se se správným uložením potravin 	<ul style="list-style-type: none"> - nákupní seznam - nakupování a ukládání drobného nákupu - chladnička, potravinová skříň, dózy a obaly 	<p>RV KV SV</p>
<p>OVO 5.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí připravuje jednoduché pokrmy a nápoje za studena - sleduje tepelnou přípravu potravin, seznámí se s nebezpečím elektrospotřebičů 	<ul style="list-style-type: none"> - příprava pokrmů, pohoštění - tepelná úprava, elektrospotřebiče - bezpečnost 	<p>RV SV</p>
<p>OVO 5.5</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti - dodržuje bezpečné zacházení a manipulaci s elektrospotřebiči a s mycími a hygienickými prostředky - s dopomocí poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti a hygieny při práci v domácnosti - elektrospotřebiče, čisticí prostředky <p>prvky první pomoci</p>	<p>RV</p>

PROJEKTY

KONCERT

PRŮŘEZOVÉ TÉMA : MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh : Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, vliv médií na kulturu, role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Cílová skupina : 1.stupeň ZŠ speciální

Časová dotace : 5 hodin :
1 h – Řečová výchova
1 h – Hudební výchova
2 h – TV
1 h – VV

Obsah projektu : ŘV – záznamy z charitativních koncertů – rozhovor, vyprávění
HV – poslech melodií a písniček z koncertů, rozeznávání hudebních nástrojů
TV- nácvik disko tanců, osvojení si společenského chování
VV – barevné vyjádření pocitů z koncertu, pokus o namalování hudebního nástroje

CO NÁS O SVĚTĚ ZAJÍMÁ

PRŮŘEZOVÉ TÉMA : MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh : Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou

Cílová skupina : 1.stupeň ZŠ speciální

Časová dotace : 6 hodin :
1 h – Věcné učení
1 h – Čtení
1 h – Počty
3 h – TV

Obsah projektu : Věcné učení – seznámení s plánem našeho regionu, rozeznání blízkých historických míst (zříceniny hradů, zámek Hořovice)
Řečová výchova – vyprávění o místech kolem nás, regionální tisk
Počty – seznámení s reklamním letákem, hra na obchod, cena zboží
TV – pěší vycházka do okolí (cíl – podle témat v regionálním tisku)

PRŮMYSL A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

PRŮŘEZOVÉ TÉMA: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Tématický okruh:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí, zpracované materiály a jejich působení.
- Cílová skupina:** 2.stupeň ZŠ speciální
- Časová dotace:** 6 hodin: 2 h - Informatika
2 h - Prac.výchova
2 h – Člověk a společnost
- Obsah projektu:** Informatika - vyhledávání podkladů na internetu o těžbě uhlí, tepelných a jaderných elektrárnách, devastování a obnovování krajiny
- vyhledávání zpráv o automobilovém průmyslu a problémech spojených s ním(zácpy,nehody, znečišťování ovzduší)
Prac.výchova - třídění odpadů na naší škole, výroba výrobků z plastových lahví
Člověk a společnost - vycházka, sledování znečištění přírody, sledování stavu ovzduší a čistírny odpadních vod

---

OCHRANA PŘÍRODY A KULTURNÍCH PAMÁTEK

PRŮŘEZOVÉ TÉMA: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématický okruh: Lidské aktivity a problémy životního prostředí-ochrana přírody a kulturních památek

Cílová skupina: 1.stupeň ZŠ speciální

Časová dotace: 6 hodin: 1 hodina Čtení
1 hodina-Prac.výchova
3 hodiny-Věcné učení
1 hodina-Výtvarná výchova

Obsah projektu: Čtení - poslech a reprodukce vhodných textů,práce s encyklopedií,seznámení s negativními vlivy působícími na přírodu(vandalismus, ničení porostů v lese, vyhazování odpadků v přírodě)
Prac.výchova - sběr odpadků, úklid v okolí školy
Věcné učení - návštěva kulturních památek a jejich ochrana(hrad Točnick, Žebrák), práce s fotomapou na internetu(vyhledávání kulturních památek v okolí)
Výtvarná vých. - zobrazování rozdílů, co se v přírodě vyskytuje a co ne, výtvarné zobrazování hradu

---

MÍSTO, KDE ŽIJU

PRŮŘEZOVÉ TÉMA: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Tématický okruh:** Ekosystémy
lidské sídlo- město, vesnice
- Cílová skupina:** 1.stupeň ZŠ speciální
- Časová dotace:** 5 hodin: 1 hodina- Čtení
1 hodina- Prac.výchova
1 hodina- Věcné učení
2 hodiny- Výtvarná výchova
- Obsah projektu:** Čtení - regionální pověsti vztahující se k tématu (seznámení
poslechem předčítaného textu, reprodukce)
Prac.výchova - úklid městského parku nebo okolí školy
Věcné učení - výstava fotografií a obrázků měst a vesnic, kde děti
bydlí, jejich popis, vyhledávání rozdílů
Výtvarná vých. - model města Žebrák z papírových krabic-vyznačení
důležitých budov

PŮDA

PRŮŘEZOVÉ TÉMA: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématický okruh: Základní podmínky života-pole

Cílová skupina: 1.stupeň ZŠ speciální

Časová dotace: 5 hodin : 2 hodiny-Prac.výchova
3 hodiny-Věcné učení

Obsah projektu: Prac.výchova- zasazení vlastní rostlinky, péče o rostlinu, sledování růstu
- vycházka- péče o půdu v okolí
Věcné učení - pěstování a využití plodin, práce s encyklopedií,
význam pro lidskou společnost

LES

PRŮŘEZOVÉ TÉMA: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématický okruh: Ekosystémy-les

Cílová skupina: 1.stupeň ZŠ speciální

Časová dotace: 5 hodin: 2 hodiny- Prac.výchova
1 hodina- Věcné učení
1 hodina- Výtvarná výchova
1 hodina- Čtení

Obsah projektu: Prac.výchova - sběr přírodních materiálů,samostatná i společná práce s materiálem
Věcné učení - vycházka do lesa, pozorování života v lese
Výtvarná vých. - práce s výtvarným materiálem na téma „les“
Čtení - poslech a reprodukce vhodných textů, práce s obrázky

MOJI PŘÁTELÉ

PRŮŘEZOVÉ TÉMA : OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Tématický okruh :** Mezilidské vztahy
„Péče o dobré vztahy“
- Cílová skupina :** 2.stupeň ZŠ speciální
- Časová dotace :** 5 hodin: 3 hodiny Člověk a společnost
1 hodina Hudební výchova
1 hodina Tělesná výchova
- Obsah projektu :** Člověk a společnost 1.hodina – práce s fotografiemi rodiny, kamarádů
popis vzhledu osoby, přiřazování vlastností
činnosti vykonávané s přáteli
- Člověk a společnost 2.hodina – chování mezi lidmi, úcta ke člověku,
slušné jednání se starší osobou
známé osoby – rozlišování mladší – starší
pozdravy – koho jak zdravíme
modelové situace – chování ve společnosti,
v obchodě, v dopravních prostředcích
- Hudební výchova 1 hodina – hudebně pohybové hry, tanec v páru
chování při tanci
nácvič na besídku
radost z vystoupení, ocenění potleskem
- Tělesná výchova 1 hodina – kolektivní sportovní hry, týmová práce
při hrách
vyrovnávání se s porážkou
smysl pro fair play

JÁ A MOJI SPOLUŽÁCI

PRŮŘEZOVÉ TÉMA: OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Tematický okruh:** Sociální rozvoj – komunikace, spolupráce a soutěživost
Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí
- Cílová skupina:** 1. stupeň ZŠ speciální
- Časová dotace:** 5 hodin: 1 h Čtení
1 h VV
2 h Věcné učení
1 h Počty
- Obsah projektu :** Čtení – popis spolužáka
- hra: Komu patří / přiřazování jednotlivých pojmů týkajících se popisu vzhledu osoby a vlastností/
- shrnutí výrazů v celkovém popisu jednotlivých osob
- Výtvarná výchova – Jak se vidím já - autoportrét
- obkreslení postavy na papír a samostatné doplnění typických znaků
- Věcné učení – hra: Kdo je to
- výstavka fotografií dětí z batolícího věku, fotografie rodiny – poznávání kdo ke komu patří
- rozhovor na téma rodina x jak doma pomáhám
- Počty - práce s vytvořenými obrázky ve VV – rozlišování pojmů větší x menší, největší nejmenší
Hra na molekuly – tvoření dvojic, trojic, určování zbytku

JAK SE K SOBĚ MÁME CHOVAT

PRŮŘEZOVÉ TÉMA: OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh: Osobnostní rozvoj - psychohygienu

Sociální rozvoj – mezilidské vztahy

Morální rozvoj - řešení problémů

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ speciální

Časová dotace: 6 hodin: 2 hod. Člověk a společnost

2 hod. TV

1 hod: VV

1 hod. Čtení

Obsah projektu : Čtení -příběh nebo bajka

- rozhovor, přiřazení povahových vlastností k jednotlivým postavám

Výtvarná výchova – dotvoření ilustrace ke čtenému příběhu

Člověk a společnost – návštěva výstavy, MŠ, ZŠ – podle momentálních možností

Tělesná výchova – vycházka do okolí – společné plnění úkolů
sportovní týmová hra

ŠVP Chceme žít s vámi – žáci ZŠ speciální **Hodnocení žáků a autoevaluace školy**

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka.

Předmětem hodnocení jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov nebo individuálního vzdělávacího plánu.

Smyslem hodnocení je jednak zobrazit aktuální úroveň dosažených výsledků (s přihlédnutím k dalším faktorům), jednak podpořit jeho sebevědomí a motivaci k dalšímu vzdělávání.

Zásady hodnocení:

- zohledňujeme druh a stupeň znevýhodnění, zdravotní stav, individuální a věkové zvláštnosti a přihlížíme ke kvalitě jeho výchovného prostředí
- hodnocení z vyučovacích předmětů nezahrnuje hodnocení osobnosti a chování žáka
- při prověřování úrovně získaných vědomostí a dovedností volíme vždy formu, která vyhovuje žákovi
- hodnotíme především průběžně ve výuce během celého školního roku bezprostředně po vykonání jednotlivé úlohy
- hodnotíme pouze učivo dostatečně procvičené
- snažíme se v maximální míře využívat formu samostatného opravování chyb
- správnost a objektivitu hodnocení lze ověřit porovnáváním zaznamenaných hodnocení v žákovské knížce, rozborem jeho prací (žákovské portfolio); učitel je povinen vést soustavnou evidenci o hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkového hodnocení žáka i způsob hodnocení

Získávání podkladů pro hodnocení

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka, portfolio
- sledováním výkonů žáka
- prověřováním vědomostí, dovedností a návyků (praktické, motorické, komunikační, grafické, písemné) v běžných dílčích úlohách
- analýzou výsledků s ohledem na podpůrná opatření žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli, s PPP, s SPC
- rozhovory se zákonnými zástupci žáka

V případě dlouhodobé absence žáka (nemoc, rekonvalescence, vyloučení z kolektivu ze zdravotních důvodů apod.) je možné hodnotit domácí práce (úlohy zadané učitelkou, videozáznam z domácí činnosti, konzultace přes skype nebo jiná média).

Průběžné hodnocení

Žáky hodnotíme během školního roku průběžným hodnocením ve všech předmětech (včetně Řečové výchovy, jež se na vysvědčení nehodnotí). Posuzujeme dílčí výsledky a projevy žáka. V průběhu vyučování následuje toto hodnocení po každé vykonané činnosti – buď slovně, nebo využitím jiných prostředků, které jsou žákům srozumitelné – obrázky, razítka, smajlíci, bonbon apod., aby byli žáci motivováni k činnosti; u žáků s odpovídajícími rozumovými schopnostmi lze použít i pětistupňovou klasifikaci (jde především o motivační charakter).

Výsledky pravidelné činnosti jsou ukládány v žákovském a jsou zapisovány do žákovské knížky. Hodnotit do žákovské knížky je možno pětistupňovou klasifikací, nebo slovním hodnocením – formu volí vyučující předmětu. Mimo toho má rodič možnost informovat se osobně v době konzultačních hodin. V případě potřeby informujeme rodiče neprodleně. Vždy jedenkrát za čtvrtletí je pak žák hodnocen souhrnným hodnocením - do žákovské knížky nebo na vysvědčení.

Sebehodnocení

Cílem sebehodnocení je lépe posuzovat vlastní schopnosti a možnosti, vyhledávat chyby a pracovat s nimi. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení přiměřenou formou, s přihlédnutím k jejich možnostem a schopnostem verbálního i neverbálního projevu (mimické projevy, obrázkové symboly, smajlíci...). Kritéria hodnocení zprostředkovaná učitelem by měla být žákovi srozumitelná a přizpůsobená jeho úrovni tak, aby mu byla nápomocna při sebehodnocení.

Kritéria hodnocení

- dosažení jednotlivých výstupů (ŠVP nebo IVP)
- osobní pokrok a posun žáka, porovnání aktuálního výkonu s předchozími výsledky žáka
- samostatnost žáka, schopnost adaptace a sebeobsluhy, tvořivost
- schopnost řešit problémové situace odpovídající mentální úrovni žáka
- přístup žáka k předmětu, aktivita, vynaložené úsilí a snaha
- dovednost spolupracovat, míra socializace
- dodržování pravidel bezpečnosti

Hodnocení na vysvědčení

Hodnocení prospěchu a chování žáka na vysvědčení je prováděno slovní formou. Vždy obsahuje konkrétní údaje o dosažení očekávaných výstupů ŠVP nebo IVP. Popisuje stupeň úrovně vzdělávání žáka, konkrétně vyjadřuje, co se žák naučil, co se naopak nedaří, znamená individuální pokrok. Z formulace musí být jasné, zda žák plní alespoň nejnižší hranice stanovených výstupů a tím pádem „prospěje“. Pokud žák výstupy neplní ani s trvalou dopomocí, musí to být v hodnocení uvedeno přímo formulací „výstupy neplní“. Hodnocení dále zahrnuje přístup žáka ke vzdělávání, naznačení dalšího rozvoje žáka, zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Na konci prvního pololetí je též možné hodnotit výsledky vzdělávání žáka souhrnně za všechny předměty širším slovním hodnocením – po dohodě všech vyučujících. Do katalogového listu bude zaznamenána u všech předmětů formulace „hodnocen slovně“ a do celkového hodnocení bude zapsán odpovídající stupeň podle toho, zda žák výstupy plní, či neplní.

Hodnocení chování

V průběhu školního roku učitel směřuje žáka k žádoucímu chování, k osvojení základních norem. Reakce učitele na chování žáka je zároveň metodou i hodnocením. Probíhá průběžně v běžných situacích školního života. S problematickým chováním učitel zavčas seznámí zákonné zástupce a společně s nimi hledají možné příčiny, dohodnou se na výchovných postupech.

Na vysvědčení se chování hodnotí těmito stupni a formulacemi užšího slovního hodnocení :

1. – velmi dobré
2. – uspokojivé
3. – neuspokojivé

V odůvodněných případech lze chování žáka hodnotit širším slovním hodnocením (především v případech, kdy problémy v chování žáka vycházejí z jeho postižení).

Kritéria pro hodnocení chování :

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák v rámci svých mentálních možností respektuje základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům a spolužákům. Je přístupný výchovnému působení.

Stupeň 2 – uspokojivé

Žák se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Ohrožuje bezpečnost a zdraví své, nebo jiných osob.

Stupeň 3 – neuspokojivý

Žák se dopouští závažných přestupků, opakovaně výrazně nerespektuje pravidla společenského soužití. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování. Selhávají všechny nápravné přístupy.

Celkový prospěch

Celkový prospěch žáka je hodnocen ve všech ročnících těmito stupni:

- prospěl: není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen formulací „výstupy neplní“
- neprospěl: je-li alespoň v jednom předmětu hodnocen formulací „výstupy neplní“
- nehodnocen: není-li žáka možné hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem; návrh na nehodnocení podává vyučující daného předmětu, schvaluje ho pedagogická rada

Autoevaluace školy

oblasti	cíle, kritéria	nástroje a jejich časové rozvržení
materiální podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - naplnění technických a hygienických norem - pravidelná obnova výukového materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> - inventarizace – 1x ročně - kontrola BOZP, PO – 1x ročně
úroveň vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> - plnění výstupů vzdělávání - neustálý pokrok žáků v oblasti školního vzdělávání, osobnostní rozvoj žáka - uplatnění nabytých vědomostí a dovedností žáků v běžném životě - kariérní růst pedagogů, osobnostní rozvoj - angažovaný přístup pedagogů – reakce na změny ve školství i ve společnosti, používání vhodných moderních metod, forem, prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků ve spolupráci se školským poradenským zařízením–1 x ročně, se školním poradenským pracovištěm – dle potřeby - pedagogické rady - vyhodnocení ve spolupráci s rodiči – nejméně 2x ročně - studium pedagogů, DVPP – průběžně - hospitace, vedení dokumentace - průběžně
klima školy	<ul style="list-style-type: none"> - klidná a pozitivní atmosféra ve třídách i ve škole - pozitivní vztahy - stálost personálu 	<ul style="list-style-type: none"> - společné celoškolské akce (výlety, karneval apod.) – podle ročního plánu - pedagogické a provozní porady – podle ročního plánu
spolupráce s rodiči	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná, účelná komunikace mezi pedagogy a rodiči, informovanost rodičů - nastavení jednotných postupů a metod ve vhodných případech 	<ul style="list-style-type: none"> - třídní schůzky – 2x ročně - žákovské knížky - osobní setkávání při předávání žáků – dle potřeby - společné akce (besídka a posezení) - 1x ročně - webové a facebookové stránky školy – průběžně - činnost školské rady – schůzky 2x ročně
řízení školy	<ul style="list-style-type: none"> - organizovaný, řízený pedagogický proces - dodržení zákonných norem a nařízení - zájem o vzdělávání v naší škole 	<ul style="list-style-type: none"> - kontrola ČŠI a dalších subjektů - pedagogické a provozní porady